

Handelingen

13-14-15-16
17-18-19-20-21

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1981-1982

Vergaderingen van juni 1982

DRINGENDE VRAAG EN MONDELINGE VRAGEN
TAALGEBRUIK BESTUURSZAKEN
BESCHERMING ROEREND CULTUREEL PATRIMONIUM
MEDISCHE BEGELEIDING WIELERWEDSTRIJDEN
ENERGIEDEBAT – STANDPUNT VLAAMSE EXECUTIEVE
WERKINGSBEGROTINGEN VLAAMSE RAAD
BRT-STATUUT
SOCIAAL GRONDBELEID
INTERPELLATIES
MIDDELENBEGROTING 1982
UITGAVENBEGROTING 1982
CULTUREEL CENTRUM NEDERLAND
CULTURELE AKKOORDEN
PHILHARMONIE
STEENKOOLONTGINNING
BELANGENCONFLICTTAALGEBRUIK SOCIALE BETREKKINGEN
KERNWAPENVRIJ MAKEN VLAAMS GRONDGEBIED

Inhoud

Nr. 13

14 juni 1982

Afwezig met kennisgeving, blz. 365

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 365

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 365

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 365

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 366

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 366

Nota

Indiening en verwijzing, blz. 366

Verslagen

Indiening, blz. 366

Jaarverslag

Indiening, blz. 366

Interpellatie (R.v.O. art. 67)

Indiening, blz. 366

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 367

Rouwhulde, blz. 367

Dringende vraag (R.v.O. art. 66,5)

Dringende vraag van mevrouw M. Smet tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de voorstellen en de beslissing van de Vlaamse Executieve in verband met het bedrijf Nobels-Peelman te Sint-Niklaas, blz. 367

Regeling van de werkzaamheden, blz. 368

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de beveiliging, de restauratie en de bestemming van het domein Ravelsberg te Deurne, blz. 368

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de behandeling en openbaarmaking van bouwaanvragen, blz. 368

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de financiële moeilijkheden bij buurt- en opbouwwerkinstellingen wegens het uitblijven van subsidies, blz. 369

Vraag van de heer A. De Beul tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over zijn optreden bij de voorstelling van het boek „Het einde van het BRT-

monopolie” aan de pers en de betekenis die daaraan moet worden gehecht, blz. 370

Vraag van de heer L. De Grève tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, over de vermindering van het aantal ziekenhuisbedden en het uitwerken van alternatieve verzorgingsformules, blz. 371

Vraag van de heer A. Deneir tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting, over de trage afwerking van dossiers betreffende aanvragen tot het bekomen van een verwervingspremie, blz. 372

Vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer K. Poma, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de NCC-campagne ter bevordering van het Nederlandstalig onderwijs te Brussel, blz. 372

Vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over bouwwerken zonder vergunning in de ruilverkaveling Ternat-Bodegem en de verantwoordelijkheid van de Nationale Landmaatschappij ter zake, blz. 373

Vraag van de heer J. Valkeniers tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de financiële toestand en de subsidiëring van de medisch-pedagogische instellingen, blz. 374

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Gemeenschap, Gemeenschapsminister van cultuur, over de bescherming als dorpsgezicht van de Voordries te Gentbrugge, blz. 374

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de zand- en grindontginning in het Bos van Aa te Zemst, blz. 375

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over een eventuele intrekking of wijziging van de jachtwet, blz. 376

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de omvorming van het agrarisch gebied Puihoek te Ekeren tot reservewoongebied met landelijk karakter, blz. 377

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de uitvoering van de ruilverkaveling te Meer, blz. 378

Vraag van de heer F. Geyselings tot de

heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de bescherming van de kleiputten van Tielrode, blz. 378

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs over het storten van afval in de Rupelstreek, blz. 379

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de reukhinder ten gevolge van de verwerking van methyl-mercaptopaan door de NV Sluys te Boechout, blz. 380

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de bevuiling van het natuurgebied De Roos te Veerle, blz. 380

Vraag van de heer J. Caudron tot de heer K. Poma, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over lichamelijke opvoeding voor en sportbeoefening door jongeren, blz. 381

Vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de financiële toestand en de subsidiëring van het Hendrik Consciencehuis te Brussel, blz. 382

Vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over onverantwoorde lozingen en stortingen te Teralfene, blz. 383

Vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de wijze van aankoop en onteigening van landbouwgrond in een agrarisch gebied te Zemst, blz. 383

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de vervuiling van de Kalverbeek door het slachthuis te Putte, blz. 383

Vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de in uitzicht gestelde bescherming van de dorpskom van Ifterbeek, blz. 384

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het illegaal storten van giftige afval in de Kempen, blz. 385

Vraag van de heer T. Kelchtermans tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur over het in uitzicht gesteld ontwerp-crisisbesluit inzake het

openbaar bibliotheekwerk, blz. 386

Vraag van de heer D. Vervaeke tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de mogelijke benadeling van Vlaamse afgestudeerden, blz. 386

Regeling van de werkzaamheden, blz. 387

Nr. 14

15 juni 1982
Morgenvergadering

Afwezig met kennisgeving, blz. 389

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 389

Voorstel van decreet van de heer R. Maes c.s. houdende wijziging van artikel 49 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken
- 22 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 389
Sprekers : de heren A. Deneir, verslaggever, H. Vanderpoorten, M. Galle, Gemeenschapsminister van ondergeschikte besturen en gesubsidieerde werken, A. De Beul, J. Van Elewycyk

Artikelsgewijze bespreking, blz. 391

Voorstel van decreet van de heer A. De Beul houdende bescherming van het roerend cultureel patrimonium in privé- en overheidsbezit
- 23 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 391
Sprekers : de heren A. Bourgeois, verslaggever, E. Desutter, mevrouw R. De Backer-Van Ocken, de heren J. Van Elewycyk, A. De Beul, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Artikelsgewijze bespreking, blz. 397
Spreker : de heer G. Verhaegen

Motie van orde

Voorstel tot het verlenen van voorrang, blz. 403
Spreker : de heer J. Van Elewycyk

Voorstel van decreet van de heer A. Diegenant c.s. houdende wijziging van het koninklijk besluit van 21 augustus 1967 tot reglementering van de wielervedstrijden en van de veldritten, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 6 februari 1970 en 14 februari 1974
- 52 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2 + Erratum

Algemene bespreking, blz. 403
Sprekers : de heren O. Van den Broeck, verslaggever, A. Diegenant, R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid

Artikelsgewijze bespreking, blz. 406

Regeling van de werkzaamheden, blz. 406

Nr. 15

15 juni 1982
Middagvergadering

Afwezig met kennisgeving, blz. 407

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 407

Mondelinge vraag (R.v.O. art. 66)
Indiening, blz. 407

Interpellatie (R.v.O. art. 67)
Indiening, blz. 407

Mededeling van de Voorzitter
Commissiebijeenroepingen, blz. 407

Nota - Standpunt van de Vlaamse Executieve in verband met het energiedebat
- 108 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2

Interpellatie (R.v.O. art. 67) van de heer N. De Batselier tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over het overleg met de Gewesten inzake het energiedebat

Bespreking, blz. 408
Sprekers : de heren J. Dupré, verslaggever, W. Desaeeyere, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, N. De Batselier, A. Denys, E. Desutter

Voorstel van resolutie betreffende het standpunt van de Vlaamse Executieve in verband met het energiedebat
- 113 (1981-1982)-Nr. 1

indiening en voorstel tot spoedbehandeling, blz. 427

Nota - Standpunt van de Vlaamse Executieve in verband met het energiedebat
- 108 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2

Bespreking (Voortzetting), blz. 427
Sprekers : de heren W. Claes, M. Capoen, mevrouw R. De Backer-Van Ocken, de heren C. Moors, R. Windels, mevrouw J. De Loore-Raeymaekers, de heren L. Dierickx, L. Dhoore

Regeling van de werkzaamheden, blz. 435

Nr. 16

16 juni 1982

Afwezig met kennisgeving, blz. 437

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 437

Nota - Standpunt van de Vlaamse Executieve in verband met het energiedebat
- 108 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2

Bespreking (Voortzetting), blz. 437
Sprekers : de heren G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, W. Desaeeyere, N. De Batselier

Voorstel van resolutie betreffende het standpunt van de Vlaamse Executieve in verband met het energiedebat
- 113 (1981-1982)-Nr. 1

Bespreking, blz. 445
Sprekers : de heren G. Verhaegen, W. Desaeeyere, N. De Batselier, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en tewerkstelling, L. De Grève, C. Moors

Werkingsbegroting van de Raad
Rekening van de Raad voor het begrotingsjaar 1980
Begroting van de Raad voor het begrotingsjaar 1981

Bespreking en aanneming, blz. 449
Sprekers : mevrouw C. Smitt, verslaggever, de heren W. Kuijpers, H. Vanderpoorten, F. Grootjans, J. De Serranno, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, mevrouw M. Smet

Regeling van de werkzaamheden, blz. 452

Interpellatie (R.v.O. art. 67)
Interpellatie van de heer W. Kuijpers tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de schooluitzendingen bij de BRT, blz. 452

Sprekers : de heren W. Kuijpers, H. Vanderpoorten, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Indiening van moties, blz. 457

Voorstel van decreet van de heer T. Delahaye houdende wijziging van artikel 25, paragraaf 5 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen

Voorstel van decreet van de heer O. Van Ooteghem houdende wijziging van artikel 25, paragraaf 5 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen

Voorstel tot verdaging, blz. 457
Sprekers : de heren J. Van Elewyc, 1. Van Belle, T. Delahaye, L. Dierickx, 0. Van Ooteghem, W. Seeuws, G. Verhaegen, L. De Grève, K. Poma, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Voorstel van decreet van de heer J. De Serrano houdende maatregelen voor een sociaal grondbeleid
- 29 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemming, blz. 459
Hoofdelijke stemming, blz. 460

Voorstel van decreet van de heer A. Diegenant C.S. houdende wijziging van het koninklijk besluit van 21 augustus 1967 tot reglementering van de wielervedstrijden en van de veldritten gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 8 februari 1970 en 14 februari 1974
- 52 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2 + Erratum

Hoofdelijke stemming, blz. 462

Voorstel van decreet van de heer R. Maes C.S. houdende wijziging van artikel 49 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken
- 22 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 463

Sprekers : de heren R. Maes, J. Van Elewyc, F. Baert, H. Vanderpoorten, J. Valkeniers, F. Vermeiren, H. Weckx

Voorstel van decreet van de heer A. De Beul houdende bescherming van het roerend cultureel patrimonium
- 23 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3

Verwijzing naar commissie, blz. 466

Sprekers : de heren J. Van Elewyc, 1. Van Belle, G. Verhaegen, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid

Nota - Standpunt van de Vlaamse Executieve in verband met het energiedebat
- 108 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2

Aangehouden stemmen, blz. 467

Sprekers : de heren W. Desaeys, J. Van Elewyc, N. De Batselier, P. Van Grembergen, L. Dierickx, G. Temmerman

Voorstel van resolutie van de heren G. Verhaegen en L. De Grève betreffende het standpunt van de Vlaamse Executieve in verband met het energiedebat
- 113 (1981-1982)-Nr. 1

Aangehouden stemming, blz. 477

Spreker : de heer C. Moors

Hoofdelijke stemming, blz. 478

Spreker : de heer N. De Batselier

Moties tot besluit van de interpellatie van

de heer W. Kuijpers tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de toestand van de afvalverwerking in het algemeen en de Vlaamse Afvalmaatschappij in het bijzonder, meer bepaald ten opzichte van sommige bedrijven en projecten

Hoofdelijke stemming, blz. 479

Spreker : de heer W. Kuijpers

Interpellaties (R.v.O. art. 67)

Interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over het saneren van beken en rivieren en meer bepaald de verbredingswerken aan de Molenbeek te Geraardsbergen en de gevolgen hiervan op de biotoop, blz. 480

Sprekers : de heren F. Geyselings, P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud

Interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het onverantwoord storten van afval in een zandgroeve te Riemst, blz. 483

Sprekers : de heren F. Geyselings, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs

Interpellatie van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over bodembesmetting met Telone te Waregem en de hinderlijke gevolgen daarvan voor de omwonenden, blz. 486

Sprekers : de heren F. Geyselings, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs

Interpellatie van de heer D. Vervae tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, en de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het vanuit ecologisch standpunt onverantwoord inplanten van een breekwerf te Pepingen, blz. 489

Sprekers : de heren D. Vervae, P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud

Regeling van de werkzaamheden, blz. 492

Nr. 17

28 juni 1982

Afwezig met kennisgeving, blz. 493

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 493

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 493

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 494

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 494

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 494

Verslagen

Indiening, blz. 494

Motie

Indiening, blz. 494

Jaarverslag

Indiening, blz. 495

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65)

Indiening, blz. 495

Onderzoek naar de taalgroep, blz. 495

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer E. Desutter tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de herwaardering van het zeevisserijondenvijs, blz. 495

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, over de maatregelen inzake TBC-opsporing en borstkankeronderzoek, blz. 495

Vraag van de heer W. Kuijpers tot de heer K. Poma, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de werkingstoelagen voor de speciale openbare bibliotheken, blz. 496

Voorstel van decreet van de heer T. Delahaye houdende wijziging van artikel 25, paragraaf 5 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen
- 89 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3

Voorstel van decreet van de heer 0. Van Ooteghem houdende wijziging van artikel 25, paragraaf 5 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen
- 97 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 496

Sprekers : de heren A. Bourgeois, verslaggever, T. Delahaye, 0. Van Ooteghem, W. Seeuws, E. Beysen, G. Verhaegen, L. Dierickx, A. De Beul, K. Poma, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Artikelsgewijze bespreking, blz. 505

Sprekers : de heren A. Diegenant, A. De Beul, T. Delahaye, L. Dierickx, G. Verhaegen, K. Poma, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

schapsminister van cultuur

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 509
Sprekers : de heren K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, H. Suykerbuyk, J. Van Elewuyck

Vragen (R.v.O. art. 66) (Voortzetting)

Vraag van de heer W. Kuijpers tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de werkingstoelagen voor de speciale openbare bibliotheken, blz. 5 10

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 1982

- 6 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3
- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1982

- 8 (1981-1982)-Nrs. 1 + Bijlagen tot 4
- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer J. Gabriels tot de heer K. Poma, Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de drastische inkringing van kredieten voor de jeugdmuziekscholen

Interpellatie van de heer V. Vanderheyden tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over het faillissement van de NV VTR te Machelen

Algemene bespreking, blz. 511

Sprekers : de heren H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting, F. Vermeiren, verslaggever, G. Verhaegen, J. Van Elewuyck, L. De Grève, R. Maes, I. Van Belle, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid

Economie en werkgelegenheid, blz. 533

Sprekers : de heren V. Vanderheyden, G. Cardoen, D. Vervae, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, V. Anciaux

Regeling van de werkzaamheden, blz. 539

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 541

Voorstel tot wijziging van het reglement Indiening en verwijzing, blz. 541

Vraag (R.v.O. art. 66) van de heer E. Desutter tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de herwaardering van het zeevisserijonderwijs, blz. 541

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 1982

- 6 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3
- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1982

- 8 (1981-1982)-Nrs. 1 + Bijlagen tot 4
- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer J. Gabriels tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de drastische inkringing van kredieten voor de jeugdmuziekscholen

Interpellatie van de heer V. Vanderheyden tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over het faillissement van de NV VTR te Machelen

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie en werkgelegenheid (Voortzetting), blz. 542

Sprekers : de heren F. Willockx, E. Desutter

Ondergeschikte besturen en gesubsidieerde werken, blz. 547

Sprekers : de heren G. Cardoen, E. Vankeirsbilck, E. Desutter

Ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, blz. 552

Sprekers : de heer G. Anthuenis, mevrouw M. Smet, de heren J. De Serrano, F. Verberckmoes, mevrouw J. De Loore-Raeymaekers

Regeling van de werkzaamheden, blz. 559

- 6 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3

- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1982

- 8 (1981-1982)-Nrs. 1 + Bijlagen tot 4
- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellatie (R.v.O. art. 67,9) van de heer J. Gabriels tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de drastische inkringing van kredieten voor de jeugdmuziekscholen

Algemene bespreking (Voortzetting) Ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud (Voortzetting), blz. 561

Sprekers : de heren B. Cools, P. Akermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, H. Vanderpoorten, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heren D. Vervae, P. Mathys, mevrouw M. Smet

Huisvesting, blz. 568

Sprekers : de heren A. Denys, verslaggever, A. Coppieters, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting, E. Flamant, H. De Loor, J. Van Boxelaer, mevrouw R. De Backer-Van Ocken, de heren M. Olivier, C. Marchand, T. Kelchtermans

Leefmilieu en waterbeleid, blz. 587

Sprekers : de heren C. Marchand, verslaggever, L. Vanvelthoven

Onderwijs, blz. 590

Sprekers : de heren M. Heughebaert, W. Kuijpers, C. Marchand, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, P. Van Grembergen, V. Anciaux

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 605

Sprekers : de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 1982

- 6 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3
- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1982

- 8 (1981-1982)-Nrs. 1 + Bijlagen tot 4
- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellatie (R.v.O. art. 67,9) van de heer J. Gabriels tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de drastische inkringing van kredieten voor de jeugdmuziekscholen

Algemene bespreking (Voortzetting)

Nr. 18

29 juni 1982
Morgenvergadering

Afwezig met kennisgeving, blz. 541

Nr. 19

29 juni 1982
Middagvergadering

Afwezig met kennisgeving, blz. 561

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 561

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 1982

Buitenlands beleid, blz. 606
Sprekers : de heren C. De Cooman, verslaggever, P. Van Grembergen

Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, blz. 610
Sprekers : de heren J. Gabriels, D. Vervaeke, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, C. Moors, E. Beysen, W. Seeuws, A. De Beul, E. Desutter, R. Declercq, mevrouw R. De Backer-Van Ocken, de heren V. Anciaux, H. Weckx, A. Diegenant, J. Caudron

Bijstand aan personen, blz. 636
Sprekers : de heren G. Anthuenis, J. Somers, V. Anciaux, J. Valkeniers, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg

Gezondheidsbeleid, blz. 642
Sprekers : mevrouw C. Boeraev-Derycke, de heren G. Anthuenis, R. Vannieuwenhuyze, W. Peeters, H. De Loor, V. Anciaux, E. De Groot, R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, J. Valkeniers, A. Diegenant

Regeling van de werkzaamheden, blz. 654

Nr. 20 **30 juni 1982**
Morgenvergadering

Afwezig met kennisgeving, blz. 655

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 655

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 1982
- 6 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3
- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1982
- 8 (1981-1982)-Nrs. 1 + Bijlagen tot 4
- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 655

Sprekers : de heren G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, M. Galle, Gemeenschapsminister van ondergeschikte besturen en gesubsidieerde werken, P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Exe-

cutieve, Gemeenschapsminister van cultuur, mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid

Regeling van de werkzaamheden, blz. 676

Bijlage

Antwoorden van de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, op specifieke tijdens het begrotingsdebat gestelde vragen, blz. 677

Nr. 21 **30 juni 1982**
Middagvergadering

Afwezig met kennisgeving, blz. 691

Afwezig zonder kennisgeving, blz. 691

Verslagen

Indiening, blz. 691

Motie van orde

Voorstel tot wijziging in de orde van de werkzaamheden, blz. 691

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, H. Vanderpoorten, L. De Grève, A. De Beul, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 1982
- 6 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3
- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 693

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1982
- 8 (1981-1982)-Nrs. 1 + Bijlagen tot 4
- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 694

Sprekers : de heren G. Temmerman, M. Galle, Gemeenschapsminister van ondergeschikte besturen en gesubsidieerde werken, P. Matthys, J. De Serrano, H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid

Ontwerp van decreet houdende oprichting van een Cultureel Centrum van de Vlaam-

se Gemeenschap in Nederland
- 118 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3

Voorstel van decreet van de heer A. De Beul houdende oprichting van een Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap in Nederland
- 88 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 706

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, verslaggever, W. Seeuws, O. Van Ooteghem, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur

Artikelsgewijze bespreking, blz. 709

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Samenwerkingsakkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Volksrepubliek China, ondertekend te Brussel op 9 december 1980
- 119 (1981-1982)-Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Korea, ondertekend te Brussel op 21 maart 1980
- 120 (1981-1982)-Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake culturele samenwerking tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Syrische Arabische Republiek, ondertekend te Brussel op 15 juli 1980
- 121 (1981-1982)-Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Duitse Democratische Republiek, ondertekend te Berlijn op 14 september 1979
- 122 (1981-1982)-Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van Ierland, ondertekend te Dublin op 8 juli 1980
- 123 (1981-1982)-Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen het Koninkrijk België en de Republiek Finland, ondertekend te Brussel op 19 juni 1979
- 124 (1981-1982)-Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 711

Spreker : de heer H. Suykerbuyk

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Samenwerkingsakkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Volksrepubliek China, ondertekend te Brussel op 9 december 1980
- 119 (1981-1982)-Nr. 1

Artikelsgewijze bespreking, blz. 711

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de

Regering van de Republiek Korea, ondertekend te Brussel op 21 maart 1980
- 120 (1981-1982)-Nr. 1

Artikelsgewijze bespreking, blz. 7 11

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake culturele samenwerking tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Syrische Arabische Republiek, ondertekend te Brussel op 15 juli 1980
- 121 (1981-1982)-Nr. 1

Artikelsgewijze bespreking, blz. 712

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Duitse Democratische Republiek, ondertekend te Berlijn op 14 september 1979
- 122 (1981-1982)-Nr. 1

Artikelsgewijze bespreking, blz. 7 12

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van Ierland, ondertekend te Dublin op 8 juli 1980
- 123 (1981-1982)-Nr. 1

Artikelsgewijze bespreking, blz. 712

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen het Koninkrijk België en de Republiek Finland, ondertekend te Brussel op 19 juni 1979
- 124 (1981-1982)-Nr. 1

Artikelsgewijze bespreking, blz. 7 12

Ontwerp van decreet houdende subsidiëring voor 1982 van „De Philharmonie”
- 117 (1981-1982)-Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 7 13

Sprekers : de heren E. Beysen, verslaggever, O. Van Ooteghem, mevrouw L. Detiège, de heren K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, H. Vanderpoorten

Artikelsgewijze bespreking, blz. 715

Voorstel van decreet van de heer L. Dhoore c.s. houdende wijziging van de bij koninklijk besluit van 15 september 1919 gecoördineerde wetten op de mijnen, groeven en graverijen, zoals onder meer gewijzigd bij de wet van 24 januari 1958 betreffende de concessiemogelijkheid der Kempense kolenreserves
- 101 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 7 16

Sprekers : de heren J. Ansoms, verslaggever, J. Gabriëls, O. Van Ooteghem, L. Dhoore, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid

Artikelsgewijze bespreking, blz. 718

Regeling van de werkzaamheden, blz. 720

Motie voorgesteld door de Vlaamse Executieve betreffende een belangenconflict
- 126 (1981-1982)-Nr. 1

Bespreking, blz. 720

Spreker : de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid

Hoofdelijke stemming, blz. 720

Voorstel van resolutie van de heer J. Van Elewycq c.s. betreffende het kernwapenvrij maken van het Vlaamse grondgebied
- 110 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 72 1

Sprekers : de heren G. Temmerman, verslaggever, H. Van Wambeke, J. Van Elewycq, H. Vanderpoorten, L. De Grève, P. Van Grembergen, mevrouw M. Van Puymbroeck, de heren T. Delahaye, F. Vermeiren, O. Van Ooteghem, G. Verhaegen, A. Denys, F. Baert, J. Valkeniers, J. Gabriëls

Werkingsbegroting van de Raad

Rekening van de Raad voor het begrotingsjaar 1981
Begroting van de Raad voor het begrotingsjaar 1982

Bespreking en aanneming, blz. 729

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 1982
- 6 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3
- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Aangehouden stemmings, blz. 729

Hoofdelijke stemming, blz. 729

Sprekers : de heren J. Van Elewycq, T. Delahaye, R. Maes

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1982
- 8 (1981-1982)-Nrs. 1 + Bijlagen tot 4
- 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Aangehouden stemmings, blz. 73 1

Sprekers : de heren J. Gabriëls, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, H. De Loor

Hoofdelijke stemming, blz. 733

Ontwerp van decreet houdende oprichting van een Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap in Nederland
- 118 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 734

Spreker : de heer W. Seeuws

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Samenwerkingsakkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Volksrepubliek China, ondertekend te Brussel op 9 december 1980
- 119 (1981-1982)-Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Korea, ondertekend te Brussel op 21 maart 1980
- 120 (1981-1982)-Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake culturele samenwerking tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Syrische Arabische Republiek, ondertekend te Brussel op 15 juli 1980
- 121 (1981-1982)-Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Duitse Democratische Republiek, ondertekend te Berlijn op 14 september 1979
- 122 (1981-1982)-Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van Ierland, ondertekend te Dublin op 8 juli 1980
- 123 (1981-1982)-Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen het Koninkrijk België en de Republiek Finland, ondertekend te Brussel op 19 juni 1979
- 124 (1981-1982)-Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 735

Ontwerp van decreet houdende subsidiëring voor 1982 van „De Philharmonie”
- 117 (1981-1982)-Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 736

Voorstel van decreet van de heer T. Delahaye houdende wijziging van artikel 25, paragraaf 5 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen
- 89 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 737

Sprekers : de heren W. Seeuws, E. Beysen

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer W. Kuijpers tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de schooluitzendingen bij de BRT

Hoofdelijke stemming, blz. 738

Voorstel van decreet van de heer L. Dhoore c.s. houdende wijziging van de bij koninklijk besluit van 15 september 1919 gecoörd-

dineerde wetten op de mijnen, groeven en graverijen, zoals onder meer gewijzigd bij de wet van 24 januari 1958 betreffende de concessiemogelijkheid der Kempense kolenreserves

- 101 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3

Aangehouden stemmingen, blz. 739

Hoofdelijke stemming, blz. 739

Voorstel van resolutie van de heer J. Van Elewyck C.S. betreffende het kernwapenvrij maken van het Vlaamse grondgebied - 110 (1981-1982)-Nrs. 1 en 2

Aangehouden stemming, blz. 741

Spreekers : de heren J. Van Elewyck, F. Swaelen

Eindstemming, blz. 743

Vakantiewensen, blz. 743

Spreekers : de heren G. Verhaegen, p. Van Grembergen, L. De Grève

Regeling van de werkzaamheden, blz. 743

Bijlagen

Begrotingstabellen, blz. 745

VOORZITTER : de heer J. Pede

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

– **De vergadering wordt geopend om 14.05 uur.**

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend..

AFWEZIG MET KENNISGEVING

P. Brevne, A. d'Alcantara, R. Peeters, F. Vangronsveld ; gezondheidsredenen.

P. Peeters ; buitenslands.

J. Ansoms, H. Boel, A. Deneir, A. Denys, J. Dupré, J. Gabriels, C. Marchand, M. Rutten, G. Temmerman, L. Van den Brande, M. Van Herreweghe, H. Van Rompaey ; ambtsverplichtingen.

H. Draulans, R. Hostekint, C. Moors ; familieverplichtingen.

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING

Presentielijst (R.v.O. art. 31, 1 en 3)

K. Blanckaert, C. Boeraeve-Derycke, L. Kelchtermans, A. Lavens, F. Piot, F. Swaelen, F. Vanderborght, H. Weckx, R. Windels.

R. Bonnel, L. Bril, A. Claes, F. Colla, E. Cuvelier, Jan Daems, Joseph Daems, M. Decoster, E. De Groot, A. De Winter, E. Flamant, F. Grootjans, M. Heughebaert, H. Lahaye, J. Nutkewitz, L. Pans, G. Sprockeels, W. Taelman, M. Van Den Poel - Welkenhuysen, H. Vanderpoorten, L. Van De Velde, W. Van Renterghem, F. Verberckmoes.

G. Bossuyt, M. Bourry, O. Carpels, W. Claes, B. Cools, E. Coppens, L. Detiège, J. Férir, F. Houben, I. Julliams, A. Laridon, J. Mangelschots, J. Ramaekers, H. Rubens, L. Tobback, F. Van Acker, L. Van Den Bossche, J. Wyninckx.

F. Baert, J. Belmans, H. de Bruyne, F. Debusseré, W. Desaeyere, J. Desseyn, W. Peeters, J. Thys, J. Valkeniers, L. Van Biervliet, R. Vandekerckhove.

K. Dillen.

J. Peetermans.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend en naar de bevoegde commissies verwezen :

- Ontwerp van decreet houdende subsidiëring voor 1982 voor „De Philharmonie” – 117 (1981-1982) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor culturele aangelegenheden, pedagogische en didactische vorming.

- Ontwerp van decreet houdende oprichting van een Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap in Nederland – 118 (1981-1982) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor buitenlands beleid.

- Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Samenwerkingsakkoord tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Volksrepubliek China, ondertekend te Brussel op 9 december 1980 – 119 (1981-1982) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor buitenlands beleid.

- Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Korea, ondertekend te Brussel op 21 maart 1980 – 120 (1981-1982) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor buitenlands beleid.

- Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van de Overeenkomst inzake culturele samenwerking tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Syrische Arabische Republiek, ondertekend te Brussel op 15 juli 1980 – 121 (1981-1982) – Nr. 1

Verwezen naar de Commissie voor buitenlands beleid.

- Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen de Regering van het

Voorzitter

Koninkrijk België en van de Duitse Democratische Republiek, ondertekend te Berlijn op 14 september 1979 - 122 (1981-1982) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor buitenlands beleid.

- Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van Ierland, ondertekend te Dublin op 8 juli 1980 - 123 (1981-1982) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor buitenlands beleid.
- Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Cultureel Akkoord tussen het Koninkrijk België en de Republiek Finland, ondertekend te Brussel op 19 juni 1979 - 124 (1981-1982) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor buitenlands beleid.

BEGROTINGSSTUK

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende begrotingsstuk werd ingediend en naar de bevoegde commissie verwezen :

- Bijlage II - Begroting Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen - bij ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1982 - 8 (1981-1982) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor financiën en begroting en de Commissie voor culturele aangelegenheden, pedagogische en didactische vorming.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer G. Temmerman C.S. houdende vereenvoudiging van de procedure zoals bepaald bij artikel 76,1° van de Gemeentewet - 114 (1981-1982) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor ondergeschikte besturen.
- Voorstel van decreet van de heer M. Olivier houdende veralgemening van het Studie- en informatie-model voor de ontwikkeling van een nieuw arbeidsmarktbeleid - 115 (1981-1982) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor economisch, tewerkstellings- en energiebeleid.
- Voorstel van decreet van de heer F. Verberckmoes houdende herziening van de wetten van 22 juli 1970 en 11 augustus 1978 op de ruilverkaveling - 125 (1981-1982) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend en naar de bevoegde commissie verwezen :

- Voorstel van resolutie van de heer A. Diegenant betreffende de Nederlandse benaming van buiten het Nederlandse taalgebieb gelegen plaatsen - 116 (1981-1982) - Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor taaldecreeetgeving.

VERSLAGEN

Indiening

De Voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer A. Bourgeois namens de Commissie voor culturele aangelegenheden, pedagogische en di-

dactische vorming over het voorstel van decreet van de heer T. Delahaye houdende wijziging van artikel 25, paragraaf 5 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen - 89 (1981-1982) - Nr. 2.

- door de heer A. Bourgeois namens de Commissie voor culturele aangelegenheden, pedagogische en didactische vorming over het voorstel van de heer O. Van Ooteghem houdende wijziging van artikel 25, paragraaf 5 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen - 97 (1981-1982) - Nr. 2.

- door de heer J. Ansoms namens de Commissie voor economische, tewerkstellings en energiebeleid over het voorstel van decreet van de heer L. Dhoore C.S. houdende wijziging van de bij koninklijk besluit van 15 september 1919 gecoördineerde wetten op de mijnen, groeven en graverijen, zoals onder meer gewijzigd bij de wet van 24 januari 1958 betreffende de concessiemogelijkheid der Kempische kolenreserves - 101 (1981-1982) - Nr. 2.

- door de heer G. Temmerman namens de Commissie voor ondergeschikte besturen over het voorstel van resolutie van de heer J. Van Elewyck C.S. betreffende het kernwapenvrij maken van het Vlaamse grondgebied - 110 (1981-1982) - Nr. 2.

MOTIE

Indiening

De Voorzitter : De volgende motie werd ingediend :

- Motie voorgesteld door de Vlaamse Executieve betreffende een belangenconflict - 126 (1981-1982) - Nr. 1.

JAARVERSLAG

Indiening

De Voorzitter : Het volgende jaarverslag werd ingediend :

- Jaarverslag 1980 van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht.
Dit verslag ligt ter inzage op het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (R.v.O. art. 65)

De Voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door de heren G. Beerden, P. Breyne, M. Capoen, G. Cardoen, J. Chabert, A. De Beul, L. De Grève, A. Deneir, E. Flamant, F. Geyselings, R. Kelchtermans, W. Kuijpers, C. Marchand, L. Pans, P. Peeters, W. Seeuws, J. Valkeniers, P. Van Grembergen, E. Vankeirsbilck, H. Van Rompaey, D. Vervaeet.

ONDERZOEK NAAR DE TAALGROEP

De Voorzitter : Dames en heren, naar aanleiding van de vervanging van wijlen Senator Jorissen door de heer Hugo Draulans, dient de Raad er zich, conform artikel 3, punt 1 van het Reglement van Orde, van te vergewissen of betrokkene is ingeschreven op de lijst van de leden van de Nederlandse taalgroep zoals die is opgemaakt door de Senaat.

Bij brief van 22 juni 1982 heeft de Senaat ons meegedeeld dat de heer Draulans op dezelfde datum de grondwettelijke eed heeft afgelegd en tot de Nederlandse taalgroep behoort.

Teneinde niet onnodig tijd te verliezen door een omslachtige procedure voor bedoeld onderzoek naar de taalgroep via een commissie ad hoc en geliet op voormelde brief van de Senaat,

stel ik voor dat de Raad zich ertoe zou beperken van de gegeven omstandigheden akte te nemen en die formaliteit als vervuld te beschouwen.

Geen bezwaar ? (Neen)

Aldus is besloten.

Met genoegen roep ik de heer Draulans uit tot lid van de Vlaamse Raad en heet hem namens u allen welkom in deze vergadering. **(Algemeen applaus)**

VRAGEN (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer E. Desutter tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de herwaardering van het zeevisserijonderwijs

De Voorzitter : In akkoord met de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, is de vraag van de heer Desutter verdaagd tot dinsdag 29 juni 1982.

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, over de maatregelen inzake TBC-opsporing en borstkankeronderzoek

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Geyselings tot de heer De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, over de maatregelen inzake TBC-opsporing en borstkankeronderzoek.

De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Gemeenschapsministers, dames en heren, in het Belgisch Staatsblad van 26 mei 1982 verscheen het besluit van de Vlaamse Executieve houdende de opheffing van de tuberculineproef en het radiologisch borstkasonderzoek

op grote schaal in de scholen en de invoering van een risicogerichte opsporing van tuberculose in het raam van het medisch schooltoezicht.

De nieuwe risicogerichte opsporing van tuberculose zal volgens verwachtingen een minderuitgave meebrengen voor de gemeenschap.

Kan de geachte Minister mij op de volgende vragen een antwoord geven ?

1. Hoe groot waren de uitgaven de jongste 5 jaar voortspuitend uit :
a. de tuberculine-huidproef ;
b. het radiologisch borstkasonderzoek ?

2. Hoe groot wordt thans de uitgave geraamd voor de nieuwe preventie-maatregelen inzake TBC-opsporing en radiologisch borstkasonderzoek ?

3. Welke bestemming krijgen de eventuele vrijgekomen geldmiddelen ?

De Voorzitter : De heer De Wulf, Gemeenschapsminister van gezondheidsbeleid, heeft het woord.

Minister R. De Wulf (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in antwoord op de gestelde vraag heb ik de eer volgende inlichtingen te verstrekken.

1. De jongste 5 jaar zagen de uitgaven er als volgt uit :

a. voor de tuberculine - huidproef :

1977 : 23 950 920
1978 : 27 328 415
1979 : 29 291 014
1980 : 24 298 128
1981 : 21 723 795

b. het radiologisch borstkas onderzoek :

1977 : 8 300 829
1978 : 6 801 519
1979 : 6 071 955
1980 : 6 324 911
1981 : 6 441 000

2. Een raming van de uitgaven voor de nieuwe preventie-maatregelen, zoals voorzien in het besluit van de Vlaamse Executieve, is zeer moeilijk, daar dit afhankelijk is van de definiëring

De Wulf

van risicogroepen door de Sectoriële Coördinatiecommissies.

3. De eventuele vrijgekomen geldmiddelen compenseren enerzijds de besparingen die zich in alle sectoren opdringen wegens de begrotingsbeperkingen. Anderzijds zullen zij aangewend worden in het kader van andere sectoren van de preventieve geneeskunde en ondermeer om een herschikking mogelijk te maken van het medisch schooltoezicht waar momenteel wordt aan gewerkt.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer W. Kuijpers tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de werkings-toelagen voor de speciale openbare bibliotheken

De Voorzitter : De heer Kuijpers heeft gevraagd of het mogelijk is zijn vraag te behandelen na de bespreking van de voorstellen van decreet van de heren Delahaye en Van Ooteghem omdat hij niet tijdig aanwezig kan zijn. Is de Minister het daarmee eens ? (**Instemming**)

Dan zullen wij de vraag van de heer Kuijpers behandelen na de beraadslagingen over deze voorstellen van decreet.

VOORSTEL VAN DECREET van de heer T. Delahaye houdende wijziging van artikel 25, paragraaf 5 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen — 89 (1981-1982) — Nrs. 1 tot 3

VOORSTEL VAN DECREET van de heer O. Van Ooteghem houdende wijziging van artikel 25, paragraaf 5 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen

gen

— 97 (1981-1982) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde zijn de voorstellen van decreet van de heer Delahaye en van de heer Van Ooteghem houdende wijziging van artikel 25, paragraaf 5 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Bourgeois, verslaggever, heeft het woord.

De heer A. Bourgeois, verslaggever (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, wij behandelen thans de twee voorstellen van decreet die werden ingediend respectievelijk door de heer Delahaye en de heer Van Ooteghem, houdende wijziging van artikel 25, paragraaf 5 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen, het BRT-decreet dus. In gewone taal uitgedrukt is het de bedoeling van deze beide decreten te komen tot een versoepeling van de erkenningsvoorwaarden voor verenigingen en stichtingen die om zendtijd verzoeken, wanneer de aanvraag uitgaat van kleine politieke fracties of van levensbeschouwelijke strekkingen die tot de minderheid behoren.

Artikel 25 bepaalt dat de verenigingen of stichtingen voor politieke fracties of levensbeschouwelijke strekkingen die tot de meerderheid behoren en die ten minste 10 leden hebben, vroeger in de Nederlandse Cultuurraad, thans Vlaamse Raad, zonder meer door de Minister kunnen worden erkend, zodat een eenvoudige aanvraag volstaat.

Wanneer het echter gaat over politieke of levensbeschouwelijke strekkingen, die in de Vlaamse Raad door minder dan 10 leden zijn vertegenwoordigd, kunnen deze verenigingen of stichtingen slechts een aanvraag indienen, wanneer deze wordt gesteund door ten minste 2 leden van elke politieke fractie. Het komt erop neer dat alle politieke fracties in deze Raad voorafgaandelijk akkoord moeten

gaan.

Over het principe van het verlenen van zendtijd is er geen betwisting in het BRT-decreet van 28 december 1979. Artikel 25, paragraaf 5, bepaalt inderdaad dat het de Koning is die verenigingen of stichtingen erkent die behoren tot politieke of filosofische strekkingen en die in de Vlaamse Raad door minder dan 10 leden zijn vertegenwoordigd.

Waar er over dit principe geen twijfel kan bestaan, doen de problemen zich voor bij de procedure tot erkenning. Ik heb er reeds op gewezen dat het verzoek tot erkenning dient te worden gesteund door ten minste 2 leden van elke politieke fractie.

In het voorstel van de heer Van Ooteghem wordt nu naar een meer soepele oplossing gezocht. Er wordt daarin gesteld dat de steun voor een verzoektot erkenning voor een politieke fractie zou worden beperkt tot ten minste één lid van een Vlaamse partij die in de Vlaamse Raad vertegenwoordigd is. Voor de verenigingen en stichtingen die om een zendtijd verzoeken namens levensbeschouwelijke bewegingen en organisaties zou de aanvraag dienen gesteund te worden door slechts twee fracties.

Het voorstel van de heer Delahaye gaat nog enigszins verder door te stellen dat de steun voor de aanvraag wordt beperkt tot ten minste één lid van de Vlaamse Raad. Dus, verregaande versoepelingen. Men komt van twee leden van elke fractie tot ofwel tot één lid van de Vlaamse Raad, ofwel van twee leden van twee fracties.

Ik moet er u op wijzen, dat bij nader onderzoek, artikel 25 van het BRT-decreet op zeer zware kritiek in de commissie is gestoten. Alle fracties hebben zich afgevraagd of deze regeling, enerzijds, niet uitgesproken ondemocratisch is en, anderzijds, — wat al even erg is, zoniet nog erger, of de regeling van artikel 25, §5, van het BRT-decreet niet flagrant in strijd is met de cultuurpactwet van 1973 en met het cultuurpactdecreet van 31 mei 1974.

Ten eerste, het is ondemocratisch, omdat de drempel van de toegang tot de BRT, dus tot de media, voor de

Bourgeois

kleine politieke fracties en de stichtingen van deze fracties zo hoog is gesteld, dat elke andere politieke fractie over een feitelijk vetorecht beschikt. Inderdaad, ten minste twee leden van elke fractie moeten in de Raad het verzoek steunen om aan een kleine fractie een zendtijd te verlenen.

Ten tweede is het BRT-decreet in strijd met het cultuurpact, dus in strijd met de bescherming van de filosofische en ideologische minderheden.

Artikel 1 van het cultuurpactdecreet – en de teksten van het decreet zijn precies dezelfde als deze van de cultuurpactwet – zegt : ter uitvoering van artikel 6 bis en 59 bis, § 7 van de Grondwet, de decreten mogen geen enkele discriminatie om ideologische en filosofische redenen bevatten, noch afbreuk doen aan de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden.

Artikel 18 van het hoofdstuk VIII van het decreet is echter nog explicieter. Het handelt over de waarborgen betreffende het gebruik van de communicatiemiddelen en bepaalt dat alle ideologische en filosofische strekkingen, vertegenwoordigd in de Cultuurraad, moeten toegang hebben tot de middelen van meningsuitdrukkingen, die afhangen van de overheden in de betrokken gemeenschap.

Men moet zich dus wel degelijk afvragen of artikel 25, § 5, van het BRT-decreet niet in strijd is met de hiervoor vermelde bepaling van het cultuurpactdecreet.

Het BRT-decreet respecteert inderdaad wel het beginsel van de toegang tot de media voor kleine politieke fracties, stichtingen en verenigingen, maar het maakt de uitvoering van dit principe in de praktijk onmogelijk door de aanvraag om toegang afhankelijk te maken van een quasi unanimitétsregel, met name het eenparig akkoord van alle politieke fracties, met andere woorden van de pure goodwill van alle politieke partijen in de Raad. Dat is de ene pool in de discussie. De andere pool in de discussie zijn de bezwaren die rijzen wanneer

men de drempel van de toegang tot de BRT al te zeer zou gaan versoepelen, al te laag zou gaan stellen.

Verschillende vormen van bezwaren kwamen naar voren. In de eerste plaats werd gezegd dat, wanneer zou worden ingegaan op het voorstel van de heer Delahaye, bijvoorbeeld, dat stelt dat het verzoek aan de minister slechts moet worden gesteund door één lid van de Raad, dit zou leiden tot wat men heeft genoemd een werkelijke „verloedering” van het gebruik van de media.

Allerhande splinterpartijen, personen die zich afscheuren van hun bestaande oorspronkelijke groep in deze Raad, personen die op toevallige wijze verkozen zijn ingevolge apparentering, al deze personen, die in feite geen diepe en brede wortels hebben bij de publieke opinie en niet kunnen beweren dat zij de publieke opinie op grondige wijze vertegenwoordigen, zouden dus toegang kunnen krijgen tot de media.

Daarentegen is in de discussie gesteld dat iemand die verkozen is in de Vlaamse Raad, uitgenomen wellicht diegene die bij apparentering wordt verkozen – en in dit verband werd een bepaald voorbeeld aangehaald –, toch minstens 25.000 personen uit de Vlaamse Gemeenschap vertegenwoordigt, zodanig dat niet kan worden gezegd dat hij geen facet en geen stroming in deze publieke opinie in Vlaanderen vertegenwoordigt.

In dat verband werd ook verwezen naar het feit dat de praktijk vroeger anders was. Men heeft het probleem nooit zo gesteld wanneer het ging om zendtijd te verlenen aan de vertegenwoordiger van de Communistische partij in de Vlaamse Raad, die eveneens de enige verkozene voor zijn partij was, maar zonder enige discussie zendtijd over de media heeft gekregen.

Een tweede grote bedenking ging over de zorg of wij ons als Vlaamse Gemeenschap niet zelf moeten beschermen. Met nadruk werd gepleit voor de vrijwaring van de homogeniteit van de Vlaamse Gemeenschap. Tientallen jaren, zonet meer, heeft de

Vlaamse Gemeenschap moeten vechten om tot deze homogeniteit op het gebied van taal en cultuur te komen.

Door dit decreet zouden wij aan personen die niet op Vlaamse lijsten verkozen zijn – bij voorbeeld op tweetalige lijsten in de Brusselse regio of eventueel ook aan personen die verkozen zijn op een lijst die in Wallonië opkomt, maar verkozenen heeft in een Vlaams arrondissement, zoals dit het geval in Leuven –, spreekrecht geven over de media, wat een gevaar inhoudt voor de homogeniteit in het Vlaamse landsgedeelte en vooral in Vlaams Brabant.

Daartegenover werd gezegd dat het, enerzijds, een element van democratie en, anderzijds, een vereiste van het cultuurpact is, dat iedereen die vertegenwoordigd is en zitting heeft in de Vlaamse Raad, zijn programma en zijn opinies over de media zou moeten kunnen verdedigen.

Anderzijds werd opnieuw gewezen op het precedent van de Communistische partij waar de heer Van Geyt, als enige verkozene in deze Vlaamse Raad, ofschoon verkozen op een tweetalige lijst in het arrondissement Brussel, toch toegang heeft gekregen tot de media.

De vraag werd gesteld waarom men dit precedent dan niet zou moeten toepassen op andere partijen die op dezelfde manier zijn tot stand gekomen en hun verkozenen in de Vlaamse Raad hebben weten te delegeren.

In de amendementen van de heren Van Ooteghem en Dierickx wordt, betreffende de passus „één verkozene uit Vlaanderen zetelde in de Vlaamse Raad”, voorgesteld een bepaling bij te voegen, met name dat de verkozene van deze Vlaamse Raad tot een partij zou moeten behoren die in verschillende arrondissementen van het land lijsten had ingediend. De auteurs lieten aan de commissie de vrijheid over te bepalen in hoeveel arrondissementen dit eventueel had dienen te zijn.

Bij de oorspronkelijke tekst werden nog heel wat amendementen ingediend, onder andere van de heren De Beul, Dierickx, Van Ooteghem en Diegenant. Al deze amendementen heb ik in het schriftelijk verslag uit-

Bourgeois

voerig behandeld. Uiteindelijk zijn uit de bespreking in de commissie drie amendementen tot stand gekomen en door de heer De Beul ingediend. Deze amendementen werden door de commissie aangenomen.

Een eerste amendement had betrekking op de verenigingen en stichtingen met een politiek karakter en die dus uitgaan van politieke partijen.

In de commissie werd bij amendement aanvaard dat één lid van een fractie van de Vlaamse Raad, gevormd overeenkomstig de bepalingen van paragraaf 2 van artikel 65 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, een voldoende steun zou zijn om bij de minister een verzoek in te dienen tot erkenning van deze stichting en dus eventueel tot het bekomen van een zendtijd in overeenstemming met de uitgebreidheid van de groep die de aanvraag doet. Dus voor politieke fracties : steun van één enkel lid van de Vlaamse Raad.

Tweede amendement voor verenigingen en stichtingen die minderheden met een eerder ideologisch karakter in het Vlaamse land vertegenwoordigen, zou het verzoek aan de minister moeten gesteund worden door twee leden van twee politieke fracties in de Vlaamse Raad. Daardoor wordt de unanimitétsregel doorbroken zodanig dat deze erkenning op een meer soepele wijze kan gebeuren.

Het derde amendement van de heer De Beul, dat eveneens werd aanvaard, bevat een laatste toevoeging aan artikel 2 dat eveneens luidt als volgt : „De minister kan echter altijd dit verzoek weigeren wanneer het uitgaat van leden van de Vlaamse Raad die bij hun installatie in Kamer of Senaat de grondwettelijke eed eerst hebben afgelegd in een andere taal dan het Nederlands”.

Dit dient de waarborg te zijn tegenover het ruime versoepelen van de steun voor de aanvraag. De aanvraag is dus mogelijk door één enkel lid van deze Raad, maar er werd als voorwaarde gesteld dat het lid dat de aanvraag mede ondertekent in elk geval de eed

eerst in het Nederlands dient te hebben afgelegd. Dit beduidt inderdaad een duidelijke bekennning tot de Vlaamse Gemeenschap.

Deze amendementen werden met verschillende meerderheden aanvaard. Het eerste amendement van de heer De Beul, met 10 stemmen voor, bij 2 onthoudingen. Het tweede amendement, met 7 stemmen voor tegen 1 stem tegen bij 4 onthoudingen. Het derde amendement van de heer De Beul met 8 stemmen voor en 4 onthoudingen. Het voorstel werd uiteindelijk aanvaard met 9 stemmen voor bij 3 onthoudingen.

De bespreking van het voorstel van de heer Van Ooteghem heeft zich volledig afgespeeld in het kader van het voorstel van de heer Delahaye, zodat ik in het verslag over de bespreking van het voorstel van de heer Van Ooteghem verwijs naar het verslag dat ik heb uitgebracht in verband met de bespreking van het voorstel van de heer Delahaye.

Nadat het voorstel in de commissie was goedgekeurd, werd op 22 juli een nieuw amendement ingediend door de heer Diegenant. In dit amendement wordt voorgesteld de laatste paragraaf, waarin is vermeld dat het lid van de Vlaamse Raad dat de aanvraag steunt de eed eerst in het Nederlands moet hebben afgelegd, aan te vullen met de bepaling dat het lid dat de aanvraag steunt de eed „uitsluitend” in het Nederlands zou hebben afgelegd. Dus niet eerst in het Nederlands en eventueel daarna in het Frans of in het Duits, maar uitsluitend in het Nederlands.

Dit amendement moet nog besproken worden tijdens de openbare zitting van deze Raad. **(Applaus bij de CVP en de PVV)**

De Voorzitter : De heer 'Delahaye heeft het woord.

De heer T. Delahaye (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, vooraleer met de werkelijke uiteenzetting over dit voorstel van decreet te beginnen, wil ik de verslaggever, de heer Bourgeois danken voor de uitstekende weergave die hij heeft gegeven van de bespre-

kingen die in de commissie hebben plaatsgehad. Dit was niet altijd gemakkelijk omdat de besprekingen alle richtingen uitgingen.

Aanleiding tot dit voorstel van decreet was artikel 25 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie. Hierin wordt bepaald dat fracties die in de Vlaamse Raad zetelen en die geen tien leden tellen de handtekening van tenminste twee leden van elke andere fractie nodig hebben om toegang te krijgen tot de BRT. Zoals andere kleine fracties, heeft RAD de verschillende fracties in de Vlaamse Raad aangesproken en heeft een negatief antwoord gekregen van de PW en de Volksunie. Beide partijen zijn nadien terug gekomen op dit negatief antwoord om te zeggen dat ze wel akkoord gingen. Vervolgens kreeg ze van de CVP het antwoord dat ze wel bereid waren de vereiste handtekeningen te geven in zoverre iedere kleine partij in de Raad vertegenwoordigd deze handtekeningen van de andere partijen zou krijgen. Van de Socialistische partij werd geen antwoord ontvangen, wat betekende dat ze niet bereid waren een antwoord te geven aan RAD, daar waar ze wel bereid waren een handtekening te geven aan ondermeer de partij Agalev.

In feite betekent de bepaling, zoals ze is opgenomen in artikel 25, paragraaf 5, dat één partij afhangt van de willekeur van alle andere partijen om toegang te krijgen tot de BRT, terwijl dit een medium is dat door de overheid wordt georganiseerd en gesubsidieerd met het geld van allen.

Tijdens de besprekingen in de commissie heeft de woordvoerder van de SP uitgelegd waarom hij geen handtekening wilde geven aan RAD. Volgens hem bood RAD als partij niet voldoende waarborgen voor een democratisch beleid. Volgens hem, en ik citeer zijn woorden, is RAD een partij met fascistoïde kenmerken. Hierop heb ben wij onmiddellijk geantwoord dat één van de kenmerken van het fascisme is dat men zijn tegenstanders wil afweren en dit te allen prijze. De woordvoerder van de SP heeft niet aangetoond, of zelfs aangeboden aan te tonen, waarom wij niet democratisch zouden zijn. Wij spreken dit ook

Delahaye

uitdrukkelijk tegen. Wat wij wel willen is het collectivisme van de SP bestrijden. Het besluit dat wij uit de houding van de SP trekken is dat zij hun tegenstanders tot zwijgen willen brengen, hetgeen één van de kenmerken van het fascisme is. Ik vraag me dan ook af welke partij fascistoïde trekken heeft, RAD of SP ?

Wat er ook van zij, in rechte moet men vaststellen dat artikel 18 van de wet van 16 juli 1973, dit is de Cultuurpactwet en artikel 18 van het Cultuurpactdecreet van 28 januari 1974, voorzien dat iedere partij of iedere ideologische of filosofische strekking vertegenwoordigd in een Cultuurraad – hier dus de Vlaamse Raad – moet toegang hebben tot de middelen voor meningsuitdrukking die afhangen van de overheden in de betrokken gemeenschap.

Objectief betekent dat dat iedere partij, vertegenwoordigd in de Vlaamse Raad, toegang moet hebben tot de BRT en tot de uitzendingen voor deren in de BRT, ook al is deze toegang – dat geven wij natuurlijk toe – proportioneel beperkt tot het aantal leden die in de Vlaamse Raad zetelen.

Het moet dan ook volstaan vast te stellen dat, krachtens deze nationale bepalingen enerzijds en de regionale bepalingen van het decreet anderzijds, het decreet betreffende de BRT niet in overeenstemming is met de Cultuurpactwet.

Daarom mag men besluiten dat de verbeteringen die wij hebben voorgesteld in feite in de lijn liggen van de cultuurpactwet..

Het is dan ook niet te verwonderen dat de commissie deze wijzigingen heeft aangenomen. Toch wil ik eraan toevoegen dat de commissie een andere, niet van de Cultuurpactwet afhangerende wijziging heeft aangenomen, die voorkomt in het voorstel van de heer Van Ooteghem, met name dat de toegang tot zendtijd bij de BRT van de levensbeschouwelijke verenigingen eveneens versoepeld is, in die zin dat die toegang niet afhankelijk is van alle fracties vertegenwoordigd in de Vlaamse Raad, maar wel van twee

fracties, waarmee ik mij volledig akkoord kan verklaren omdat het ten gronde democratisch is.

Tijdens de besprekingen in de commissie kwam er een amendement van de heer Diegenant aan bod, dat eigenlijk gericht was tegen RAD als dusdanig. Dit is een nationaal gestructureerde partij, die tweetalige lijsten in het arrondissement Brussel heeft voorgelegd zoals door de wet is toegelaten. Dit had al gevolg dat ikzelf op een tweetalige lijst werd verkozen.

De heer Diegenant heeft een amendement ingediend strekkende tot het weren van tweetalige lijsten, in die zin dat hij tijdens de commissiebesprekingen heeft voorgesteld dat de minister toelating tot zendtijd zou weigeren wanneer het verzoek uitging van leden die op tweetalige lijsten werden verkozen.

Dit voorstel werd door de commissie als dusdanig afgewezen, hoewel zij van oordeel is dat de minister de toelating' kon weigeren indien het verzoek uitging van een lid van de Vlaamse Raad die zijn eed niet eerst in de Nederlandse taal had afgelegd.

Hiermede werd het geval van de heer Peeternans bedoeld, die op een lijst in Leuven werd verkozen en dus rechte van de Vlaamse Raad deel uitmaakt, maar die zijn eed in de Franse taal heeft afgelegd. Het gaat hier dus om een bijzondere situatie.

De heer Diegenant heeft in openbare vergadering van de Raad een nieuw amendement neergelegd, strekkende tot het wijzigen van het laatste lid van artikel 2. Hij stelt voor dat de Minister de toelating tot zendtijd moet weigeren wanneer het verzoek uitgaat van een lid van de Vlaamse Raad die niet uitsluitend zijn eed in de Nederlandse taal zou hebben afgelegd.

Welnu, als nationaal gestructureerde partij hebben alle mandatarissen van RAD hun eed in de drie nationale talen van het land afgelegd, met name in het Nederlands, het Frans en het Duits.

Zoals de Raad weet, werd het lidmaatschap van één van de gemeenschapsraden wat betreft het Brussels arron-

dissement, bepaald door de eed die men het eerst aflegt.

Ik heb mijn eed eerst in het Nederlands afgelegd, waaruit volgt dat ik in de Vlaamse Raad zetel.

Wanneer nu de heer Diegenant dit amendement indient, impliceert dat dat ik als vertegenwoordiger van mijn partij uitgesloten word van zendtijd op de BRT omdat ik niet uitsluitend de eed heb afgelegd in de Nederlandse taal.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, dit amendement is zeer verstrekkend. Ik zou zelfs durven zeggen dat het een racistisch amendement is.

Zijn er goede en slechte Vlamingen ? Zijn er Vlamingen die zich uitsluitend in het Nederlands uitdrukken ? Zijn er Vlamingen die zich ook in andere talen uitdrukken ? Zijn er Vlamingen die goed zijn omdat zij zeggen dat zij uitsluitend deel uitmaken van de Vlaamse Gemeenschap ? En mogen zij geen Vlamingen genoemd worden, die niet alleen van de Vlaamse Gemeenschap afhangen maar ook van de Belgische gemeenschap ? Wat doet iemand die de eed aflegt in de drie landstalen ? Hij **affirmeert** zich als lid van de nationale gemeenschap, die de Belgische gemeenschap is. Ik meen in dit opzicht dat het amendement van de heer Diegenant helemaal niet opgaat en zelfs voor Vlaanderen zeer verstrekkend is, in die zin dat het een racistisch amendement is waardoor alleen als goede Vlamingen worden beschouwd zij die zich uitsluitend in de Nederlandse taal willen en wensen uit te drukken.

Ik vraag dan ook aan de Raad dit verstrekkende amendement te willen verwerpen.

In ieder geval, stel ik vast dat zulk amendement in strijd is met artikel 18 van de Cultuurpactwet en het decreet betreffende dezelfde materie. Deze wetten maken geen onderscheid. Zodra men deel uitmaakt van een gemeenschapsraad, van de Vlaamse Raad, moet men toegang hebben tot de zendtijd bij de BRT.

Tot besluit : Indien men de verdraagzaamheid in deze Raad wil naleven,

Delahaye

dan moet men dit amendement verwerpen.

De Voorzitter : De heer Van Ooteghem heeft het woord.

De heer O. Van Ooteghem (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik wil collega Bourgeois danken voor de lofwaardige poging om binnen de korte tijd die hem ter beschikking stond, een zo volledig verslag op te stellen. Hij is daarin zeker geslaagd.

Dames en heren, onze partij werd enkele tijd geleden geconfronteerd met de vraag van een paar kleine partijen in deze Raad om een verzoek tot zending te willen ondersteunen.

Onze fractie heeft die vraag zeer grondig onderzocht. Het uiteindelijke standpunt van onze fractie was, dat het beter was niet aan één enkele partij zending te verlenen via onze handtekening, maar geen enkele discriminatie te dulden en deze volledig weg te werken.

Ook wijzelf waren in het verleden het slachtoffer van dergelijke discriminatie. Wij hebben daartegen gevochten. Als wij dus logisch met ons zelf willen zijn mogen wij de discriminatie van kleine fracties niet dulden.

Daarom heeft de VU-fractie mij opgedragen een voorstel uit te werken dat die discriminatie ten opzichte van kleine fracties wegwerkt.

Bij nader onderzoek van het dossier bleek dat de bestaande regeling in elk geval ondemocratisch is en strijdig met het Cultuurpact, want de kleine fractie die om zending vraagt hangt eerst en vooral af van de goodwill van alle andere grote 'partijen in deze Raad, maar bovendien van het veto-recht van één enkele partij. Wanneer één enkele grote partij weigert te **ondersteunen** – dus van het vetorecht gebruik maakt – dan nog zou zelfs indien de andere drie grote partijen zouden akkoord zijn, die éne kleine partij geen zending krijgen bij de BRT. Een dergelijke vetorecht is vanzelfsprekend volledig in strijd met onze democratische beginselen.

Na bestuderen van het probleem stelden wij vast dat dit in feite ook geldt voor groeperingen of stichtingen met een levensbeschouwelijk karakter. Toen heb ik in opdracht van mijn fractie en los van het initiatief van de heer Delahaye een voorstel van decreet ingediend dat naar een oplossing zoekt voor beide problemen, zowel voor de kleine politieke fractie, als voor de levensbeschouwelijke minderheden. Ik stel voor ook hen zending te verlenen. Het zou volstaan dat niet vier maar twee fracties hun handtekening zouden verlenen opdat een levensbeschouwelijke minderheid gebruik zou kunnen maken van de zending op de BRT.

Toen bleef er een probleem bestaan, met name het gevaar dat een Franstalige, die door het spel van de **apparentering** in Vlaams Brabant wordt verkozen met de stemmen van Franstaligen uit Waals Brabant of Brussel, zending zou kunnen opeisen voor de BRT. Laat ons man en paard noemen : het zou niet erg logisch zijn dat een zekere heer Peetermans zending zou opeisen op de BRT dank zij zijn voorstel en dat hij misschien nog in het Frans reclame zou maken op de BRT voor het FDF. Juist daarom stond in mijn voorstel dat het van een Vlaamse partij moest uitgaan.

Het kan een beetje verwonderlijk klinken in deze vergadering maar men bleek in de Commissie erg moeilijk een definitie te vinden van een Vlaamse partij. Na lang zoeken en redetwisten kon men tot een compromis komen en werd uiteindelijk het voorstel van collega De Beul aangevaard, namelijk dat het moest uitgaan van leden van deze Raad die hun eed eerst in het Nederlands hadden afgelegd.

Dames en heren, heren Ministers, elke verkozen in deze Vlaamse Raad vertegenwoordigt hoe dan ook een minderheid of een meerderheid maar evenzeer een deel van het Vlaamse keizerskorps. Wanneer wij ons als democraten opstellen dan vind ik dat wij ook aan de minderheden, hoe klein ook, zending moeten willen verlenen via de officiële nieuwsmedia. Ook zij moeten aan bod kunnen komen, ook zij moeten de gelegenheid hebben

hun standpunt – ook wanneer dat niet het onze is – te verkondigen.

Door de aanvaarding van dit voorstel van decreet worden alle kleine partijen op dezelfde manier behandeld. Ik zou dan ook vragen dat de Vlaamse Raad ons voorstel unaniem zou goedkeuren. Daardoor zou hij het bewijs leveren dat er binnen onze Gemeenschap een grote en ruime consensus is voor verdraagzaamheid en pluralisme. **(Applaus bij de leden van de VU)**

De Voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, waarde collega's, zoals tijdens de vorige zitting van de Vlaamse Raad was beslist, behandelen wij vandaag en uitzonderlijk op maandag de voorstellen van decreet van de heren Delahaye en Van Ooteghem tot wijziging van het statuut van de BRT, aangaande de toekenning van zending voor de kleinere politieke strekkingen vertegenwoordigd in de Vlaamse Raad.

Vooreerst wil ik namens mijn fractie de verslaggever gelukwensen voor zijn duidelijk en synthetisch verslag, dat nochtans in moeilijke omstandigheden moest worden gemaakt.

Anderzijds betreuren we de wijze waarop deze bespreking moest plaatshebben van dit zeer fundamenteel probleem dat door sommigen als louter technisch werd voorgesteld.

Wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat het daarenboven een onderdeel uitmaakt van de ontmanteling en de desintegratie van het omroepmonopolie, naast het fenomeen van de commercialisering en de feestelijke invoering van reclame op de zogenaamde vrije radio onder meer.

Dit is de reden, mijnheer de Voorzitter, en geen andere, waarom wij gevraagd hebben dat dit debat zou plaatshebben op basis van een schriftelijk verslag en met de preciese tekst onder ogen, die ons ter goedkeuring wordt voorgelegd.

Men moet dus niet komen aandraven met verwijten van vermeende intolerantie of een zogenaamde niet demo-

Seeuws

oratische houding onzerzijds. Wij waren immers de eerste en de enigen die onmiddellijk, en zonder voorwaarde te stellen, om de noodzakelijke twee handtekeningen namens onze fractie te geven aan onze collega's van Agalev. Van zodra wij daarom werden verzocht, hebben wij dit gedaan. Dit kan van andere grotere fracties niet worden gezegd.

De heer G. Verhaegen : Voor Agalev deed u het, maar voor de andere partijen niet.

Be heer W. Seeuws : Wat nu het voorstel ten gronde aangaat. Bij het begin van de besprekingen hebben wij reeds een aantal vraagtekens gesteld bij de voorstellen en gepleit voor een grondige bespreking over het voor en tegen van een versoepeling van de bestaande tekst van het slechts een paar jaar terug unaniem goedgekeurde decreet :

1. omdat het voorstel inderdaad een fundamentele wijziging van het omroepdecreet inhoudt ;

2. het een vrije interpretatie van de beschikkingen van het cultuurpact betekent inzake de toegang tot de media - ik zal dit later trachten uit te leggen - ;

3. de financiële weerslag op de begroting van de eigen uitzendingen van de omroep dient nagegaan ;

4. in elk geval een advies van de Vlaamse Executieve gewenst was.

Inderdaad, wat het omroepdecreet zelf betreft wordt in de huidige tekst reeds zeer ruim het cultuurpact geïnterpreteerd door in paragraaf vijf politieke strekkingen te erkennen die in de raad geen fractie uitmaken en waarvan niet altijd duidelijk gezegd kan worden dat zij een ideologie vertegenwoordigen.

De hele discussie werd handig verlegd naar het afbouwen en versoepelen van de bestaande grendel voor erkenning, omdat men, niet helemaal ten onrechte trouwens, van oordeel was dat men in het huidige systeem zendtijd kan weigeren wanneer slechts één fractie

onwillig was. Daarover is geen discussie.

De wetgever heeft echter vroeger reeds positief willen inbouwen dat er een consensus moest zijn om een politieke strekking zendtijd toe te wijzen, ook wanneer de ideologische en democratische aanhankelijkheid nog moest bewezen worden.

Veel fundamenteler nog echter is in feite de discussie, die uit de weg werd gegaan, over de interpretatie van de beschikkingen van artikel 18 van het cultuurpact, waarbij bepaald wordt dat elke ideologische of filosofische strekking, vertegenwoordigd in de Cultuurraad, toegang moet hebben tot de middelen voor meningsuitdrukking die afhangen van de overheden in de betrokken gemeenschap.

We hebben in dit verband gewezen op de samenhang met het uitgebreide debat dat indertijd plaats had in kamer en Senaat over de vraag of het Vlaams nationalisme wel een ideologie was. en of de Volksunie toegang diende te krijgen tot de media.

De heer Schiltz zal zich dit nog wel herinneren !

Minister H. Schiltz : Zeer levendig !

De heer W. Seeuws : Toen verklaarden andere eminente sprekers zulks zo lang mogelijk te moeten tegenhouden.

Wat de twee vorige punten betreft bleven we, ook na de bespreking in de commissie en de antwoorden van de gemeenschapsminister, met drie onbeantwoorde vragen zitten :

1. de vraag over het ideologisch karakter van de kleinere politieke fracties die praktisch op eigen aanvraag zendtijd zouden toegewezen worden ;

2. de vraag hoe een democratische meerderheid in deze Raad, een eerder toevallig verkozen en desgevallend on-democratische eenmansfractie zou kunnen weigeren om de openbare oproep te misbruiken ;

3, hoe men - daarop werd reeds allusie gemaakt en heeft men getracht eraan te verhelpen - een in een Vlaams arrondissement verkozen FDF-vertegenwoordiger zal beletten

om recht te laten gelden op BRT-zendtijd, wanneer de grondwettelijke eed eerst in het Nederlands werd afgelegd, wat ook al is voorgekomen.

Tenslotte kregen we evenmin antwoord op onze uitdrukkelijke vraag naar de financiële weerslag op de BRT-begroting, alhoewel de Raad van Beheer specifiek eraan herinnerde dat van in het begin door de BRT het standpunt werd ingenomen, dat de wettelijke invoering van de „televisie-uitzendingen door derden” niet mag gebeuren ten nadele van de eigen programma's en middelen van de BRT en van de normale verdere uitbouw van het tweede TV-net.

Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ook op deze laatste vraag kregen we geen antwoord, evenmin trouwens op ons aandringen om een advies van de Vlaamse Executieve over het voorliggend voorstel.

Dit heeft dan ook ons stemgedrag in de bevoegde commissie bepaald.

Ik kan u nu reeds zeggen dat, naargelang het verloop van de bespreking van dit decreet in deze openbare vergadering en van het antwoord van de bevoegde gemeenschapsminister, de leden van onze fractie hun houding zullen bepalen over het al dan niet bevestigen van de houding die wij in de commissie hebben aangenomen. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, collega's, ik sluit mij in de eerste plaats aan bij de hulde die moet worden gebracht aan de verslaggever, die erin geslaagd is om in moeilijke omstandigheden van een grondig gevoerde bespreking een naar mijn bescheiden gevoelen een zeer volledige analyse te maken van de besprekingen in de commissie.

De voorgestelde wijzigingen van het decreet houdende het statuut van de BRT is opgelegd door het feit dat één van de politieke fracties de vereiste handtekeningen weigerde aan een van de kleinere fracties. Sta mij toe daarover mijn teleurstelling uit te spreken. Het hanteren van het veto-recht door één politieke fractie heeft

Beysen

anderzijds de gelegenheid geboden het decreet houdende het statuut **van** de BRT zo aan te passen dat mogelijke tegenstrijdigheden met de **cultuur**-pactwet thans uitgeschakeld kunnen worden. Dit is wellicht het enige positieve aspect dat kan aangehaald worden met betrekking tot het thans behandelde voorstel van decreet.

Overigens kan alleen met spijt worden vastgesteld dat door de halstarrije houding van één politieke fractie het verlenen van zendtijd aan kleinere fracties veel meer publiciteit heeft gekregen dan nodig was. De PW-fractie stelt zich achter het standpunt dat een in de Vlaamse Raad vertegenwoordigende partij, hoe klein ook, niet mag **afhangen** van de willekeur van de andere partijen om zendtijd te bekomen.

Eveneens is de PW-fractie in meerderheid van oordeel dat twee handtekeningen van tenminste twee fracties kunnen volstaan om zendtijd te verlenen aan levensbeschouwelijke groepen.

Persoonlijk heb ik in de commissie gepleit om het decreet ongewijzigd te laten wat het verlenen van zendtijd aan levensbeschouwelijke groepen betreft. Daarmee wenste ik een beroep te doen op de verantwoordelijkheidszin van alle politieke partijen om zich blijvend verdraagzaam op te stellen ten overstaan van eventuele aanvragen van dergelijke levensbeschouwelijke groepen, ervan uitgaande dat tot op heden geen enkel geval kan aangehaald worden, waarbij de handtekening geweigerd werd om aan een levensbeschouwelijke groep zendtijd te verlenen.

Anderzijds pleitte ik voor het behoud van de thans vigerende normen om te voorkomen dat de handtekeningen van tenminste twee leden van tenminste twee fracties, lid van de Vlaamse Raad, voortaan zouden volstaan om zendtijd te verlenen aan allerlei levensbeschouwelijke secten waarvan de representativiteit toch wel in vraag kan worden gesteld.

Bij de stemming van het voorstel van decreet zal ik mij omwille van de zo-

juist gemelde bezwaren onthouden. Tevens dient mijn onthouding bekeken tegen het gebruik van het veto-recht van één politieke fractie waardoor een wijziging van decreet, die niet eens noodzakelijk was, zich opdroeg. (**Applaus bij de PVV**)

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, geachte collega's, mijn uiteenzetting zal zeer kort zijn. Wij hebben reeds herhaalde malen de kans gehad om dit politiek probleem hier in de Vlaamse Raad te bespreken.

Wij hebben in het voorstel van decreet een duidelijk onderscheid willen maken. Wij zijn het volkomen eens met het amendement door collega De Beul in de commissie ingediend, om een degelijk criterium te vinden opdat echte Vlaamse partijen recht op spreken zouden krijgen in de BRT.

Wij hebben dus geen enkele restrictie ten opzichte van het eerste gedeelte van dit voorstel van decreet.

Wij hopen op deze wijze een einde te hebben gemaakt aan de blijvende discussie over de politieke vertegenwoordiging van elke fractie hier in deze Vlaamse Raad in de uitzendingen van de BRT.

Wij maken echter wel voorbehoud, vandaar de grotere veiligheidsleutel in het voorstel van decreet, voor de andere categorieën van verenigingen die beroep wensen te doen op de BRT. Wij menen dat de handtekening van één fractie niet volstaat en minstens de handtekeningen van twee fracties vereist zijn, willen wij niet tot een zeer groot aantal ongecontroleerde aanvragen komen.

Om te besluiten deel ik u mede dat mijn fractie de tekst van het voorstel van decreet, zoals hij uit de commissie is gekomen, zal stemmen.

Het is niet mijn bedoeling hier een intentieverklaring af te leggen in naam van andere fracties – elke fractie bepaalt best haar eigen tactiek en poli-

tiek – maar wij hopen dat wij door het aanvaarden van dit decreet, waar wij volledig achter staan, niet meer voor chantagepraktijken zullen komen' te staan.

Wij staan in elk geval achter de integrale tekst zoals deze in de commissie werd goedgekeurd. (**Applaus bij de CVP**)

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, toegang tot de openbare communicatiemiddelen is een cadeau dat men niet zo maar in de schoot moet werpen van om het even wie. Wij vinden het normaal dat mensen die alternatieven stellen, niet te vlug cadeaus krijgen.

Toch zou ik melding willen maken van een debat dat wij jaren geleden hebben gevoerd met een belangrijke vertegenwoordiger van de BRT. In het openbaar debat werd gehandeld over de ideeën die aan bod komen in de BRT. Door de vertegenwoordiger van de BRT werd gezegd dat alle ideeën in de BRT aan bod komen. Na een reactie uit de zaal verbeterde hij zich zeggende dat alle belangrijke ideeën in de BRT aan bod komen. Vervolgens was iemand zo stoutmoedig te vragen wie er bepaalt welke ideeën belangrijk zijn. Daarop werd die man een beetje boos.

Wij in Vlaanderen, hebben een matematicus criterium uitgedacht om te bepalen wanneer een idee, een ideeënpakket of een ideologie belangrijk is.

Wij hebben gezegd dat een idee belangrijk is wanneer ze gesteund wordt door een groep voldoende in aantal om een vertegenwoordiger naar de Vlaamse Raad te sturen. Dit is wellicht een gemakkelijk te hanteren maar toch geen goed criterium, want een eenzaat in een ivoren toren kan misschien evengoede ideeën produceren als deze worden gedragen door honderdduizend of honderddertigduizend mensen.

De taalfilosoof, Michel Foucault zegt dat de werkelijkheid bestaat door de

Dierickx

logos, door het discours. Volgens deze filosoof bestaat iets pas van zodra het uitgedrukt wordt door het gesproken of het geschreven woord. Nietzsche heeft gezegd : „Er bestaan geen feiten, er bestaan alleen interpretaties”. Dat wil zeggen dat feiten in werkelijkheid „door woorden” moeten worden voorgesteld en geïnterpreteerd. De taalfilosofen wijzen op het belang van „het discours” en de taal die zich bevinden tussen de dingen, de gebeurtenissen en het waarnemend bewustzijn;

Wij vragen ons af of wij, in de tijd van de televisie, niet een stap verder moeten gaan dan deze taalfilosofen en of wij ons niet moeten afvragen of een idee niet pas bestaat op een ogenblik dat ze niet door het woord gepresenteerd wordt, maar wel door de televisie. Volgens velen spreekt iemand pas wanneer hij voor de televisie spreekt. Iemand doet maar echt aan sport wanneer hij in beeld komt. Iemand komt maar echt op de politieke bühne wanneer hij op het televisiescherm verschijnt. Voor vele mensen betekent „niet bestaan” langs de televisie niet bestaan.

Wij moeten ons ook in dit verband de vraag stellen of er zich in het democratische debat sinds de vorige eeuw geen fundamentele verandering heeft voorgedaan. Er is altijd een afstand geweest tussen de gevestigden, de machthebbers en de **alternatiefstellers**, de challengers. De machthebbers beschikten over kranten, micro's, luidsprekers en communicatiemiddelen ; de alternatiefstellers beschikten over vlugschriften, micro's, luidsprekers en krantjes. Op dit ogenblik is het echter anders.' De gevestigden beschikken over de televisie en over de nationale radio-omroep. De alternatiefstellers zijn niet bij machte ook een TV-station op te richten. Dit gezegd zijnde, zijn wij van mening dat met dit probleem met omzichtigheid moet omgesprongen worden.

Mijnheer de Voorzitter, wij hebben ons in AGALEV een tijdlang vragen gesteld. Wij hebben vragen gesteld op het ogenblik dat sommigen van onze mensen uit hun betrekking ontslagen werden omdat zij op een AGALEV-lijst voorkwamen.

De heer H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting : Dat betwijfel ik !

De heer L. Dierickx : Zeer zeker en het is precies daarom dat wij ons vragen hebben gesteld, mijnheer Schiltz, alleen maar vragen.

Anderen werden ontslagen omdat zij verkozen werden. Wij hebben toen gedacht dat dit probleem „langs de wegen van de geleidelijkheid” zou worden opgelost.

Wij herinneren ons ook de moeilijkheden die wij ontmoetten om een zendtijd van drie minuten te verkrijgen bij de Europese verkiezingen en bij de nationale wetgevende verkiezingen. Wij hebben ons vragen gesteld toen drie nationale partijen democratisch beslisten dat de democratie geen doorgang vond. Nadien hebben twee partijen dat volledig goedge maakt en ons de nodige handtekeningen gegeven. Ten andere maakt het voor een klein stukje goed.

Wij hebben geconstateerd dat gestart werd met het maken van opnamen voor een TV-uitzending over **AGALEV** maar dat de uitzending niet plaatshad. Wij hebben vastgesteld dat de heer Van Geyt vroeger, op het ogenblik dat hij slechts één zetel in de Cultuurraad bezette, geregeld aan televisie-debatten deelnam. AGALEV wordt nooit uitgenodigd. Wij stellen tevens vast dat de bespreking over de toegang die wij tot de televisie moeten krijgen, reeds maanden duurt.

Een paar dagen geleden, mijnheer de Minister, verklaarde een hoog ambtenaar van de BRT ons dat het zeer moeilijk zou zijn ons nog een kans te geven vóór 5 september, omdat de Raad van Beheer van de BRT volgende woensdag – indien ik goed geïnformeerd ben – voor de laatste keer samenkomt, precies de dag waarop hier de stemming wordt gehouden.

U zult dan ook begrijpen dat al die zaken, afzonderlijk beschouwd, bij ons vragen oproepen. Alles wat deze laatste maanden is gebeurd moet ons wel enigszins bevreesd maken en doet de kou ons om het hart grijpen. Wij zouden nog graag de kans krijgen een paar zaken toe te lichten en recht te zetten, bijvoorbeeld in verband met het **abor-**

tusdebat. Daarom zeggen wij dat wij niet zozeer bekommerd zijn om het lot van de groene beweging – deze zal haar weg maken – maar wel dat wij een tijd lang erg bekommerd zijn geweest om de democratie en het pluralisme in Vlaanderen.

Mijnheer de Voorzitter, wij weten dat wij nog een paar dagen geduld moeten oefenen en dat u dan deze zorg van ons zult wegnemen. Wij danken u daarvoor bij voorbaat. (**Applaus bij AGALEV**)

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik wil in dit debat nog even het woord voeren om te antwoorden op de vragen of de zware opmerkingen van collega Seeuws van de SP-fractie betreffende het voorstel van decreet dat hier ter bespreking voorligt.

Hij heeft vragen gesteld over het ideologisch karakter van bepaalde kleine partijen.

Mijnheer Seeuws, ik meen dat dit een discussie is die wij in dit halfroed moeten vermijden. Een discussie over wat een ideologie is, is veelal een discussie over het geslacht der engelen. Politici moeten zich niet op dat vlak begeven, zeker niet wanneer het gaat over politieke engelen.

Artikel 18 van het Cultuurpact kunnen wij veel beter interpreteren in de richting van „politieke strekking”. Met „politieke strekking” wordt daar zeer duidelijk de aanwezigheid hier, in de Vlaamse Raad bedoeld. Die aanwezigheid is per slot van rekening het resultaat van een duidelijke uitspraak van de kiezers. Dat moet de maatstaf zijn om artikel 18 correct toe te passen. Dat wil zeggen dat elke politieke fractie, ook de kleinste, het recht moet hebben op zendtijd.

Onmiddellijk daarbij aansluitend wil ik een bedenking maken bij uw vraag naar de financiële weerslag. Deze vraag doet hier eigenlijk niets ter zake. Wanneer de aanwezige grote fracties in de Vlaamse Raad allemaal hun twee handtekeningen hadden gegeven aan de kleine partijen, dan zou er

De Beul

geen probleem zijn geweest en zou ook niemand zich hebben afgevraagd wat de financiële weerslag is van dit decreet.

De heer W. Seeuws : Wij hadden dit reeds vroeger, bij andere decreten moeten doen.

De heer A. De Beul : Ik ben ermee akkoord, mijnheer Seeuws dat wij ons bij heel wat decreten deze vraag hadden moeten stellen. Hier was uw vraag niet opportuun omdat, ik herhaal het, indien er geen fracties waren geweest die hun handtekening hadden geweigerd, de vraag niet zou zijn gerezen.

Een tweede bekommernis die u hebt geuit is hoe een democratische meerderheid kan beletten dat een ondemocratisch verkozen zentijd krijgt.

De heer W. Seeuws : Misbruik maakt van de openbare omroep !

De heer A. De Beul : Misbruik maken van de openbare omroep wil zeggen dat, wanneer die persoon zendtijd krijgt, hij ideeën verkondigt die zogenaamd ondemocratisch zijn. Men moet daar zeer voorzichtig mee zijn.

Wanneer iemand in deze Raad wordt verkozen dan is dat volgens een democratische procedure, volgens onze eigen wetgeving en mits eerbiediging daarvan. Wanneer dit individu er nu ondemocratische opvattingen op na houdt, wanneer hij autoritair is of wat men hem ook zou kunnen verwijten, dan is dat zijn zaak. Maar, hij is een verkozen van het volk en hij moet, ondanks dit alles, aan zijn trekken kunnen komen. Ik meen niet dat het deze vergadering toekomt hem zendtijd te weigeren. Een goed functionerende democratie moet dergelijke fenomenen kunnen verdragen.

Wij hebben het voorbeeld gezien in Nederland, waar men geprobeerd heeft bij de gemeenteraadsverkiezingen een bepaalde partij uit te schakelen op grond van het strijdig zijn met de democratie. In de bepaalde gemeenten is dat gebeurd, en in andere niet. Wat was het resultaat ? Het was de kiezer die op een overdonderende wijze de ondemocratische partijen

heeft veroordeeld door ze een zeer minimaal percentage van de stemmen te geven waardoor zij niet eens een zetel hebben gekregen. Het is gevaarlijk wanneer politieke partijen beslissen andere partijen uit te schakelen. Dat wil zeggen dat zij binnen hun partij het proces maken van een andere partij en concurrenten gewoonweg weren. Het is een gevaarlijk procédé dat trouwens in vele autoritaire regimes wordt gebruikt om precies democratische partijen te beletten aan het politieke leven deel te nemen. **(Applaus bij de W en bij de RAD)**

Een derde bekommernis van u, mijnheer Seeuws, was dat, wanneer er toch een FDF-mandataris zou worden verkozen in een Vlaamse arrondissement en deze de eed in het Nederlands zou afleggen, wij deze persoon ook zendtijd zouden moeten geven.

Indien iemand van het Front des Francophones de grondwettelijke eed, dit wil zeggen de bewuste keuze voor een bepaalde gemeenschap en voor een bepaalde taal, in het Nederlands aflegt, kan hij volgens mij ook zendtijd krijgen, want dan heeft hij de Franstalige Gemeenschap compleet verraden, dan heeft hij zichzelf verloochend. Indien leden van het FDF bereid zijn dat te doen, moeten wij hen zendtijd geven.

Dat is een risico dat wij moeten incalculeren. Het heeft geen zin de bepalingen veel strenger te maken om dergelijke fenomenen uit te schakelen. Een totaal veilige oplossing heeft men nooit. Wij vinden het voorliggend voorstel van decreet een aanzienlijke verbetering van de bestaande wetgeving rekening houdend met de **totnogtoe** vigerende paternalistische bepalingen met grendels en veto's, voor bijna iedere partij.

Ook ten opzichte van de levensbeschouwelijke strekkingen vinden wij het een verbetering. Nu zijn slechts twee handtekeningen van twee grote fracties nodig. Men is niet meer verplicht steun te gaan bedelen bij politieke partijen die er een tegenovergestelde filosofie op nahouden.

En toch is er voldoende veiligheid ingebouwd door de eis van twee fracties telkens twee handtekeningen te **beko-**

men.

Onze fractie zal dan ook het voorstel van decreet, zoals het is aangenomen door de commissie, goedstemmen. **(Applaus bij de VU)**

De Voonitter : De heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Cultuur, heeft het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het gaat hier om een voorstel van decreet, niet om een ontwerp. De Executieve heeft als stelregel aangenomen niet tussenbeide te komen bij voorstellen in zover zij geen gegevens bevatten die strijdig zouden zijn met bestaande wetten of decreten of die onuitvoerbaar zouden zijn. Dit is hier niet het geval, zodat de Executieve zich bij de beslissing van de Vlaamse Raad zal neerleggen.

De heer Seeuws heeft een aantal vragen gesteld waarop hij, volgens hem, indien ik goed heb begrepen, geen antwoord heeft gekregen van de Gemeenschapsminister.

Maar de heer De Beul heeft voor een groot gedeelte op die vragen geantwoord, zodat ik het niet nodig acht daarop terug te komen.

De heer J. Van Elewyck : Proficiat, mijnheer De Beul.

Minister K. Poma : Dat geldt zowel in verband met de vragen over het ideologisch karakter van de kleine partijen, hoe een democratische meerderheid een „eenmansverkozenen” kan weren en over het probleem van het FDF. Blijft nog het financieel vraagstuk

De heer J. Van Elewyck : Neemt u de antwoorden die collega De Beul heeft gegeven voor uw rekening ?

Minister K. Poma : Ik zeg dat de antwoorden van collega De Beul dezelfde zijn dan de antwoorden die voorkomen in het verslag. Ze hebben betrekking op het ideologisch karakter, en op het feit dat één man die toevallig is verkozen, kan worden geweerd. Daarmee is rekening gehouden. Men heeft eraan toegevoegd dat „door ten minste van één lid van de Vlaamse Raad” wordt vervangen door „ten minste van

Poma

één lid van een fractie van de Vlaamse Raad". Men zegt wat die fractie is : „gevormd overeenkomstig de bepalingen van paragraaf 2 van artikel 65 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.”

Wij moeten ons nog uitspreken over het amendement van de heer **Diegenant**, waarbij de eedaflegging uitsluitend in het Nederlands moet gebeuren, terwijl in de tekst staat : „eerst in een andere taal dan het Nederlands”.

Wat de financiële terugslag betreft, kan ik vermelden dat een uitzending die verleden jaar aan de KP, met één verkozene, werd toegestaan – het **RAD** heeft ook één verkozene – aan de BRT 435.000 frank per jaar heeft gekost. Voor **AGALEV** kan men dat bedrag vermenigvuldigen met twee of drie. Bijgevolg kunt u vaststellen welke kleine sommen hiervoor in aanmerking komen. Ik ben dan ook van oordeel dat het financieel probleem niet doorslaggevend moet zijn om dit voorstel van decreet al dan niet aan te nemen.

Tot de indieners van dit voorstel van decreet, die tijdens deze bespreking bepaalde opmerkingen hebben gemaakt inzake het eventueel democratisch karakter van onze commissie en plenaire vergaderingen, zou ik willen zeggen dat ik meen te mogen afleiden uit wat naar voren werd gebracht – zowel in de commissie als in de openbare vergadering – dat wij zeker de minderheden in dit land ook hun democratische rechten willen geven. Indien dit misschien theoretisch niet het geval was met het vorige decreet, was dat omdat dat probleem zich op dat ogenblik niet voordeed. Pas na de jongste verkiezingen hebben wij opgemerkt dat het bestaande decreet met betrekking tot de BRT moest worden aangepast. (**Applaus bij de PVV**)

De **Voorzitter** : Vraagt nog iemand het woord ? (**Neen**)

Aangezien niemand méer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De **Voorzitter** : Aan de orde is nu de ar-

tikelsgewijze bespreking.

De tekst aangenomen door de Commissie wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

– **Aangenomen.**

Artikel 2

Het tweede lid van paragraaf 5 van artikel 25 van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen, wordt vervangen door wat volgt :

„Het verzoek om erkenning moet gericht worden tot de Minister onder wie het instituut ressorteert en gestuend zijn, voor de verenigingen en stichtingen die behoren tot politieke strekkingen, door ten minste één lid van een fractie van de Vlaamse Raad, gevormd overeenkomstig de bepalingen van § 2 van artikel 65 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en, voor de andere verenigingen of stichtingen, door ten minste twee leden van ten minste twee politieke fracties.

De Minister weigert dit verzoek wanneer het uitgaat van leden van de Vlaamse Raad die bij hun installatie in Kamer of Senaat de grondwettelijke eed eerst hebben afgelegd in een andere taal dan het Nederlands.”

Bij dit artikel is er een amendement voorgesteld door de heer Diegenant, dat luidt als volgt :

In het laatste lid van dit artikel de woorden „eerst hebben afgelegd in een andere taal dan het Nederlands” vervangen door de woorden „niet uitsluitend hebben afgelegd in het Nederlands”.

De heer Diegenant heeft het woord.

De heer **A. Diegenant (op de tribune)** : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en

heren Ministers, geachte collega's, mijn amendement heeft betrekking op een tekst die in de Commissie werd toegevoegd aan het oorspronkelijk voorstel van decreet ; deze nieuwe paragraaf was het resultaat van een bespreking in de Commissie. Het amendement kwam tot stand op basis van een gemeenschappelijke zorg die in de Commissie tot uiting kwam en die ik de eer had te vertolken, met name het beschermen van het homogene karakter van het Nederlands taalgebied, het beschermen van de bestuurlijke ééntaligheid van Vlaanderen en van de Vlaamse Gemeenschap.

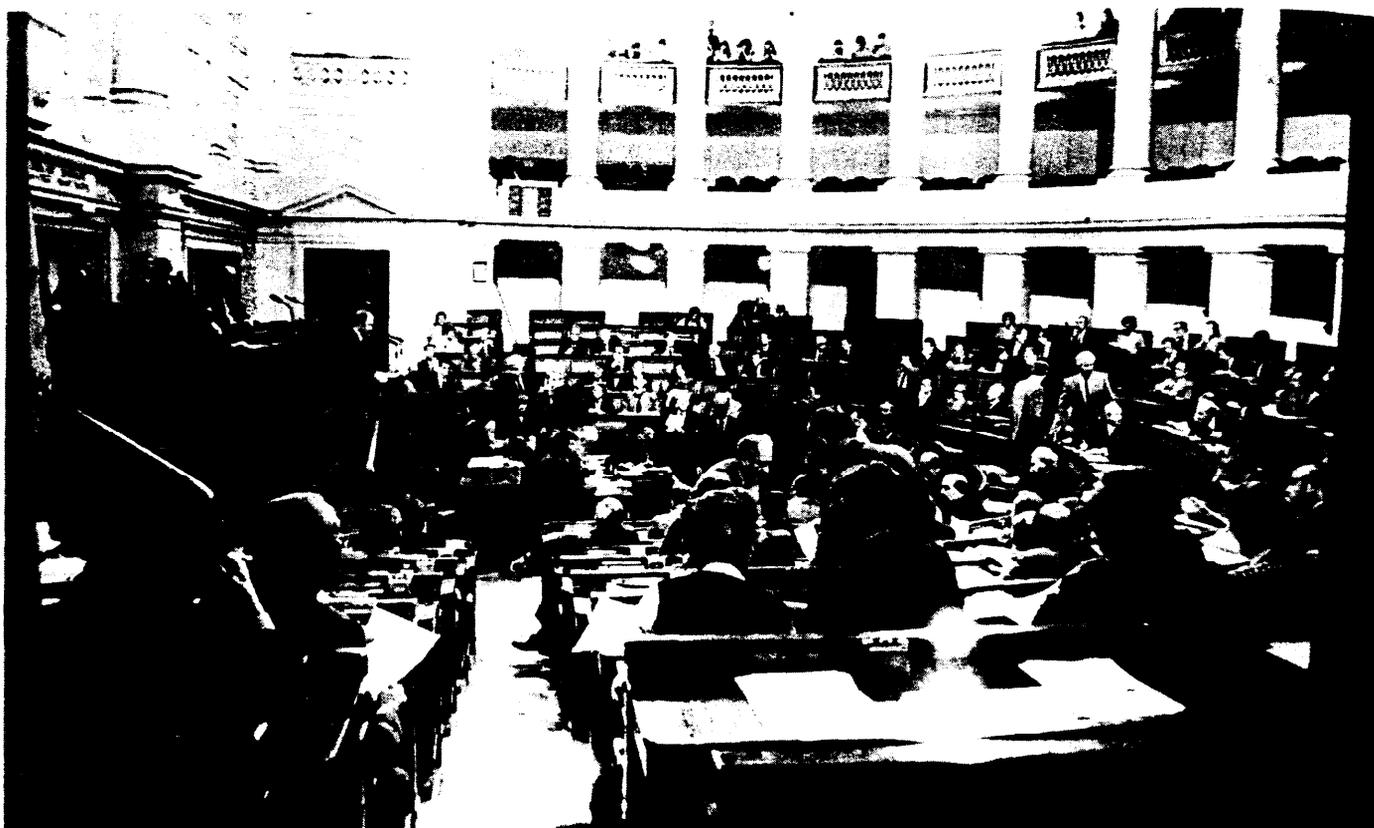
Wanneer men een beschermingsmaatregel inbouwt, spreekt het vanzelf dat deze in de eerste plaats zijn toepassingsgebied vindt waar deze homogeniteit het eerst en het meest wordt bedreigd. Deze homogeniteit, het ééntalig karakter wordt minder bedreigd in het centrum van Vlaanderen maar het drukt in de omgeving van het tweetalig hoofdstedelijk gebied.

Wat de indiener van dit voorstel van decreet ook moge beweren, dit amendement is niet gericht tegen één partij of één persoon. Het is wél gericht tegen elke partij die, in Vlaams Brabant in het bijzonder maar in heel Vlaanderen, die ééntaligheid niet aanvaardt, ze essentieel verwerpt. Het gaat hier om een beginsel.

Voorts wil ik de aandacht erop vestigen dat in de tekst niet staat dat de Minister kan weigeren een politieke fractie te erkennen wanneer het lid ervan de eed niet eerst in het Nederlands aflegde. Integendeel, in dit geval moet de Minister de erkenning weigeren. De tekst is duidelijk affirmatief.

Ten derde, mijn amendement is niet in tegenspraak met de Cultuurpactwet. Mocht dit wél zo zijn, dan zou de tekst die voorligt ook in tegenspraak zijn met de Cultuurpactwet. Immers, de huidige tekst voorziet nu ook in een criterium op basis waarvan de Minister moet weigeren. Mijn amendement strekt er alleen toe dit criterium anders te stellen, maar een selectiecriterium is er in ieder geval.

Het is niet zó dat onder om het even welke voorwaarde iemand die deel

De Vlaamse Raad in pleno

uitmaakt van deze Raad toegang moet worden geboden door de Minister tot het openbaar BRT-medium.

Geachte collega's, de wet op de indeling van de Kamers in taalgroepen bepaalt dat in het hoofdstedelijk Brussel, dat samen met Halle en Vilvoorde één kiesarrondissement Brussel uitmaakt, de taal die iemand gebruikt voor de eedaflegging bepaalt tot welke taalgroep hij behoort. Dit in toepassing van het beginsel van de ééntaligheid maar rekening houdend met het feit dat een parlementslid verkozen is voor het ganse land. In 1971 werd er evenwel aan toegevoegd dat men de eed eventueel ook in een tweede of derde nationale landstaal mag afleggen maar dat de eerste bepalend is om aan te duiden tot welke taalgroep men effectief behoort.

Naar het mij voorkomt was dit toen een toegeving, een accent dat gelegd werd naar een situatie die thans eerder schijnt voorbijgestreefd te zijn.

Het is ook wel een beetje overtrokken te zeggen dat het principieel stellen van de ééntaligheid in Vlaanderen een blijk van racisme zou zijn en dat bijgevolg mijn amendement een racistische inslag zou hebben. Ik denk dat daar de woorden onvoldoende werden gewogen. Ik meen wel dat men geen hedendaagse Vlaming kan zijn, dat men geen goed Vlaming kan zijn wanneer men het bestuursééntaligheidsbeginsel van de Vlaamse Gemeenschap aanvecht. Ik denk dat dan inderdaad een mening wordt verkondigd die ingaat tegen de algemene denkrichting, tegen wat essentieel is voor dat wat de Vlaamse Gemeen-

schap voor zichzelf heeft bepaald en dat wat de Grondwet als evenwicht tussen de verschillende gemeenschappen in ons land heeft uitmaakt.

De tweetaligheid poneren – het gebruik van de tweetaligheid, bijvoorbeeld, als bestuurstaal in de gemeenteraden van gemeenten met faciliteiten en ook daarbuiten – gaat regelrecht in tegen de ééntaligheid, zoals ze door de Grondwet is bepaald en zoals recent is bevestigd door een arrest – dus geen advies – van de Raad van State.

Wanneer op basis van mijn amendement in de BRT zou worden besloten alleen het Nederlands toe te laten en geen risico's te nemen ten aanzien van het taalgebruik, dan denk ik evenmin

Diegenant

dat wij discrimineren, want in het recent goedgekeurde ontwerp-decreet op de niet-openbare radio's wordt duidelijk bepaald dat zij in het Nederlands moeten uitzenden, dit als een duidelijke maatregel van openbare orde.

Minister H. Schiltz : De gebruikte taal kan toch geen probleem zijn, mijnheer Diegenant, men kan toch gemakkelijk genoeg verplichten Nederlands te spreken.

De heer A. Diegenant : Men heeft daar voorzorgen willen nemen, mijnheer de Minister, en ook dit amendement is een voorzorg.

Het is bijna providentieel ten aanzien van mijn argumentatie dat wij vorige zaterdag, via de post, een motie hebben gekregen uitgaande van de Vlaamse Executieve, in verband met een belangenconflict geschapen door het indienen van een voorstel van decreet in de Conseil de la Communauté française, waarbij dit belangenconflict, het mogelijk schenden van onze belangen, gemotiveerd wordt door het ingaan tegen homogeniteit, tegen de bestuurlijke éentaligheid voor Vlaanderen.

Wat zegt dit voorstel van decreet ? Het wil met name, ook buiten het Franstalig en het tweetalig hoofdstedelijk gebied, dus binnen Vlaanderen, dat de relatie werkgever-werknemer officieel ook in het Frans kan verlopen. Via dit voorstel van decreet wil men dus binnen de sector, die als economisch-sociaal wordt omschreven, de bestuurlijke eentaligheid doorbreken.

Op basis van de stelling die hier wordt gehuldigd door de vertegenwoordiger van de partij RAD/UDRT – en het is vandaag voor de eerste maal dat ik deze vertegenwoordiger in de raad er niet UDRT heb horen aan toevoegen wanneer hij over zijn partij spreekt – is het inderdaad zo dat de drie vertegenwoordigers van deze partij in de Kamer bij hun eedaflegging de eed in de drie nationale talen hebben afgelegd. Deze partij noemt zich nationaal gestructureerd, maar dat doet hier niets ter zake. Andere partijen zijn internationaal gestructureerd.

De eed werd afgelegd in de drie landstalen. Dit is correct. Ik heb de annalen van de Kamer nagekeken en ben tot de bevinding gekomen dat de heren Hendrickx en Deroubaix de eed eerst in het Frans, daarna in het Nederlands en vervolgens in het Duits hebben afgelegd. De heer Delahaye legde de eed eerst af in het Nederlands, dan in het Frans en vervolgens in het Duits. Maar wat is er nadien gebeurd ? En hiermee wil ik wijzen op de nog steeds voorkomende naïviteit. Ik heb ook nagegaan in welke taal de redevoeringen in de openbare vergadering door de vertegenwoordigers van deze zogenaamde tweetaligheidspartij werden gehouden. De heer Delahaye is consequent met zijn tweetaligheid doorgegaan en heeft zijn betogen afwisselend gehouden in het Nederlands en in het Frans. Hij heeft veertien maal zijn rede in het Nederlands gehouden en om consequent te zijn met zijn tweetaligheidsbeginsel, zes maal in het Frans. Hij is dus consequent geweest met het tweetaligheidsbeginsel.

De heer O. Van Ooteghem : De Eerste Minister doet dit ook !

De heer A. Diegenant : Maar wat doen zijn collega's ? De heren Deroubaix en Hendrickx, de meerderheid in zijn fractie, houden al hun uiteenzettingen uitsluitend in het Frans.

Dit moge een aanduiding zijn dat de vrees, waarover de heer De Beul sprak, inderdaad een reëel risico is. Collega Delahaye behoort – sta mij toe dit woord te gebruiken – tot de groep naïeve Vlamingen die denken dat zij, door zelf het tweetaligheidsprincipe te poneren, in een fractie waar eentaligheid door de anderen wordt gehanteerd, het betere imago kunnen voorstellen. Gedurende tientallen jaren, voorafgegaan aan het tot stand komen van de eentaligheid in het Nederlandse taalgebied, heb ben wij ontelbare keren deze stelling horen verdedigen en even ontelbare keren is ook gewezen op de dubbelzinnigheid en de naïviteit van diegenen die dit als een haalbare stelling wilden hanteren.

Mijnheer de Voorzitter, het blijft dus mijn overtuiging dat het, voorzichtigheidshalve en ter onderstreping van

de vaste wil van de Raad, gepast is het bestuurlijk eentaligheidsbeginsel in Vlaanderen te hanteren en aldus diegenen die dit betwisten duidelijk te maken dat de Vlaamse gemeenschap niet zinnens is van deze eentaligheid af te stappen, en ook naar mijn gevoel niet zinnens moet zijn, in een al te groot altruïsme, voedsel te geven aan deze stelling door de officiële openbare media, die door de Vlaamse gemeenschap betaald worden, inderdaad ter bedreiging van haar eigen fundamenteel beginsel ter beschikking te stellen. Het gaat hier niet over het al dan niet toelaten tot deze media van een of andere culturele, sociale, economische of andere strekking, want in de Commissie hebben wij ook gezegd het eens te zijn dat wie de verkiezingsdrempel overschreed, voldoende steun had bij de openbare mening om toe te treden tot de openbare media. Wij blijven deze stelling staande houden.

Anderzijds menen wij dat het evenmin noodzakelijk is blijk te geven van een te verregaande naïviteit te meer – en er dient daar geen oogenblik aan getwijfeld te worden – daar het officieel toelaten van de RAD/UDRT tot de BRT, een officieel medium, zal worden uitgespeeld om de stelling van de tweetaligheid binnen Vlaams Brabant te ondersteunen.

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren ministers, geachte collega's, ik meen hiermede een aantal overwegingen te hebben gegeven die in deze belangrijke principiële aangelegenheid stof kunnen zijn tot overweging vooraleer wij ons definitief uitspreken.

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, dames en heren, in de commissie hebben wij getracht een oplossing te vinden om aan de kleine politieke partijen zendtijd te kunnen toekennen omdat het nu eenmaal zo was dat de vier grote fracties, of sommigen onder hen, aan de kleine partijen handtekeningen weigerden. Wij hebben dus de oplossing gezocht om ook de kleine politieke fracties zendtijd te ge-

De Bed

ven zelfs indien dat eenmansfracties zouden zijn, met deze uitzondering evenwel dat wij meenden geen zendtijd te moeten toekennen aan de heer Peetermans van het FDF die, als rabiate Vlamingenhater, trouwens niet eens in deze Raad wenst te zetelen. Het derde lid van artikel 2 van het voorliggend voorstel van decreet bevat de bepaling die het de heer Peetermans onmogelijk moet maken zendtijd te bekomen.

In de commissie was het dus zeer duidelijk de bedoeling zendtijd toe te kennen aan AGALEV, RAD en het Vlaams Blok. In de commissie heeft niemand betwist dat deze drie partijen in deze Raad niet door Vlamingen zouden zijn vertegenwoordigd. Het voorgestelde decreet vertolkt een akkoord dat wij in de commissie hebben bereikt om zendtijd aan bedoelde kleine fracties toe te kennen.

Het door collega Diegenant ingediende amendement verbreekt eigenlijk dit akkoord doordat hij achteraf verder wil gaan dan het bereikte compromis en daardoor aan de heer Delahaye en meteen aan RAD de zendtijd wil ontnemen, omdat de heer Delahaye, na zijn bewuste keuze door de eed af te leggen in het Nederlands, bewuste keuze voor de Vlaamse Gemeenschap, zijn grondwettelijke eed ook heeft afgelegd in het Frans en in het Duits.

Ik meen, mijnheer Diegenant, dat wij van dit decreet geen gebruik moeten trachten te maken om aan opbod te doen inzake flamingantisme. Ik denk dat men mij precies met moet verdenken op dat vlak tekort te schieten, maar ik vind uw amendement een inbreuk op de fair-play waardoor de voorliggende oplossing in de commissie mogelijk is geworden. Wanneer men achteraf verder wil gaan, wanneer men eigenlijk iemand achteraf wil penaliseren, want de heer Delahaye kan zijn grondwettelijke eed niet meer opnieuw afleggen, vind ik dat zulks niet kan. Als u voor de toekomst dergelijke bepalingen wenst in te schrijven, valt daar allicht over te praten, maar nu bewust, nadat er een politiek akkoord was om te stellen dat de drie kleine politieke fracties zendtijd

krijgen, door een extreem amendement proberen één van deze kleine partijen beentje te lichten, is eigenlijk zeer minnetjes en doet afbreuk aan de politieke fair-play. (*Applaus bij de W*)

De Voorzitter : De heer Delahaye heeft het woord.

De heer T. Delahaye (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik zal zeer kort zijn. Ik heb reeds gezegd wat ik te zeggen had bij de bespreking van het amendement van de heer Diegenant. Ik wens er alleen het volgende aan toe te voegen. Ik heb inderdaad mijn grondwettelijke eed afgelegd in de drie landstalen, en eerst in het Nederlands. Beide elementen zijn een bewuste politieke keuze. Ik voel mij lid, en de verkozen leden van mijn partij voelen zich lid, én van de Belgische gemeenschap én respectievelijk van de Vlaamse en de Franse gemeenschap. Ik kan niet begrijpen waarom, zoals collega Diegenant het meent, iemand die zich lid voelt van de Belgische gemeenschap en de eed aflegt in de drie landstalen, geen volwaardig lid zou kunnen zijn van de Vlaamse gemeenschap. Dat vind ik racisme en onverdraagzaamheid. Misschien ben ik een naïeve Vlaming, maar als naïef betekent verdraagzaam, dan wens ik een naïeve Vlaming te blijven. Het principe is dat iedere partij die zetelt in de Vlaamse Raad recht heeft op toegang op de BRT.

Een laatste opmerking : uw oplossing, mijnheer Diegenant, is een zeer onvolledige oplossing. Ik geef een voorbeeld. Een Franstalige partij, een ééntalige zoals het FDF, zou een verkozenen hebben in Leuven. Die verkozenen kent misschien geen enkel woord Nederlands, maar zou de eed afleggen uitsluitend in het Nederlands. Hij krijgt dan zendtijd op de BRT, ook in het Frans. U zou een tweetalige partij hebben uitgesloten en niet een Frans-talige.

Ik wil alleen maar onderstrepen dat wanneer men iemand wil oordelen op zijn Vlaamse gevoeligheid, of andere gevoeligheden, men zeer gemakkelijk flaters kan begaan, zoals u dat ook doet met dit amendement.

De heer V. Anciaux : Geen uitzending

gen in het Frans op de BRT !

De Voorzitter : De heer Diegenant heeft het woord.

De heer A. Diegenant : Mijnheer de Voorzitter, ik wens in de eerste plaats te zeggen dat men als Vlaming even goed tot de Belgische gemeenschap kan behoren zoals ze bepaald is in de grondwet.

De heer W. Kuijpers : De Belgische gemeenschap bestaat niet.

De heer A. Diegenant : Ten tweede, bij de toelichting in de commissie heb ik duidelijk laten verstaan welke de bedoelingen waren die ik had. Er is in de Commissie op geen enkel ogenblik afgesproken dat het recht op initiatief bij het einde van de Commissie zou zijn afgesloten, zoniet moesten wij deze openbare vergadering niet houden.

Ten derde, wij maken dit decreet op dit ogenblik, voor de situatie van nu. De Commissie heeft op ons initiatief duidelijk willen uitsluiten wie zich niet tot de Vlaamse gemeenschap bekennt. Ik ga akkoord dat mijn stelling iets verder gaat. Iemand die zich bekennt tot de Vlaamse gemeenschap maar de bestuurlijke ééntaligheid van deze Vlaamse gemeenschap niet erkent, wordt ook de toegang tot de BRT ontzegd. Ik ben inderdaad een stap verder gegaan dan de relatieve consensus die in de Commissie is tot stand gekomen uitgaande van het initiatief dat ik had genomen.

Ten vierde, uit wat collega De Beul heeft gezegd, leid ik een positief element af, op basis van hetwelk misschien een nieuwe consensus mogelijk is.

De heer De Beul zegt dat het invoeren van mijn amendement in al zijn rigiditeit iemand zou uitsluiten die zegt tot de Vlaamse gemeenschap te behoren, maar niet meer aan de ingestelde voorwaarden kan voldoen om toegang te krijgen tot de BRT. De heer De Beul zegt ook dat erover kan worden nagedacht om op de toepassing van de laatste paragraaf van artikel 2, waar mijn amendement betrekking op heeft, een datum van invoeging te vermelden.

Mijnheer de Voorzitter, geachte colle-

Diegenant

ga's ik vind dit een positieve suggestie. Ik neem mij voor in alle bescheidenheid met de fractievoorzitters van onze Raad contact op te nemen – wij beschikken immers nog over twee dagen vooraleer dient te worden gestemd – om na te gaan of, op basis van het plaatsen van een datum op het in voege treden van deze laatste paragraaf van artikel 2, een bredere consensus is dan op dit ogenblik uit de discussie blijkt. Ik geloof dat op die manier het principe gaaf zou gesteld worden en het was mijn bedoeling dit te doen. (*Applaus bij de CVP en de PVV*)

De Voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, ik wil over deze zaak geen interventie houden. Ik wens alleen te zeggen dat ik de Volksunie waardeer, omdat zij volgens mij meer vertrouwen heeft in de kracht en de weerbaarheid van het Vlaamse volk dan de CVP.

Ik geloof dat wij onze cultuurhomogeniteit en -integriteit niet zullen verliezen door een gebeurlijke TV-interventie van een tweetalige partij.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer de Voorzitter, wij hebben zeer duidelijk vanuit de fractie ons standpunt bepaald en keuren de tekst goed zoals die in het commissieverslag is verschenen. Dat heeft niets te zien met de geschilpunten tussen de verschillende partijen. De heer Dierickx maakt voortdurend allusie op de CVP. Hij zou dat beter trachten af te leren, want het is een slechte gewoonte die schadelijk is voor zijn eigen partij. (*Applaus bij de CVP*)

De heer L. Dierickx : Mijnheer Verhaegen, wij hebben in Vlaanderen allemaal veel gediscussieerd over nationalisme, democratie, federalisme. Wanneer wij die zaken zeggen, doen wij dat niet zomaar.

De heer G. Verhaegen : Mijnheer Dierickx, dat u mij persoonlijk aanvalt kan best, maar ik aanvaard niet dat u mijn partij aanvalt.

De heer L. Dierickx : Dat vind ik edel-

moedig van u, mijnheer Verhaegen.

De Voonitter : Mijne heren, gelieve bij de zaak te blijven.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de Voorzitter, ik wil van deze gelegenheid ook nog gebruik maken – en hier snijd ik een ander punt aan – om te zeggen dat ik de heer Poma die in de commissie nu zoëven heeft gesproken over onwettelijkheid van het decreet, ten eerste heb gewaardeerd. Eén ding heb ik wel betreurd, mijnheer Poma, met name dat u op mijn laatste vraag niet geantwoord heb.

Krijgen wij nog de kans om met de hulp van het rationeler communicatiemiddel, waar ook ónze kiezers voor betalen, één keer een paar dingen te zeggen en toe te lichten en dit vóór 5 september aanstaande ? (*Applaus bij AGALEV*)

De Voorzitter : Dames en heren, ik wil eraan herinneren dat wij het amendement bespreken.

De heer Poma heeft het woord.

Minister K. Poma : Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik wil een opmerking maken in verband met de taal waarin de BRT moet uitzenden. De heer Diegenant stelde de vraag wat er bij de BRT zou gebeuren indien een gekozen van een partij, die eerst de eed in het Nederlands heeft afgelegd en daarna in het Frans, een verzoek tot de BRT zou richten om in het Frans te mogen uitzenden. De heer Delahaye heeft zelfs gezegd dat de FDF-gekozen die de eed in het Nederlands zou afleggen ook toelating zou kunnen krijgen om in het Frans te mogen uitzenden. Ik kan u daarop antwoorden dat de BRT in het Nederlands uitzendt behoudens voor uitzendingen voor gastarbeiders of wanneer het gaat om taalcursussen. Dat de BRT in het Nederlands moet uitzenden staat niet in het decreet maar ik dacht dat dit een evidentie was. Een aanvraag om in het Frans te mogen uitzenden zou eerst door de Raad van Beheer van de BRT moeten worden goedgekeurd. Ik kan mij niet voorstellen dat de BRT dat zou doen. Mocht dit toch het geval zijn, dan kan ik u verzekeren dat ik gebruik zou maken van het vetorecht van de Regerings-

commissaris om het te verbieden. Dus van uitzendingen in het Frans in de BRT kan geen sprake zijn.

Mijnheer Dierickx, op uw vraag of u vóór de fatale datum van 5 september nog recht op zendtijd krijgt, kan ik u geen antwoord verstrekken. Wanneer het decreet gestemd is kunnen de kleine fracties in deze Raad erkend worden bij besluit van de Vlaamse Executieve. Dit besluit zal ik overmaken aan de Raad van Beheer van de BRT en zal vragen en nagaan of het nog mogelijk is u een zendtijd toe te kennen.

De Voorzitter : Geen verdere opmerkingen ? (Neen)

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden en zullen woensdag 30 juni om 16 uur worden aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen woensdag 30 juni om 16 uur de hoofdelijke stemming over het gehele voorstel van decreet houden.

MOTIE VAN ORDE

Voorstel tot spoedbehandeling

Minister K. Poma : Mijnheer de Voorzitter, ik vraag u nu het woord over de spoedbehandeling van het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Cultureel Centrum van de Vlaamse Gemeenschap in Nederland.

De Voorzitter : De heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve en Gemeenschapsminister van cultuur, heeft het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, deze voormiddag en ook nog deze namiddag werd het ontwerp van decreet houdende oprichting van een cultureel centrum van de Vlaamse Gemeenschap in Nederland in de Commissie voor buitenlandse beleid van de Vlaamse Raad behandeld.

Ik zou u, mijnheer de Voorzitter, als-

Poma

ook de Raad **willen** vragen dit ontwerp van decreet eveneens nog te laten behandelen en stemmen door de Vlaamse Raad. Er zijn twee redenen voor dit verzoek tot spoedbehandeling.

Ten eerste, per 1 juni start het Commissariaat-Generaal. Het is logisch dat het geheel van onze internationale culturele betrekkingen onder één leiding staat en gecoördineerd kan verlopen.

Ten tweede, de werkingsmiddelen van de Dienst ICB en zijn bevoegdheden worden per 1 juli overgedragen aan het Commissariaat. De Brakke Grond functioneert door de kredieten van ICB. Om de continuïteit van de betrekkingen te kunnen verzekeren en verder betwistingen met Nederlandse leveranciers en de daaruit volgende gedingen te vermijden is het wenselijk de aanhechting bij het Commissariaat te verwezenlijken op het ogenblik dat dit de bevoegdheid en de middelen van de Dienst ICB overneemt. Daarom vraag ik de spoedbehandeling van dit ontwerp.

De Voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer H. Suykerbuyk : Mijnheer de Voorzitter. Er is in de Commissie voor buitenlands beleid ook gehandeld en gestemd over de punten 2 tot 7, met name over de ontwerpen van decreet houdende goedkeuring van een aantal internationale culturele verdragen. Ik veronderstel dat deze alle aan bod zullen komen, althans in zoverre de Minister ook voor die ontwerpen de spoedbehandeling wenst.

Minister K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, de bespreking van de overige punten kan natuurlijk zeer vlot verlopen. Ik verwacht daarbij weinig of geen aan- of opmerkingen. Het zou een goede zaak zijn indien wij ook deze punten tegelijkertijd met het eerste ontwerp konden behandelen.

De Voorzitter : Zijn al deze punten afgehandeld in de commissie ?

De heer H. Suykerbuyk : Ja, mijnheer de Voorzitter, al deze punten zijn afgehandeld in commissie.

De Voorzitter : Vraagt u dan voor al deze punten de hoogdringendheid, Minister Poma ?

Minister K. Poma : Ik vraag de hoogdringendheid voor het ontwerp van decreet houdende de oprichting van een Cultureel Centrum voor de Vlaamse gemeenschap en eventueel de hoogdringendheid voor de zes overige ontwerpen betreffende internationale culturele akkoorden.

De Voorzitter : Is de Raad het eens met de hoogdringendheid voor deze zeven ontwerpen ?

De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, ik ben het met dit voorstel eens voor zover deze ontwerpen niet zomaar tussendoor worden behandeld. Ik stel voor ze in te schrijven op het einde van onze agenda.

De Voorzitter : Dames en heren, ik wil de Raad erop wijzen dat wij woensdagmiddag om 14 uur nog verschillende andere voorstellen van decreet moeten behandelen, zodat onze werkzaamheden door de behandeling van de ontwerpen waarover sprake, geblokkeerd zouden kunnen geraken.

Ik stel voor deze ontwerpen op het einde van de agenda van woensdag te behandelen indien er nog tijd overblijft en indien het uur nog aanvaardbaar is. Indien wij zeer goed opschieten, dan kunnen wij ze op de agenda van woensdagochtend plaatsen.

De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck : Indien wij beter opschieten dan nu, dan heb ik er geen enkel bezwaar tegen dat deze ontwerpen woensdag worden behandeld vóór de stemming.

De Voorzitter : Is de Raad het hiermee eens ? (**Instemming**)

Aldus wordt beslist.

VRAGEN (R.v.O. art. 66) (Voortzetting)

Vraag van de heer W. Kuijpers tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de werkingsstoelagen voor de speciale openbare bibliotheken

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer W. Kuijpers tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de werkingstoelagen voor de speciale openbare bibliotheken.

De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer W. Kuijpers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mag ik van de geachte Minister vernemen waarom de werkingstoelagen 1981 voor de speciale openbare bibliotheken – voor visueel gehandicapten – tot op heden niet werden uitgekeerd ?

Voorziet de Minister in nalatigheidsintresten, vermits de betrokken bibliotheken voor hun werking immers reeds uitgaven verrichtten ?

Kan de Minister mij mededelen hoe groot de achterstallige bedragen zijn voor 1981 en 1982 en wanneer deze zullen uitbetaald worden ?

De Voorzitter : De heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, heeft het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, hierbij wil ik het geachte lid vooraf mededelen dat de subsidiëring van de werking der speciale openbare bibliotheken gergeld is bij koninklijk besluit van 12 december 1979.

Artikel 4, § 2 luidt als volgt :

De Minister die de Nederlandse Cultuur onder zijn bevoegdheid heeft bepaalt jaarlijks vóór 1 april, de Hoge Raad van de Openbare Bibliotheken gehoord, de te subsidiëren forfaitaire prijs van de boeken en audio-visuele materialen die de speciale Openbare Bibliotheken moeten bezitten.”

Mijn geachte voorganger heeft in

Poma

1981 de subsidiëring afhankelijk gemaakt van deze bepaling en hieromtrent werd advies gevraagd aan de genoemde Hoge Raad.

Dit advies is tot op heden niet uitgebracht, zodat het toelagebesluit tot nog toe ook nog niet kan worden opgemaakt.

Van zodra het bedoeld advies wordt ingediend voorzie ik een vlotte uitbetaling van het saldo voor 1981 en van voorschotten voor 1982.

De **Voorzitter** : Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 1982
— 6 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 3
— 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1982
— 8 (1981-1982)-Nrs. 1 + Bijlagen tot 4
— 7 (1981-1982)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer J. Gabriëls tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de drastische inkrimping van kredieten voor de jeugdmuziekscholen

Interpellatie van de heer V. Vanderheyden tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over het faillissement van de NV VTR te Machelen

Algemene bespreking

De **Voonitter** : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1982.

De algemene bespreking is geopend.

De heer d'Alcantara, verslaggever, heeft zich laten verontschuldigen. Ik veronderstel dat hij naar zijn verslag verwijst.

Ik stel vast dat niemand het woord heeft gevraagd in de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting. Aangezien dit samen met de uitgavenbegroting wordt behandeld, meen ik dat het beter ware dat wij de uiteenzettingen groeperen. (**Instemming**)

Eveneens is aan de orde het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1982 met de daaraan toegevoegde interpellaties van de heer Gabriëls tot de heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de drastische inkrimping van kredieten voor de jeugdmuziekscholen en van de heer Vanderheyden tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over het faillissement van de NV VTR te Machelen.

Mede namens het Bureau stel ik voor dit begrotingsdebat te structureren als volgt.

Bij wijze van algemene inleiding zal Minister Schiltz allereerst het woord voeren.

Vervolgens zouden wij de leden horen die daarop willen inhaken en nog niet over de specifieke materies handelen, want die gelegenheid komt nadien.

De algemene inleiding zou dan worden afgerond door Minister Geens.

In volgorde zouden wij dan de bespreking houden over de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet, dat wil zeggen eerst de materie waarvoor Minister Geens bevoegd is, met name economie en werkgelegenheid ; dan de materie waarvoor Minister Galle bevoegd is, met name ondergeschikte besturen en gesubsidieerde werken ; dan de materie waarvoor Minister Akkermans bevoegd is, met name ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud ; dan de materie waarvoor Minister Buchmann bevoegd is, met name huisvesting ; dan de materie waarvoor Minister Lenssens be-

voegd is, met name leefmilieu en waterbeleid.

Daarna zouden wij de in artikel 59bis van de Grondwet bedoelde aangelegenheden behandelen, dat wil zeggen eerst de materie waarvoor Minister Lenssens bevoegd is, met name onderwijs ; dan de materies waarvoor Minister Poma bevoegd is, met name buitenlands beleid en cultuur ; dan de materie waarvoor Minister Steyaert bevoegd is, met name bijstand aan personen ; dan de materie waarvoor Minister De Wulf bevoegd is, met name gezondheidsbeleid en ten slotte zouden wij de algemene bespreking besluiten met de antwoorden van de Ministers.

Is de Raad het daarmee eens ? (**Instemming**)

De algemene bespreking is geopend.

De heer Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting, heeft het woord.

Minister H. Schiltz (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren collega's, vooreerst wil ik mijn dank uitspreken voor het werk van de verslaggevers, die van de gelegenheid gebruik hebben gemaakt aan hun verslag de gecorrigeerde tabellen toe te voegen, die noodzakelijk waren geworden, in verband met de manier waarop wij uiteindelijk tot het opstellen van onze begroting zijn gekomen.

Eveneens wil ik mijn waardering uitspreken voor de medewerking van de ambtenaren van het Rekenhof, die ons hebben toegelaten in de commissie een aantal punten precieser te omschrijven en ten behoeve van de leden op te helderen.

De begroting die u wordt voorgesteld is de eerste begroting die aan de Raad wordt voorgelegd sedert het uittreden van de Vlaamse regering uit de centrale regering.

De bespreking van deze eerste autonome begroting krijgt daardoor een bijzondere betekenis ; zij het dat de omstandigheden waarin de Vlaamse regering moest starten, en waarin ze ook nu nog moet werken, haar niet heeft toegelaten haar vernieuwde inzichten in het begrotingsbeleid reeds volledig te verwezenlijken.

In haar beleidsverklaring heeft de

schiltz

Vlaamse regering, die dus thans geen deelregering meer is maar een autonoom uitvoerend orgaan, juridisch evenwaardig aan de centrale regering, inzake dit begrotingsbeleid ten overstaan van de Raad drie voornemens geformuleerd.

Ten eerste, het indienen van een eenheidsbegroting gebruik makend van de bepalingen van artikel 1 § 2 van de zogenaamde gewone wet van 9 augustus 1980. Dit voornemen werd uitgevoerd.

Het indienen van één globale begroting zowel wat de inkomsten als wat de uitgaven betreft, voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet en voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater, is – en ik zou dit willen onderstrepen – meer dan een formele aangelegenheid.

Het is de bevestiging van de politieke wil van de Vlaamse regering het beleid van de Vlaamse Gemeenschap, waarvan de Brusselse Vlaming een onafsplitsbaar deel uitmaken, te concipiëren als één geheel.

De goedkeuring van artikel 5 van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap zal de Vlaamse regering toelaten alle middelen globaal aan te wenden ter financiering van alle uitgaven volgens de gekozen prioriteiten. Aldus zal het mogelijk zijn een samenhangend beleid te voeren zonder gehinderd te worden door het grotendeels intellectueel onderscheid tussen Gemeenschap en Gewest.

Zoals u weet werd dit hoofdzakelijk in de wetgeving ingevoerd om enerzijds de speciale situatie van Brussel te kunnen benaderen en anderzijds om tegemoet te komen aan de Franstalige Waalse visie op de dualiteit van gemeenschap en gewest die door de Vlamingen nooit als eigen werkhypothese is gekozen.

Ten tweede nam de Vlaamse regering zich voor een zo orthodox mogelijk financieel en budgettair beleid te voeren.

De voorgelegde begrotingen zijn hier-

van, in de mate van het mogelijke, de weergave. Dank zij de inspanningen van alle leden van de Executieve kan u een sluitende begroting worden voorgelegd, zonder beroep op leningen, behoudens de consolidatielening inzake huisvesting, en zonder bijkomende fiscale lasten voor de Vlaamse bevolking.

Wij hopen dat niet alleen de conceptie, maar ook de uitvoering van de begroting aan het gestelde doel zal beantwoorden, wat – laten wij ons geen illusies maken – zowel vanwege de Vlaamse Raad als vanwege de Vlaamse regering een bestendige waakzaamheid zal vragen.

Veel ruimte voor nieuwe, kostende initiatieven is er niet, tenzij mits overeenstemmende afbouw van vroegere uitgaven.

En iedereen weet hoe moeilijk het is, politiek gesproken, eenmaal ingeschreven, uitgaven te schrappen.

Met de meeste nadruk moet trouwens gewezen worden op het feit dat de budgettaire toestand zal evolueren gedurende de komende jaren. Ik moge verwijzen naar de evolutie van de zogenaamde correlatieve kredieten zoals in de algemene toelichting is geschetst.

Op het totaal van 29,6 miljard frank ordonnanceringskredieten voor gewestelijke aangelegenheden belopen de correlatieve kredieten welke voortvloeien uit de vastleggingsmachtigingen van vroeger 20,2 miljard frank of 2/3. Deze correlatieve kredieten gaan de volgende jaren steeds meer beslag leggen op de beschikbare ordonnanceringsmiddelen, waardoor de budgettaire beweegruimte steeds beperkter gaat worden. Op die wijze dreigt de begroting haar karakter van beleidsinstrument te verliezen en indien wij niet oppassen zullen wij verstrikt geraken in de lasten van het verleden zonder ruimte voor nieuwe en noodzakelijk geachte initiatieven.

De budgettaire gevolgen van het toepassen van de prefinancieringstechniek zullen zich trouwens nog vele jaren laten gevoelen. Het roer moet dan ook zeer drastisch omgegooid worden.

De Vlaamse regering geeft er zich rekenschap van dat het stopzetten van de prefinancieringstechniek op korte termijn ongetwijfeld de budgettaire moeilijkheden nog zal verscherpen. Deze moedige ingreep is echter volkomen verantwoord en zal op termijn terug de voorwaarden voor een doelmatig begrotingsbeleid en een gezond financieel beleid creëren.

Ten derde had de Vlaamse regering zich voorgenomen de begroting snel in te dienen. Hierin zijn wij onvoldoende geslaagd. Ter verklaring moet ik echter verwijzen op enkele feiten. Er was ten eerste het ontbreken van voldoende precieze gegevens in verband met onze inkomsten waarvoor wij afhankelijk waren van de centrale regering die ingevolge omstandigheden zelf haar begroting slechts vrij laat vastlegde. Daardoor bleef zelfs een benaderende berekening van de dotaties en van de ristomo's achterwege. Ten tweede werden wij gehandicapt door het ontbreken van een eigen administratie van begroting, zo dat het omvangrijke werk waarmee het opstellen van begrotingen gepaard gaat vrijwel uitsluitend door enkele kabinetswerkers moest verricht worden, aan dewelke ik graag mijn dank betuig. En ten derde verliep de noodzakelijke medewerking van de centrale administratie vaak stroef. Dit leidde vaak tot onvolledige resultaten, die dan nadien met moeizaam speurwerk moesten aangevuld worden.

De Vlaamse regering neemt zich voor in ieder geval de begroting voor volgend jaar sneller aan de Raad voor te leggen en het beroep op voorlopige twaalfden overbodig te maken. Dat zal trouwens de enige mogelijkheid zijn om de structuur van onze begroting te wijzigen en ervoor te zorgen dat zij van meet af aan ook beantwoordt aan de functionele indeling die wij als stramien voor de begroting verkiezen, liever dan de vrij ondoorzichtige structuur die noodzakelijkerwijze vroeger bij de begrotingen voor de Vlaamse Raad moesten toegepast worden in verband met de ordonnancerende departementen van de centrale administraties en de hieraan beantwoordende codenummers. Wel moeten wij beseffen dat het tijdig opstellen van onze begroting mede

Schiltz

beïnvloed zal worden door het ritme waarmee de centrale regering althans de essentiële gegevens van haar eigen begroting zal kunnen vastleggen.

Het feit dat de Vlaamse regering slechts eind december van vorig jaar werd aangesteld had mede met hogereschetste omstandigheden voor gevolg **dat** het begrotingsdecreet in zijn voorstelling nog niet kon vernieuwd worden om een voldoende klaar, doorzichtig beeld te geven van de beleidsopties.

De uitgavenbegroting is nog teveel een kopij van de vroegere Gewest- en Gemeenschapsbegrotingen. Wij hebben getracht dit te ondervangen door u in bijlage VI een functionele begroting te bezorgen, in de hoop de volgende begroting volgens dit stramien te kunnen opstellen.

Nieuw is alleszins het indienen van een eigen middelenbegroting. Vanzelfsprekend verschilt het juridisch karakter van deze begroting grondig van de uitgavenbegroting en bevat zij, afgezien van het politiek en begrotingsrechtelijk belangrijke artikel 5, slechts ramingen. Nochtans laat zij ons toe een evaluatie te maken van de financiële omvang van onze autonomie en van de middelen waarover wij kunnen beschikken om een eigen politiek te voeren. Zestig miljard is zeker wat dat betreft geen formidabel bedrag. Het verschil tussen de juridische kwaliteit en de budgettaire macht van de Vlaamse Raad en de Vlaamse regering is te opvallend opdat het hier niet zou vermeld worden.

Bovendien zijn **onze** mogelijkheden om deze middelen uit te breiden ten zeerste beperkt.

Ik wil dan ook ondubbelzinnig stellen dat zelfs, zonder uitbreiding van onze bevoegdheden, de huidige **financieringsmechanismen** ons niet in staat zullen stellen onze taak de komende jaren naar behoren te vervullen, indien er geen nieuwe middelen gevonden worden.

De **ristorno's** werden door de centrale regering beperkt tot het minimum **minimum**, ofschoon tijdens de bespreking van de wet van 9 augustus 1980

werd aangekondigd, ik citeer : „dat in de eerste jaren de kredieten die zullen worden toebedeeld onder de vorm van geristomeerde belastingen sneller zullen moeten stijgen dan het in de wet voorziene minimum”. Dit is niet gebeurd.

De vooruitzichten op een snelle toename, zoals destijds voorspeld, zijn bovendien eerder twijfelachtig. Indien de centrale regering er in slaagt de groei van de begroting voor 1983 tot 7,5 procent te beperken, wat toch de bedoeling is, en wanneer het indexcijfer in 1983 eenzelfde of grotere stijging zou vertonen 'dan deze 7,5 procent, dan zou het bedrag van de **ristorno's** op de totale cijfers niet stijgen of zelfs kunnen dalen, althans wat de berekeningsbasis betreft waarop dit thans geschiedt. Zo komen wij voor de paradoxale situatie te staan dat, indien men slaagt in de sanering van de Rijksmiddelenbegroting, dit als gevolg zal hebben dat de aangroei van onze eigen middelen ernstig in het gedrang komt.

Het beroep op de eigen fiscaliteit is vooraansnog even problematisch in de veronderstelling dat het wenselijk zou zijn hiervan gebruik te maken. Artikel 12 van de wet van 9 augustus 1980 stelt immers uitdrukkelijk dat het heffen van opcentiemen op de in artikel 10 genoemde belastingen of heffingen met name diegene die voor **ristoring** in aanmerking komen, vooraansnog geen aanleiding mogen geven tot een verhoging van de globale fiscale druk en dit gedurende vier jaar.

Weliswaar zouden wij krachtens artikel 13 van dezelfde wet de aanslagvoet kunnen verhogen van de reeds volledig toegewezen belastingen in het kader van de **ristorno's**.

Het betreft hier echter enkel de **openingstaks** op de dranksluiterijen waarvan de opbrengst voor het Vlaamse land zowat 100 miljoen bedraagt, zodat, afgezien van de wenselijkheid om de horecasector op dit ogenblik nieuwe fiscale lasten op te leggen, zelfs indien wij een drastische verhoging van deze aanslagvoet zouden doorvoeren, ons dit slechts enkele tientallen miljoenen zou kunnen opbrengen. De taks op de automatische **ontspanningstoestellen**, deze werd nog niet

volledig geristorneerd maar is de eerstvolgende die ervoor in aanmerking zal komen, bedroeg in 1980,382 miljoen.

Gelet op de toestand in de horecasector zal de Raad, denk ik, het met ons eens zijn dat een verzwaring van deze taksen thans niet wenselijk is.

Een derde punt dat op onze begroting voorkomt en waarover in de commissie vragen werden gesteld zijn de saldi uit het verleden.

Op onze middelenbegroting komen ook saldi uit het verleden voor. De regeling van het ter beschikking stellen van deze saldi, althans voor een deel ervan, met daaraan gekoppeld het vereffenen van de schulden uit het verleden, maakt het voorwerp uit van besprekingen tussen de centrale regering en de Executieve.

Een definitieve regeling blijft voorlopig uit alhoewel deze saldi voor de gemeenschappen volgens de Vlaamse Executieve verworven leken op basis van wettelijke beschikkingen. Alleen voor de spreiding van het bedrag dat ons toekomt diende nog naar een oplossing te worden gezocht.

Indien de ter beschikkingstelling van de saldi opnieuw in vraag zou gesteld worden, wat wij niet hopen en ook niet denken, dan is het duidelijk dat de Vlaamse regering evenmin de schulden uit het verleden wenst te honoreren.

Maar zelfs indien een bevredigende oplossing wordt gevonden wat het geheel van de saldi betreft, moet ik er de aandacht van de Raad op vestigen dat deze inkomstenbron die ons thans toelaat een sluitende begroting voor te leggen voor het grootste deel slechts tijdelijk is en een deel vormt van een globale saldireserve van de vorige jaren.

Het zou vermetel zijn de **toekomstvisie** op onze budgettaire mogelijkheden hiedoor mede te laten bepalen. Deze saldi zullen vlug uitgeput zijn en bovendien is het onze enige reserve om de schok op te vangen van de vrij catastrofale evolutie van de zogenaamde correlatieve kredieten de eerstvolgende jaren en terug te keren tot een orthodox budgettaire beleid dat

Schiltz

ons moet toelaten, enkele jaren vooraf te plannen en een keuze te maken tussen de middelen waarover wij zullen beschikken om deze plannen uit te voeren.

Indien men wil beletten dat de Vlaamse Gemeenschap van **meet-af**-aan terecht komt in een helse kringloop van schuld-financiering zal bijgevolg een ernstige bezinning nodig zijn over de verdeling van de fiscale bevoegdheden en financiële middelen tussen de centrale instanties en de gemeenschappen en gewesten wil men deze laatste in de toekomst niet tot onmacht dwingen.

Het verschil tussen de formele en feitelijke macht van de Vlaamse Gemeenschap wordt wellicht nog het schrilst geïllustreerd door de vaststelling dat de werkingskosten van de Raad en de Executieve ongeveer 1 miljard zullen bedragen voor een middelenbegroting, afgezien van de saldi van het verleden, van 55 miljard !

In deze omstandigheden zal de Raad begrijpen dat het de plicht was van de Vlaamse regering bij het vastleggen der uitgaven zeer streng te werk te gaan en dat veel wenselijke, waardevolle beleidsinitiatieven geen kans konden krijgen.

Wat de uitgavenbegroting betreft stellen wij voor de vastleggingen van 1982 als bruto-totaal een bedrag van 106,2 miljard frank vast, waarvan : 38,0 miljard frank met betrekking tot de bevoegdheden verleend bij artikel 59bis van de Grondwet, en 68,2 miljard frank voor de bevoegdheden verleend bij artikel 107quater van de Grondwet.

Deze vastleggingen omvatten : 38,6 miljard frank machtigingen toegestaan bij bijzondere decreetsbepalingen en 67,6 miljard frank vastleggingskredieten.

Genoemde 38,6 miljard frank vastleggingsmachtigingen toegestaan bij bijzondere decreetsbepalingen hebben betrekking op :

- de huisvesting : 18.550 miljoen frank ;

- het Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie : 11.090 miljoen frank ;

- allerlei gesubsidieerde **werken van** ondergeschikte besturen : 3.625 miljoen frank ;

- het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en Medico-sociale instellingen : 4.800 miljoen frank ;

- het Fonds bestemd voor de strijd tegen de hinder : 840 miljoen frank.

De Vlaamse Gemeenschapsbegroting voor 1982 voorziet in totaal 62,2 miljard frank ordonnanceringskredieten, waarvan :

42,9 miljard frank lopende uitgaven en 19,3 miljard frank kapitaaluitgaven.

Wanneer wij ook hier de verdeling maken rekening houdend met de aanleggelegenheden bedoeld bij artikel 59bis en 107quater van de Grondwet dan komen wij tot 32,6 miljard frank ordonnanceringskredieten voor artikel 59bis en 29,6 miljard frank ordonnanceringskredieten voor artikel 107quater.

Interessant is wel even na te gaan welk het aandeel is van de onderscheiden beleidssectoren in deze uitgaven.

Vooraan komt Bijstand aan Personen en Gezondheidsbeleid met 24,5 procent. Volgt dan Huisvesting met 20,4 procent, Culturele Aangelegenheden in ruime zin met pedagogische en didactische vorming met 19,1 procent, Economie en Tewerkstelling met 14,6 procent. Een kleinere groep vormt Onderwijs met 8,14 procent, Leefmilieu en Waterbeleid 6,18 procent, Ondergeschikte Besturen 2,6 procent evenals Ruimtelijke Ordening. Buitenlands beleid moet het stellen met 0,35 procent, een percentage dat naar mijn gevoelen veel te laag is.

Ik durf een rustige meditatie over deze verhoudingscijfers aanbevelen. Het is de spiegel van de thans geldende prioriteiten in ons beleid en tevens een spiegel van de omvang - indien ik mij zo mag uitdrukken - van de bevoegdheidsoverdracht die destijds door de bijzondere wet werd georganiseerd.

Wij mogen immers voor de toekomst de vraag niet ontwijken welke orde van prioriteiten aan de basis moet **liggen** van de Vlaamse beleidsstrategie. Het komt mij niet toe mij hierover uit te spreken. Ik geloof dat een grondige meditatie van deze verhoudingscijfers noodzakelijk is en dat de evolutie van de begroting in de toekomst, in dit verband, de weergave moet zijn van de opties die in deze Raad worden genomen.

Ten slotte wil ik nog de aandacht vestigen op enkele geschilpunten met het centraal gezag die via het Overlegcomité dienen opgelost te worden.

Ten eerste het bepalen van de dotatie voorzien in artikel 7 van de gewone wet. Deze, wat men noemt „kleine dotatie”, moet vastgesteld worden op basis van de „behoefte”. U weet dat dit een oud discussiepunt is. De Vlaamse Executieve is van oordeel dat deze behoeften dienen vastgesteld te worden op basis van objectieve criteria in functie van het aantal Belgische studenten. Bij het vaststellen van de bedragen **dient** tevens rekening te worden gehouden met de reserves beschikbaar op het Studiefonds.

Ten tweede, het probleem van de *ristorno*%. Dit zal, naar mijn mening geen moeilijkheden met het centraal gezag opleveren wat betreft de stelling dat vergelijkbare gegevens moeten gehanteerd worden om het stijgingspercentage te bepalen.

Tevens moet een oplossing gevonden worden voor de verdeling van het Rijk- en Luistergeld in Brussel. **H o o f d s t a d .**

De Vlaamse Executieve gaat ervan uit dat hier een 50/50 verdeling gerechtvaardigd is.

Ten derde, is er zoals ik reeds heb onderstreept, het ter beschikking stellen van de saldi uit het verleden. Deze saldi zijn, wat de Vlaamse Executieve betreft, voor de Gemeenschappen en Gewesten verworven op basis van wettelijke beschikkingen. Terzake kan nog enkel gediscussieerd worden over de spreiding van de terbeschikkingstelling van deze saldi.

Ten vierde, de financiële lasten ten

gevolge van de overdracht van de administratie. De Vlaamse Executieve is van oordeel dat de financiering hiervan enkel mag gebeuren via ristöno's.

Wij menen trouwens te weten dat dit ook het standpunt van de centrale Regering is.

Ten vijfde, is er het probleem van de compensatie van de weggevallen inkomsten ingevolge het afschaffen van de belasting op de meerwaarden zoals u wel weet, met het behoud nochtans voor de Vlaamse Regering, voor de Vlaamse begroting van de verantwoordelijkheid inzake de financiële gevolgen van de planschade.

Ten zesde, is er het probleem van de thesaurie. Vermits wij in de beginfase geopteerd hebben voor het werken met de centrale thesaurie, is het absoluut noodzakelijk dat in de schoot van deze nationale thesaurie cellen worden uitgebouwd die verantwoordelijk zijn voor het beheer van de gemeenschapsgelden.

Ten zevende, de regionalisering en splitsing van sommige nationale parastatale instellingen, zoals de sociale huisvestingsmaatschappijen, de Nationale Maatschappij voor de Waterleidingen, het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn, waar het werk reeds aangevat is, het Rijksfonds voor Sociale Reclustering van Minder-Validen en het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en Medisch-Sociale Instellingen, is eveneens een dringende opgave, ook vanuit budgettair standpunt. De op te richten Vlaamse instellingen zullen dan onder het beheer en de controle van 'de Vlaamse Gemeenschap' ressorteren en hun begroting zal aan de Vlaamse Raad voorgelegd worden.

Ten achtste, de terugbetaling door de centrale regering van een **terugvorderbaar** voorschot van 240 miljoen frank aan het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn.

De Vlaamse regering is tevens van oordeel dat een aantal kredieten en fondsen momenteel ten onrechte op de nationale begroting voorkomen. De Vlaamse regering gaat er **inder-**

daad van uit dat de bijzondere wet van 8 augustus 1980 het industrieel beleid en het toegepast wetenschappelijk onderzoek met betrekking tot de regionaliseerde economische sectoren aan de gewesten heeft toegewezen. Hieruit vloeit voort dat alle begrotingsfondsen en beleidsinstrumenten die geheel of gedeeltelijk betrekking hebben op deze sectoren aan de gewesten toekomen.

Hierbij kunnen genoemd worden :

- de kredieten die in de begroting wetenschapsbeleid betrekking hebben op de technologie, de industrie en de landbouw ;
- de IWONL-kredieten ;
- de prototypehulp ;
- het Fonds voor Industriële Vernieuwing ;
- de overheidsbestellingen ;
- de compensatiebestellingen ;
- de selectieve schijf van het nationaal investeringsprogramma (met het Fonds voor Strategische Investeringsen) ... enzovoort.

Het is vanzelfsprekend dat men niet uit het oog mag verliezen dat wanneer de financieringsoverheveling van de administratie gepaard gaat met de overheveling van de uitgaven, de financiering via ristöno's voor de Vlaamse Gemeenschap meer budgettaire ruimte zal scheppen indien wij erin slagen een streng administratief personeelsbeleid te voeren, zodanig dat de uitgaven eigen aan de administratie niet stijgen, niet een hoger percentage bereiken dan de stijging van de inkomsten die wij uit ristöno's kunnen halen, die ons hiervoor ter beschikking worden gesteld.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik heb u zo nuchter en eerlijk mogelijk willen toelichten waarom de voorgelegde begrotingen streng zijn en ongetwijfeld op een aantal punten niet kunnen tegemoet komen aan vele, gewettigde, sympathieke, ja zelfs hoogst wenselijke betrachtingen, die hier in deze Raad leven.

Maar in dit Vlaamse Parlement zouden wij tenminste de moed moeten kunnen opbrengen om de veelgeroemde Vlaamse nuchterheid en verantwoordelijkheidszin politiek te vertalen. In deze vergadering gelden ech-

te of vermeende alibi's in verband met de gedragingen in andere gemeenschappen of gewesten niet. Wij hebben geen scherm meer waarachter ons te verschuilen. Wij worden met ons eigen spiegelbeeld geconfronteerd.

De bitterzoete bedenking dat de fiscale en andere opbrengsten van de inspanningen die wij ons getroosten niet zozeer onszelf dan wel de centrale kas van de centrale regering ten goede komen, mag geen reden zijn om af te wijken van ons voornemen het bewijs te leveren dat wij in alle omstandigheden een zo degelijk mogelijk begrotingsbeleid willen voeren.

In de strijd voor Vlaams zelfbestuur werd steeds het argument aangevoerd dat wij het beter zouden doen wanneer wij het zelf konden doen. Wij kunnen het helaas nog onvoldoende zelf doen.

Maar laten wij, desondanks, over alle partijgrenzen heen een inspanning doen om binnen het beperkte terrein dat nu al het onze is het inderdaad beter te doen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Vermeiren, verslaggever, heeft het woord.

De heer F. Vermeiren, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, geachte collega's, aan de Vlaamse Raad wordt vandaag, dank zij de bij wet geboden mogelijkheid om alle aan de Vlaamse Gemeenschap toekomende middelen te hergroeperen, - een éénheidsbegroting voorgelegd van de Vlaamse Gemeenschap, inhoudende én de middelen én de uitgaven.

Deze, als ik mij zo mag uitdrukken, samengebundelde middelenbegroting is niet alleen een groot woord, maar kent eveneens haar exponent in het zeer lijvig en 279 bladzijden tellend document van begrotingsontwerp.

Hierbij weze dan wel aangestipt dat naast de weergave van de algemene bespreking, tegemoetgekomen werd aan de verzoeken van vele commissieleden om eveneens de zogenaamde tabellen in het verslag op te nemen.

Daarenboven zult u reeds opgemerkt hebben dat zeer uitvoerig aandacht werd besteed aan de deelverslagen,

Vermeiren

deelverslagen die slechts konden tot stand komen door een deskundige inzet en medewerking van de onderscheiden verslaggevers, die ik nogmaals dank voor hun gewaardeerde inspanningen. Te meer, wanneer men weet dat de tijd kort was, de materies uitgebreid waren en het werkritme vaak overdreven intensief.

Geachte collega's, bij de begroting 1982 van de Vlaamse Gemeenschap kan men voor de eerste keer sinds de staatsvorming, naast het inhoudelijk probleem van het groot aantal te behandelen materies, de heuglijke vaststelling maken dat, - ik zei het reeds - voor de eerste maal in de Vlaamse Raad bij de bespreking van de begroting een aantal problemen worden behandeld die voorheen tot het domein van het Nationale Parlement behoorden.

Inderdaad, in 1982 kan men in primis spreken over een meer specifiek Vlaamse beleidsvoering, zo onder meer inzake Internationale Gewestelijke Materies. Ook, al is dit een vrij zonderlinge manier om zich uit te drukken, want hetgeen gewestelijk is, is gewoonlijk niet internationaal.

Nochtans kunnen de leden van de Vlaamse Raad zich voortaan uitspreken over de uitgaven en inkomsten van een aantal sectoren in Vlaanderen zoals : de gezins- en kindercare, de jeugdbescherming, het migranten-, bejaarden- en gehandicaptenbeleid en het gezondheidsbeleid.

Budgettaire brengt dit met zich mee dat de 58,3 miljard lopende en kapitaalontvangsten kunnen worden aangewend en dat het totaal bedrag van de ordonnanceringskredieten voor 1982 een 62,2 miljard frank zal belopen. Ik stel er nochtans prijs op hierbij dadelijk te verwijzen naar de opmerking van de Gemeenschapsminister van financiën, die in de inleidende uiteenzetting duidelijk onderstreept heeft, dat op een zeer ernstige basis gestreefd werd naar een gezond en aan de omstandigheden aangepast financieel en budgettaire beleid, door onder meer de uitgaven in de grootst mogelijke mate binnen de perken te houden van de dotaties en de geristor-

nerde belastingen en heffingen.

Niettegenstaande de middelen beperkt zijn en het bekomen van de Nationale Regering een minimum minimum is, heeft de Vlaamse Executieve géén beroep gedaan op eigen belastingen, noch op eigen leningen.

Mag ik als verslaggever hier een persoonlijke wens aan toevoegen? Namelijk, dat in de toekomst dit principe zou worden gehandhaafd.

Dit brengt met zich mee, ik kijk nu vingerwijzend terug naar de in het verleden genomen beleidsopties en financieringstechnieken als de prefinanciering, welnu, dit impliceert dat reeds bij voorbaat een groter beslag wordt gelegd op de beschikbare ordonnanceringsmiddelen met het gevolg dat de nieuwe en/of de noodzakelijk te nemen initiatieven of projecten beperkend aan banden worden gelegd en worden overschaduwd door de interesten en aflossingenlast van eerder aangegane geprefinancierde operaties. De harde cijfertaal liegt er niet om : voor 1982 belooft het totaal van de correlatieve kredieten opgenomen in tabel II (gewestelijke begroting) 20,2 miljard op een totaal van 29,6 miljard frank.

De beslissing van de Vlaamse Executieve om voortaan geen beroep te doen op de techniek van de prefinanciering zal ongetwijfeld de budgettaire mogelijkheden niet verruimen en zal de financiële moeilijkheden op korte termijn zeker niet afvlakken, integendeel.

Nochtans lijkt mij dit de enig mogelijke en verantwoorde manier te zijn om op lange termijn aan de begroting de draagkracht te geven die haar toekomt : namelijk een ernstig beleidsinstrument te zijn binnen financieel verantwoorde mogelijkheden.

Naast deze fundamentele problemen ten gronde, wens ik te onderstrepen dat de opstelling van de begroting 1982 bovendien bemoeilijkt werd door het ontbreken van een eigen administratie en een niet altijd optimaal te noemen medewerking van de nationale administraties. Daarenboven ontbraken bij de algemene bespreking de begrotingen van respectieve-

lijk het commissariaat-generaal voor de Internationale Culturele Samenwerking, van de BRT, van de Waterzuiveringsmaatschappij, van het Kustbekken en van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij. Het begrotingsdocument dat heden ter bespreking voorligt is dan ook het resultaat van een toegewijde beroepsernst en inzet van talrijke collega's uit de commissies als van ambtenaren.

Mevrouw de Minister, heren Ministers, geachte collega's, het is duidelijk dat wij ons met de Vlaamse Raad in een nieuwe fase bevinden en dat wij, inzake de krachtens artikels 59bis en 109quater toegewezen bevoegdheidsdomeinen, wellicht nog niet voldoende de ingesteldheid bezitten die eigen zou moeten zijn aan de Vlaamse Executieve.

Dit kwam vooral tot uiting tijdens de commissiewerkzaamheden door het stellen van vele vragen, vragen waar niet altijd direct of precies op kon geantwoord worden. De onbeantwoorde vragen zullen dan ook, conform de beloften van de leden van de Vlaamse Executieve, afzonderlijk en schriftelijk aan de onderscheiden leden overgezonden worden.

Laat ik tenslotte eindigen met de volgende aangenane vaststelling : de opstelling van deze zogenaamde eenheidsbegroting toont op een voldoende wijze aan dat de onderscheiden Gemeenschapsministers reeds op een relatief korte tijdsspanne met de hun toegewezen materies volledig vertrouwd zijn. Laat dit een geruststellende wissel zijn op onze Vlaamse toekomst. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik zal tijdens deze uiteenzetting inzake het begrotingsdebat geen detailproblemen aanraken, omdat verschillende leden van mijn fractie, zoals afgesproken, per bevoegdheid, hun betoog zullen houden. Bijgevolg zal ik enkel de algemene beginselen in verband met deze belangrijke begroting aansnijden.

Verhaegen

Vooreerst wens ik de heer Schiltz te feliciteren voor zijn grote eenvoudige synthese, die op belangrijke wijze de hoofdlijnen van deze begroting onderstreept.

Vervolgens zou ik tijdens deze toelichting tevens de positieve elementen van het voorbije jaar in herinnering willen brengen. Deze waren ongetwijfeld de legalisering van de vrije radio's en de profilering van de Vlaamse belangen.

Het is dan ook zeer duidelijk dat, op de diverse terreinen meer en meer, rekening wordt gehouden met het eigen gezicht van de Vlaamse Executieve. Naar mijn mening is dit wellicht de meest positieve uit de reeks praktische realisaties van het afgelopen jaar. Tevens zijn de decreten betreffende het op punt stellen van de instellingen voor waterzuivering en afvalstoffen belangrijk. Ook het in werking stellen van deze decreten is een positief punt voor de Vlaamse Executieve.

Een volgend positief element is het indienen van een doorzichtige begroting, met het doel te komen tot een evenwichtige financiering van het Vlaams Gewest. Op dat probleem zal ik straks even terugkomen.

Ook de kordate houding van de Vlaamse Executieve in het Overlegcomité, kan ik tevens als aandachtspunt aanwijzen. Sta mij toe, als Fractievoorzitter van de CVP, de vrienden uit mijn eigen fractie te feliciteren, niet alleen voor hun dossierkennis, maar ook voor de initiatieven die zij - ieder voor hun eigen bevoegdheid - op diverse terreinen hebben genomen. Als fractieleider ben ik daar niet alleen fier, maar tevens gelukkig om.

De werking van de kabinetten werd reeds door de rapporteur en door de Minister van financiën aangesneden. De kabinetten hebben inderdaad ernstig werk verricht, zonder evenwel over een volledige infrastructuur en administratie te beschikken. De ambtenaren mag men eveneens feliciteren, vermits zij het bewijs van creativiteit en werkkraft hebben geleverd. Ik doe dat dan ook zeer graag.

Inzake de grote beleidsvraagstukken

van de begroting, blijven, naast de onzekerheden voor de opmaak van de Vlaamse begroting, tal van andere belangrijke vraagtekens bestaan.

Zolang wij geen eigen fiscaliteit hebben, zullen noodzakelijkerwijze de inkomsten blijven bestaan uit dotaties, ristomo's en de zogezegde kleine dotaties. Deze ristomo's blijven ieder jaar een delicaat punt. Daarenboven wordt de regionale verdeelsleutel te laat vastgesteld. Ofschoon er geen belangrijk verschil was tussen 1981 en 1982 zou dit een klein voordeel voor de begroting betekenen. Het zijn eerder de principes die moeten worden onderstreept en die wij moeten trachten te realiseren.

Belangrijker lijkt mij dat de ristomo's, vanaf dit jaar, door de gewesten worden ontvangen en gevaloriseerd. Niet alleen de omvang, maar ook de verdeelsleutel van bepaalde ristomo's blijven een twistpunt tussen de Executieve en de Nationale Regering. De facto bestaat er alleen zekerheid over de grote dotatie, maar voor de andere financiële middelen is men aangewezen op de goedkeuring van de Nationale Regering. In de wet wordt de volgorde niet bepaald. Deze wordt door de Nationale Regering vastgesteld, wat telkens weer een discussiepunt tussen de Executieve en de Nationale Regering uitmaakt.

Er rijzen verschillende vragen.

De eerste betreft de berekening van de bedragen. Als uitgangspunt werd door de Vlaamse Gemeenschap vooropgezet dat vergelijkbare gegevens dienen te worden gehanteerd. Hier komen wij dan bij de discussie: ofwel initiële rijksbegrotingen 1981 en 1982, ofwel aangepaste begrotingen 1981 en 1982. De Nationale Regering heeft de vergelijking gemaakt tussen 1981 - aangepast en 1982 - initieel.

Ik wens op deze tribune aan de belofte te herinneren van de Nationale Regering dat men eventueel bij bijblad 1982 deze zaak zou rechtzetten.

Een tweede moeilijk punt is de volgorde van de belastingen, waarover ik het al had bij het begin van mijn betoog. Deze volgorde is elk jaar een groot punt van onderhandeling. Het vaststellen van een nieuwe volgorde

zou voor de begroting 1983 heel belangrijk kunnen zijn voor de Vlaamse Gemeenschap. Allereerst wens ik de Voorzitter van de Vlaamse Executieve uitdrukkelijk te feliciteren voor zijn houding op dit vlak en voor de krachtdadigheid die hij, samen met zijn collega's, heeft getoond om het Vlaams profiel naar buiten te brengen. Mijn felicitaties eveneens voor de discussie die men op gang heeft gebracht in verband met de nieuwe volgorde, zo belangrijk voor het opmaken van de begroting 1983. Deze volgorde is voor ons alleen een punt waarop onze aandacht zich moet toespitsen. Niemand die begaan is met de Vlaamse begroting, kan onverschillig blijven voor deze onderhandelingen, gelet op de grote financiële gevolgen.

Op het ogenblik kunnen wij al vaststellen dat men zich strikt heeft beperkt tot het wettelijk minimum. Juridisch kan men hierover niet discussiëren maar politiek is er een andere mogelijkheid bij een ernstig gesprek tussen de Vlaamse Executieve en de Nationale Regering. Ik dring aan in naam van mijn fractie en verzeker de Vlaamse Executieve van onze steun.

Vragen zijn ook gerezen in verband met de saldi uit het verleden. Wij hebben in de Commissie langdurig over de technische moeilijkheden gesproken. Een adviseur van het Rekenhof heeft onder meer hieromtrent een reeks toelichtingen gegeven omdat dit punt voor velen van ons niet helemaal duidelijk was.

Uit de besprekingen in de commissie is gebleken dat wij nog een tegoed hebben, een belangrijke vaststelling. Het is immers altijd veel beter iets tegoed te hebben dan nog iets te moeten betalen. Gelukkig hebben wij ervoor gezorgd dat vroeger de Cultuurraad, nu de Vlaamse Raad, de in de loop van het jaar niet-gebruikte kredieten naar het daaropvolgende jaar kon overdragen, zoniet zou het gekund hebben dat het gewest dat het meest verteerde, de kredietoverschotten van het andere gewest opgebruikte.

De Minister heeft eraan herinnerd dat wij recht hebben op deze saldi. De omvang ervan komt nu niet ter sprake maar er werd overeengekomen dat deze bedragen nog zullen worden be-

Verhaegen

taald. De termijn is een open vraag. Onze fractie onderstreept dat wij rekenen op deze saldi en dat wij niet de dupe willen zijn van de regeling van voorgaande jaren. Het Vlaamse Gewest heeft er recht op en zal ze opeisen.

Enkele woorden over bij komende nieuwe belastingen. Wij zullen ongetwijfeld voor nieuwe lasten staan. Mijn eerste vraag betreft dan de overheveling van de administratie. Gemeenschapsminister Schiltz heeft in zijn inleiding gewezen op de grote consequenties van een effectieve overheveling van de administratie. Wij kunnen echter de nieuwe lasten maar enkel opvangen, buiten door de bestaande dotaties, door nieuwe bijkomende ristomo's. Vandaar mijn vraag aan de Vlaamse Executieve: hoe zal uiteindelijk – er zijn nog heel wat onduidelijkheden en **betwistingen** daaromtrent – deze nieuwe administratie worden gefinancierd?

Verdeelsleutel van het gemeentefonds: morgen zal collega Vankeirsbilck de financiering van de gemeenten behandelen. Ik wens slechts één discussiepunt aan de aandacht van de Vlaamse Executieve voor te leggen – ik moet het trouwens niet voorleggen want het is duidelijk in de beleidsnota van de Vlaamse Executieve vermeld – met name dat vooral de Vlaamse gemeenten zich benadeeld voelen bij de huidige verdeelsleutel van het gemeentefonds. Deze verdeelsleutel, gespreid over drie gewesten, is een nationale aangelegenheid. Vanuit deze Vlaamse Gemeenschap kunnen wij, ook vanuit onze fractie, de aandachtspunten naar voren schuiven. Dat is een tweevoudig probleem. Zullen wij erin slagen deze verdeelsleutel zodanig te wijzigen dat wij over meer middelen beschikken om aan onze Vlaamse gemeenten de nodige financiële armslag te geven? Zullen wij erin slagen binnen het Vlaamse Gewest tot een nieuwe herverdeling te komen, zodanig dat de spaarzame gemeenten niet de dupe zijn van een goed beleid van de voorbije jaren en dat men ook intern tot een herverdeling zou komen van de beschikbare middelen.

Mijnheer de Voorzitter, ik wens deze onzekerheden, met name de verdeelsleutel, omvang van de ristomo's, volgorde van de **ristomo's**, de financiering van de administratie, het al dan niet bekomen van saldi – belangrijk element – niet te dramatiseren. Ik vind echter dat het mijn plicht is aan te dringen opdat deze onzekerheden, deze discussiepunten, die uit de wet van 1980 kunnen worden gehaald, zouden worden onderstreept en een politieke oplossing zouden krijgen.

Ik wens de Executieve oprecht te feliciteren – hoe moeilijk zij het ook op dit vlak heeft – voor de nieuwe aanpak van deze begroting om tot een oplossing te komen van de correlatieve kredieten.

Ik wens de aandacht van de collega's niet alleen te vestigen op deze belangrijke correlatieve kredieten maar eveneens op de gedebudgetteerde schuld.

Ten eerste, wil ik het hebben over de correlatieve kredieten. Elk jaar wordt in de begroting aan de bevoegde ministers machtiging gegeven verbintenissen aan te gaan voor een bepaald bedrag, waarvan de aflossingen echter over tien, twintig of dertig jaar worden gespreid. Dat is het principe, dat is de techniek. Het resultaat is dat wij in de begroting enkel de financiële lasten terugvinden, met name de intresten en aflossingen, maar – wanneer u mij deze eerder onbeleefde uitdrukking zou willen veroorloven, – waarin op de duur een kat haar jongen niet terugvindt, wat de uiteindelijke financiële last betreft die op een gemeenschap drukt.

De heer J. De Seranno : Niet alleen over dertig jaar, maar over zestig jaar.

De heer G. Verhaegen : Ik heb het voorlopig beperkt, omdat ik vermoedde dat u er nog een stukje zou bijdoen, geachte collega.

Laten wij niet over de omvang discussiëren. Het is in elk geval zo dat belangrijke financiële lasten op onze Vlaamse begroting drukken, waarvan wij niet altijd zeer duidelijk de uiteindelijke last op termijn in onze begroting zelf kunnen vaststellen.

In de periode 1975-1980 – en dat is toch een belangrijk politiek aspect – werden belangrijke correlatieve kredieten opgenomen in de investeringsprogramma's, onder andere voor de betoelaging van de gemeentewerken en de financiering van de sociale huisvestingsprogramma's.

Bij wijze van voorbeeld geef ik hierbij twee cijfers :

in 1975, titel I : 37,4 miljoen ; titel II : 102,3 miljoen

in 1982, dus zeven jaar later, zijn deze gestegen respectievelijk tot 13 miljard 444 miljoen en tot 6 miljard 765 miljoen.

Het is duidelijk dat deze situatie uiteindelijk de financiële mogelijkheden van het Vlaamse Gewest nadelig beïnvloedt. Waarom? Omdat de nationale regering de stijging van de begroting niet in dezelfde mate heeft laten stijgen met de verhoging van de financiële lasten van deze correlatieve kredieten. Dat is ongetwijfeld één van de knelpunten bij de moeilijkheden die wij nu kennen bij de opmaak van deze nieuwe begroting. Om wat ik daarnet heb gezegd te onderstrepen, geef ik volgende percentages van stijging : de correlatieve kredieten voor 1982 stijgen met 20 procent ten opzichte van deze van 1981, de dotatie stijgt slechts met 6 procent ten opzichte van 1981. Ik weet wel dat deze cijfers niet alles verklaren. Wanneer wij **evenwel** de omvang van deze dotaties in acht nemen, heeft dit verschil wel **een** belangrijke betekenis vooral wanneer men weet dat 90 procent van de begroting naar deze correlatieve kredieten gaat.

Dat is inderdaad onhoudbaar en ik onderschrijf volkomen de houding van de Vlaamse Executieve om deze vastleggingsmassa te drukken, hoe moeilijk dit in de beginperiode ook zal zijn, om uiteindelijk terug te keren naar een meer orthodoxe methode van opstellen van een begroting met gesplitste kredieten, bij de financiering of betoelaging van werken met een investeringskarakter.

Als laatste aandachtspunt wens ik te spreken over de gedebudgetteerde schuld. Wat de Vlaamse Executieve

Verhaegen

beeft gezegd over de correlatieve kredieten geldt niet alleen voor de begroting, want wij weten allemaal dat het systeem van de gedebudgetteerde schuld door de nationale regering reeds vele jaren wordt gehanteerd en dat dit in niet onbelangrijke mate de ondoorzichtigheid ook van de rijks-middelenbegroting verduistert. Men vindt inderdaad de jaarlijkse last terug in de vorm van annuïteiten en interesten. Het blijft echter een moeilijke zaak.

Dames en heren, ik wens uw aandacht ook te vestigen op een belangrijk aspect van deze gedebudgetteerde schuld, met name – en dat vergeten wij te vaak – het geregionaliseerde gedeelte. Dit geregionaliseerde gedeelte van de gedebudgetteerde schuld bedroeg in 1979 – ik heb geen cijfers van een latere datum – 47,7 procent. Dit percentage stijgt nog elk jaar in verhouding tot de nationaal gebleven elementen. Het is wel belangrijk dat voor het jaar 1980 de gedebudgetteerde schuld, op nationaal vlak, 239,5 miljard bedroeg. Daar moet in feite ook nog de gewaarborgde schuld worden bijgeteld, waaronder ook een gedeelte van de staatswaarborg voor bedrijven in moeilijkheden ressorteert: dit bedroeg 853 miljoen. Ik vermeld deze cijfers om mijn zorg uit te drukken dat, wanneer wij een stap verder zullen zetten naar de regionalisering, deze cijfers een niet onbelangrijke rol bij de discussie zullen spelen.

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, dames en heren, het derde gedeelte van mijn uiteenzetting houdt verband met de verdere uitbouw van de regionalisering.

Als eerste punt wens ik te spreken over een grotere economische zelfstandigheid.

Ik onderstreep nogmaals – en dit werd ook reeds door de Voorzitter en andere leden van de Vlaamse Executieve gezegd – dat in deze institutionele hervorming meer mogelijkheden aanwezig zijn dan wij zelf denken.

Dames en heren, de nieuwe aanpak van onze export, van een nieuw economisch beleid, van een nieuwe aan-

pak van de huisvesting, van een nieuwe optiek inzake bijstand aan personen, van een nieuw cultuurbeleid dat rekening houdt met de economische crisis, wordt in de Vlaamse Raad vanuit een totaal ander profiel benaderd dan in het nationale Parlement.

Ik herhaal dat het verwerven van een nieuw imago van dit Vlaamse Gewest, ook op het economisch vlak – en ik verwijs naar het foldertje, in de Engelse taal, dat de Executieve enkele weken geleden heeft verspreid betreffende de economische mogelijkheden van ons eigen gewest – een belangrijke stap is en ons wat meer zelfvertrouwen geeft in datgene wat wij kunnen realiseren.

Daarmede is onze taak evenwel niet voltooid. Inderdaad, wij dienen ons ook rekenschap te geven van de gedachtenstroom die thans in alle politieke centra aanwezig is. In dit verband verwijs ik naar belangrijke officiële en semi-officiële nota's die het lezen waard zijn.

De hamvraag blijft evenwel of wij nog verder dienen te gaan. Moeten wij ook de nationale sectoren regionaliseren, een totale splitsing nastreven van de nationale financiële instellingen, in één woord een totale economische regionalisering bewerkstelligen? Niemand zal ontkennen dat deze vraag nauw aanleunt bij een resolutie die hier vóór enkele weken uitvoerig werd besproken en waar, over de fracties heen, niet altijd dezelfde eindconclusie werd genomen. Dit ontnemt evenwel niemand het recht te blijven doordenken in de economische en politieke realiteit van elke dag en de evolutie eraan verbonden.

Deze hoofdvraag heeft ook een verscherping meegebracht van de gewestelijk te tegenstellingen.

Ten eerste, is het juist dat de regionalisering, zoals wij ze nu kennen, aanleiding heeft gegeven tot politiek opbod, tot politieke chantage, van welke gewesten dan ook? Zal een verdere regionalisering dit politiek opbod wegwerken? Deze beide vragen werden de jongste maanden dikwijls gesteld.

Ten tweede, zullen wij door de wazigheid van bepaalde bevoegdheidsafba-

keningen het immobilisme al dan niet in de hand werken?

In ieder geval moeten wij de nodige solidariteit opbrengen die tussen alle minder sterke economische sectoren noodzakelijk is.

Dames en heren, deze politieke tegenstellingen bestaan niet enkel tussen de drie gewesten. Ze zijn even reëel tussen onze eigen regio's, in ons Vlaams gewest. Hiervan zijn geen voorbeelden nodig, we kennen ze allemaal. Ik wens aan deze solidariteit geen afbreuk te doen op voorwaarde dat ze op evenwichtige wijze gebeurt en wij daardoor niet in al te sterke mate worden benadeeld.

De economische discussievraag en trouwens de politieke besluitvorming hieruit, ligt in de volgende tegenstelling. Zal een totale economische splitsing een nationaal prijzenbeleid en een nationale munt en kredietpolitiek onmogelijk maken met alle economische gevolgen vanden of zal dit economisch federalisme integendeel het gewestelijk chantagespel en het daaruit voortvloeiend immobilisme oplossen.

Persoonlijk meen ik dat wij daar vandaag niet met een ja of een nee kunnen op antwoorden maar wij moeten alles in het werk stellen om de voorwaarden te creëren waarbij een geregionaliseerd economisch beleid ook efficiënt kan gebeuren.

Welk zijn hierbij onze suggesties?

– Het wegwerken van de bevoegdheidsonduidelijkheid. Dit leidt immers tot een gebrek aan initiatief of tot een verschuiven van de financiële verantwoordelijkheid.

– De gewesten moeten eigen aangepaste structuren krijgen om een economisch beleid te kunnen voeren dat aangepast is aan hun regio.

Er is nog steeds een wil om te investeren. In het kader van de expansiewetten 1954-1970 werden in 1981 voor 47.468,8 miljoen geïnvesteerd waarvan 40.117,5 door de autolanciering namelijk 84,5 procent. Dit gaf echter slechts 4.461 nieuwe werkplaatsen.

Hierbij kan een onderscheid worden

Verhaegen

gemaakt tussen de instellingen, die een rechtstreekse weerslag hebben op de nationale munt- en kredietpolitiek en de anderen, vooral diegene die nu reeds over de gewestelijke **of gemeenschapsbevoegdheid** ressorteren. Of zal dit economisch federalisme integendeel het gewestelijk chantagespel en het daaruit voortvloeiend immobilisme bevorderen? Dit is mijns inziens een poging om tot een synthese te komen van de vele vragen en discussienota's die op het ogenblik bij de diverse partijen op tafel liggen. Persoonlijk wens ik daarop vandaag niet te antwoorden met een louter ja of neen. Wat ik vandaag vanuit mijn fractie wil naar voren brengen is dat wij in elk geval wel de voorwaarden moeten creëren waarbij een geregionaliseerd economisch beleid ook efficiënt kan zijn. Onze suggesties om daartoe te komen zijn de volgende. In de eerste plaats streven wij naar het wegwerken van bevoegdheidsonduidelijkheden, niet alleen op economisch vlak, maar op het vlak van de persoonsgeboden materies, zoals het gezondheidsbeleid, en vooral de grijze nevels die er nu nog hangen. De bal wordt steeds teruggekaatst van de nationale regering naar de Gewesten of de Gemeenschappen. Men heeft een immobilisme ingebouwd dat nadelig werkt voor een politieke besluitvorming. We moeten daarover objectief durven nadenken en de nodige gevolgtrekkingen maken uit onze vergissingen. Dat is geen schande, dat is aansluiten bij de politieke actualisering van datgene wat men heeft tot stand willen brengen.

Ten tweede, de gewesten moeten aangepaste structuren krijgen om tot een werkelijk economisch beleid te kunnen komen. We mogen niet denken dat er geen wil meer is om te investeren. De heer Akkermans heeft dat reeds verschillende keren en op de krachtadige en enthousiaste manier die hem eigen is verklaard. Er is nog altijd een investeringswil, ondanks de grote aarzeling die door de economische crisis is ontstaan. Ik geef enkele voorbeelden. Door de expansiewetten werd in 1981 geïnvesteerd voor een bedrag van 47,668 miljard, waarvan 84,5 percent autofinanciering.

Een groot gedeelte van deze miljardens bestond wel uit één belangrijk initiatief, maar dat neemt niet weg dat er toch nog wordt geïnvesteerd. Het pijnlijke van de zaak is dat er slechts 4.461 nieuwe werkplaatsen werden gecreëerd. Wij stellen vast dat de kapitaalsintensieve investeringen van jaar tot jaar groter worden en dat het steeds duurder wordt een arbeidsplaats te scheppen. Dat neemt niet weg dat wij moeten nadenken over de mogelijkheden die ons eigen Vlaamse Gewest ons op dat vlak geeft.

Ik heb daarstraks de vraag gesteld of wij gaan naar een economisch federalisme dat zou leiden naar een eigen munt- en prijzenbeleid. We moeten een duidelijk onderscheid maken tussen deze instellingen die nauw aansluiten bij een nationaal beleid, nationale krediet- en muntpolitiek, en die instellingen die nu reeds voor een groot stuk onder de bevoegdheid vallen van de Vlaamse Executieve.

Ik zal onmiddellijk enkele voorbeelden geven. Ik zie geen enkele reden, zeker niet na de interessante campagne vanuit Vlaanderen om een Vlaams cachet aan onze export te geven, waarom wij de dienst voor Buitenlandse Handel en de dienst voor Ontwikkelingshulp niet zouden opsplitsen, waarom wij de dienst voor de prototypes niet een andere klemtoon zouden geven dan louter een nationale, zoals nu het geval is en deze ook meer openstellen voor de kleine en middelgrote ondernemingen, waar deze op dit ogenblik niet de kans krijgen op dezelfde begeleiding als de grote ondernemingen. Ook het Nationaal Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw zouden wij een Vlaams cachet moeten geven.

Ik wil hier niet suggereren dat wij belangrijke onderzoeksprojecten niet nationaal moeten houden, dat is een andere zaak, maar dat kan binnen de nieuwe structuren op een goede manier worden opgelost wanneer men maar de wil heeft om het te doen.

Mijnheer de Voorzitter, ik vrees, wanneer wij niet tot belangrijke structuurwijzigingen komen, **dat** men de nationale instellingen zal laten bestaan en

wij binnen enkele jaren aan nieuwe regionale beleidsstructuren zullen toe zijn, met alle wijvingen en overlap-pingen vandien. Wij zullen dan dubbel werk doen, omdat wij niet de moed hebben gehad ofwel af te houden, ofwel te herstructureren.

Voor de nationale financiële instellingen, die rechtstreeks betrekking hebben op de krediet- en muntpolitiek kan **men in** elk geval de structuren zo danig aanpassen, dat mits eerbiediging **van** de centraal vastgelegde algemene regelen van dit krediet- en muntbeleid, de functies op de meest gedecentraliseerde wijze kunnen worden uitgeoefend.

Daarenboven moeten de spaarmiddelen, mits de eerbiediging van een solidariteit tussen de gebieden, bij voorkeur gaan naar de gewesten, welke de spaarmiddelen hebben verschaft. Dit kan door de toepassing van een eigen begroting per gewest en een eigen boekhouding. Op deze wijze zal men verantwoorde investeringen doen en ook de betaalde resultaten kunnen controleren.

Wat deze nationale instellingen betreft, wil ik vandaag niet verder gaan dan deze suggestie. Wanneer men ze echter **in** de praktijk zou doorvoeren, kan ik u verzekeren **dat** zij een belangrijke **stap** zou betekenen naar grotere mogelijkheden voor het Vlaamse Gewest.

Tweede punt : uitbouw van de administratieve structuur.

Iedereen heeft hier naar voren gebracht, ook elke minister wanneer hij zijn begroting verdedigde, dat er nood is aan een administratieve infrastructuur wil men het beleid op een efficiënte manier kunnen voeren, ook voor het Vlaamse Gewest.

Er is **op** dit vlak groot voorbereidend studiewerk verricht, maar **dat** kan niet blijven duren.

Een positief punt is zeker het koninklijk besluit van 2 juni 1982, getroffen juist vóór de valreep van deze discussie vandaag, dat ons de juridische passe-partout in handen geeft om uiteindelijk ook een oplossing te geven aan de juridische problemen. De minis-

Verhaegen

ters maakten inderdaad geen deel uit van de nationale regering. Er waren moeilijkheden met het overplaatsen aan personeel. De oplossing hiervoor door middel van voornoemd koninklijk besluit bestaat erin dat de Eerste Minister net deze procedure zal belast worden en de Koning bevoegd blijft om bepaalde personeelsformaties naar de Vlaamse Gemeenschap over te hevelen.

Ik stel dan ook de vraag, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, hoe deze procedure verder zal worden uitgebouwd en binnen welke termijn u denkt dat deze administratie operationeel zal zijn.

Ten slotte zou ik willen vragen dat wij niet zouden opnieuw doen wat wij reeds op nationaal vlak hebben gedaan, dus niet opnieuw centraliseren, maar wél, waar het maar enigszins mogelijk is, decentraliseren en in elk geval ook deze nieuwe administratie zo dicht mogelijk bij de mensen brengen.

— **Mevrouw G. Devos, Eerste Ondervoorzitter, treedt als Voonitter op.**

Ik bedoel hiermee dat wij de nieuwe uitbouw van de administratie op een zo modern mogelijke manier zouden doen.

Minister H. Schiltz : Ik ben zeker en vast geen centralist van opvatting maar men moet toch niet overdrijven. In een land — ik bedoel het Vlaamse land — waar men op twee en een half uur van de ene uithoek naar de andere kan gaan zonder moeilijkheden, moet men niet al te zeer spreken over uitgestrektheid.

De heer G. Verhaegen : Ik heb het niet over de afstand maar over de methode.

Minister H. Schiltz : Dat is iets anders !

De heer G. Verhaegen : Dat gij 20 kilometer afstand aflegt heeft geen belang, want zelfs in een gedecentraliseerde of gedeconcentreerde dienst zullen sommigen naar Gent, Antwerpen of Brussel moeten. Wat ik bedoel met decentralisatie is — en ik veront-

schuldig mij voor het voorbeeld dat ik ga aanhalen — dat men om een vuilbak te kopen niet eerst een briefje moet hebben van de centrale overheid. Wij zouden tot een grotere plaatselijke verantwoordelijkheid moeten komen van de personen die het vertrouwen en de leiding hebben van een gedeconcentreerde of gedecentraliseerde administratie.

De heer V. Anciauw : Bedoelt u niet veeleer deconcentratie ?

De heer G. Verhaegen : Ik ben akkoord met de nuancering, mijnheer Anciaux. Dit hoeft echter niet noodzakelijk deconcentratie te zijn. Hoofdzaak is een grotere bevoegdheid toe te kennen, zelfs in een gedecentraliseerde dienst, aan personen die ter plaatse de leiding hebben.

Een laatste punt waarvoor ik uw aandacht wil vragen handelt over de herstructurering van de adviesorganen, de grote waaier van allerlei raden. Laat bestaan wat goed is maar laat ons proberen het dorre hout te snoeien, zoals een goede Chinese tuinman dat elk jaar me zoveel nauwgezetheid doet.

Mevrouw de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, waarde collega's, tot conclusie van mijn betoog wil ik zeven punten aan uw aandacht voorleggen.

Ten eerste, ik ben akkoord met een zo snel mogelijke terugkeer naar een orthodoxe begroting waaruit duidelijk de werkelijke financiële lasten blijken.

Ten tweede, wij vragen een sanering van de gemeentefinanciën door herziening van de huidige verdeelsleutels van het gemeentefonds, waarborgen voor de gemeenten die goed hebben beheerd en de nodige saneringsmaatregelen hebben getroffen. Op dit laatste punt komen colleg's Vankeirsbilck en Cardoen nog terug.

Ten derde, wij dringen aan op een nauwlettend toezien opdat de nationale regering ons geeft wat ons toekomt.

Ten vierde, een snelle regionalisering van de nationale huisvestingsmaatschappijen lijkt ons noodzakelijk —

een collega zal morgen meer in detail over deze problematiek uitweiden — ten einde een consolidatielening te doen doorvoeren. Het is duidelijk dat de financiële situatie van de sociale huisvesting een knelpunt is geworden in de begroting van het Vlaamse Gewest.

Ten vijfde, wij vragen een aanpassing van de economische expansiewetten en een groter evenwicht in de tussenkomst van de Staat voor de verschillende gewesten.

Ten zesde, het zo snel mogelijk uitbouwen van een nieuwe administratie is een allereerste vereiste van een goede werking.

Ten zevende, het Vlaamse Gewest dient uitgerust te worden met geherstructureerde en aangepaste beleidsinstrumenten voor de derde industriële revolutie.

Mevrouw de Voorzitter, namens mijn fractie wil ik u zeggen dat wij deze begroting ongetwijfeld zullen goedkeuren en dat wij aan het beleid van elke minister uit deze Vlaamse Executieve, zowel in de commissie als in openbare vergadering, onze loyale medewerking wenssen te verlenen. (**Applaus bij de CVP**)

De Voorzitter : De heer Van Elewyck heeft het woord.

De heer J. Van Elewyck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, sta mij toe bij het begin van deze uiteenzetting namens de socialistische fractie eerst te spreken over de procedure die wij voor dit debat volgen.

Het was normaler geweest indien hier eerst een debat over de **inkomstenbegroting** en een algemene bespreking over de uitgavenbegroting zou hebben plaatsgevonden. Nadien zou dan niet alleen een afzonderlijk debat voor de uitgavenbegroting van elke minister, maar ook een afzonderlijke stemming voor elk van deze **uitgavenbegrotingen** in deze Raad zijn gevolgd. Dat zou normaal geweest zijn ; het reglement van de Raad is inderdaad in die zin gewijzigd in december 1980 en in januari 1982.

Collega's, dit is niet louter een **for-**

Van Elewyck

meel probleem, het is een probleem met belangrijke aspecten. De jongste weken kan men vanuit een wel bepaalde hoek een trommelvuur waarnemen op één van de partners van de coalitie. Wij praten hier zeer duidelijk over Vice-voorzitter Poma. Wij en ook anderen hier weten dat dit een gebruikelijke tactiek is vanuit een bepaalde politieke formatie, met name de CVP. De PW ondervindt dit nu. De PW heeft, dixit de heer Poma, in een interview vorige week gepubliceerd en dat bijzonder verhelderend is, „onderwijs opgeofferd voor cultuur”. Als men de pers van de jongste weken goed leest, dan heeft de CVP voor dat cadeau zelfs geen dank u wel gezegd. De hele CVP-pers neemt echter wél permanent de Poma-politiek op cultuur onder vuur...

Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbusche : En omgekeerd.

De heer J. Van Elewyck : ...in zover dat men zich in de culturele sector nu openlijk de vraag stelt : wat is nu erger : oma of Poma ? Men had zich ter gelegenheid van de bespreking van deze begroting kunnen verwachten aan een aanval op de begroting van cultuur. Men had zelfs een ware amendementenslag kunnen verwachten. De globale bespreking van de begroting maakt dit echter onmogelijk. Dit heeft voor gevolg dat iedereen in de meerderheidsfracties zich tegelijkertijd tevreden en bedrogen voelt. Iedereen tevreden, want iedereen „zal het eens mogen zeggen”. Iedereen bedrogen, vermits de heer Poma na de globale eindstemming zal zeggen dat zijn politieke opties toch zijn goedgekeurd en hij ze bijgevolg kan uitvoeren. Zo iets heet in de praktijk wederzijds huwelijksbedrog. Sommige voornemens van de heer Poma zijn voor ons aanvaardbaar, maar andere zijn voor ons onaanvaardbaar. Daarover zal collega Seeuws meer in detail spreken, als wij gekomen zijn aan de bespreking van de deelbegroting van cultuur.

Dames en heren, in welk politiek klimaat bespreken wij deze begroting, de eerste volledige **middelenbegroting** van de Vlaamse Executieve ?

De beleidsverklaring werd dag op dag

vijf maanden geleden in deze zelfde Raad besproken. In dit verband zou ik eventjes **willen** herinneren aan de belangrijke verklaringen die toen namens onze fractie, onder meer door collega's De Batselier en Boel, werden afgelegd.

De heer De Batselier zegde dat de duidelijke optie voor de voortzetting van het sociale overleg binnen het Vlaams Economisch en Sociaal Overleg, **VE-SOC**, en de hervorming van GERV tot een Sociaal-economische raad voor Vlaanderen belangrijke doelstellingen waren. Tot mijn spijt moet ik vaststellen dat wij nog steeds op de realisatie van deze twee punten wachten.

Collega De Batselier sprak over de strategie van verhoogde afzet op de binnenlandse markt. Collega Boel sprak over de wijze waarop de Vlaamse Executieve tot stand was gekomen en de wijze waarop de bevoegdheden werden verdeeld. Deze verklaringen – en andere – behoren voor ons tot de interessante en belangrijke punten, die wij volledig handhaven.

Collega's, ik verwijs opnieuw naar een interview dat Minister Poma – één van de talrijke interviews – toestond en waarin hij duidelijk sprak over de politieke afspraken die waren gemaakt vóór de totstandkoming van de Executieve en vooraleer tot de verdeling van de bevoegdheden werd overgegaan. In dit interview bevestigt hij de kritiek die de heer Boel in januari 1982 in de Vlaamse Raad tot uiting bracht, kritiek die op dat ogenblik door de Voorzitter van de Executieve in zijn repliek werd weerlegd. De Voorzitter wordt nu door zijn Vice-Voorzitter in het openbaar tegengesproken !

Wij geloven dat een ogenblik moet aanbreken waarop over deze zaak eindelijk duidelijkheid zal komen. Dan zal moeten blijken of de Voorzitter en de Vice-Voorzitter helemaal op dezelfde golflengte zitten. Die duidelijkheid verwachten wij liefst niet in een interview maar op de enige daarvoor aangewezen plaats, met name de tribune van de Vlaamse Raad.

Hoe dan ook, het klimaat in de Executieve is in algemene zin ongetwijfeld

verbeterd sedert het debat over de beleidsverklaring einde januari 1982. Men leerde dialogeren en niet alleen maar brutaal stemmen, zoals de eerste weken het geval was. De inzet van de socialistische ministers De Wulf en Galle voor een eerlijke en open dialoog werpt onbetwistbaar vruchten af.

Betekent dit dat op dit ogenblik alles om ter best gaat ? Bepaald niet. Ik geef een voorbeeld. Tijdens het debat over de beleidsverklaring werd hier gezegd, onder meer door de Voorzitter van de Executieve – die ik als persoon niet viseer, maar hij heeft toen het belangrijkste deel van de repliek vanzelfsprekend voor zijn rekening genomen – dat voor aanstellingen en benoemingen het stelsel-D'Hondt **scrupuleus** zou worden gevolgd. Ik heb er de Handelingen van de Vlaamse Raad nog op nagelezen.

Laten wij echter niet lachen. CVP en PW wedijveren voor de aanstellingen, de bevorderingen en de benoemingen per materie tot en met binnen de BRT, op een manier die met het stelsel-D'Hondt en met de Cultuurpactwet niets meer te maken heeft.

Matigen en inbinden telt voor politieke aanstellingen en benoemingen duidelijk niet ! Wanneer dit nodig blijft zullen wij dat met naam en functie aantonen. Dit gaat echter zo ver dat zelfs de werking van de Cultuurpactcommissie erdoor in het gedrang gebracht wordt.

Mijnheer de Voorzitter, wij hebben een belangrijke bemerking in verband met het voorzitterschap van de Vaste Nationale **Cultuurpactcommissie**. Indien wij goed zijn ingelicht, dan is op dit ogenblik de voorzitter van de Cultuurpactcommissie lid van het kabinet van de Minister van Cultuur. In meer dan 80 procent van de gevallen, die aanhangig gemaakt worden bij de Cultuurpactcommissie, is de Minister van cultuur betrokken partij. Men kan zich dus de vraag stellen op welke wijze deze Commissie op dit ogenblik deontologisch kan functioneren. **Is u**, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, niet van oordeel dat dit probleem tenminste binnen de Executieve moet besproken worden en dat de Executieve moet waarborgen dat de voorzitter van de Cultuurpactcom-

PW-fractievoorzitter L. De Grève in gesprek met de heer J. Pede (PVV), Voorzitter van de Raad

missie volledig onafhankelijk staat van elk lid van de Executieve ?

Elk vermoeden van een binding en van en rechter-en-partij-zijn moet absoluut voorkomen worden. Als dit niet het geval is, dan vervalt één van de steunpilaren voor een ideologisch pluralisme waaraan wij allen, zo hopen wij ten minste sterk gehecht zijn.

Minister G. Geens : In de eerste plaats is de Cultuurpactcommissie geen aanleggenheid van de uitvoerende macht, maar wel van de wetgevende macht.

Ten tweede, wordt door de wetgevende macht niet de Vlaamse Raad, doch wel de nationale wetgever bedoeld. De Cultuurpactcommissie is trouwens ontstaan uit een nationale wet en is nationaal van toepassing. Ik ontken geenszins dat het een belangrijke vraag is. Zij moet echter in een andere vergadering worden gesteld.

— De heer J. Pede, Voorzitter, treedt opnieuw als Voonitter op.

De heer J. Van Elewycck : Ik geloof dat wij op een andere golflengte zitten, alhoewel wij niet over de vrije radio's bezig zijn.

De Cultuurpactwet is een nationale wet. Er is ook identisch een decreet. De leden van de **Cultuurpactcommissie** worden door deze Vlaamse Raad aangesteld. Ze leggen de eed af in handen van de voorzitter van de Vlaamse Raad en niet in het nationale Parlement. Ik heb het ook niet over de aanstelling van de Voorzitter in de schoot van de Cultuurpactcommissie. Dat gebeurt immers door de Cultuurpactcommissie zelf, los van elke andere macht.

Ik heb het echter over het andere deel van de balans, met name dat één van de adviseurs, lid van het kabinet van de Minister van cultuur, dezelfde persoon is als de Voorzitter van de **Cultuurpactcommissie**. Wanneer u dit tot nu toe niet officieel wist, dan kan u niet ontkennen dat u het nu officieel weet.

Ik vraag u dus niet, mijnheer de Voorzitter, om in de schoot van de Cultuurpactcommissie op te treden. Ik vraag u erover te waken dat men niet tegelijkertijd rechter en partij kan zijn. Ik stel vast dat in ongeveer 80 procent van de gedingen voor de **Cultuurpactcommissie** de Minister van Cultuur op één of andere manier betrokken partij is, hetzij als aanlegger, of als verweerder of als tussenkomende partij.

Mijn vraag heeft dan ook niets te maken met de onafhankelijkheid van de Cultuurpactcommissie maar met de werking van uw Executieve.

Ik zou u dankbaar zijn mocht u, vóór het sluiten van deze debatten, aandacht willen besteden aan dit punt en mij mede delen of u meent, al dan niet in de schoot van de Executieve, hierover stelling te moeten nemen voor wat de samenstelling van een ministerieel kabinet betreft.

Ik leg er de nadruk op dat wat ik aanhaal slechts een voorbeeld is. Wij kunnen voor andere problemen **evenwaardige** voorbeelden naar voren brengen. Het is echt niet onze bedoeling an „scandalitis” te doen, integendeel.

Nu wens ik nog enkele bedenkingen te formuleren in verband met de staatshervorming en deze problematiek tegenover de Vlaamse Executieve.

Ook al wordt veel wat essentieel is nu redeloos verknoeid, wij moeten verder.

De jongste dagen horen wij veel spreken over de noodzaak van een nieuwe ronde, over het onontbeerlijk zijn van nieuwe onderhandelingen, in verband met de staatshervorming, over al dan niet vermeende unitaristische of federalistische stellingen.

Onze stelling ter zake is de volgende : ten eerste, de nieuwe instellingen moeten bewijzen wat ze kunnen en niet kunnen, met andere woorden pas over enkele maanden zal blijken waar corrigerend moet worden opgetreden.

Ten tweede, de staatshervorming van 1980 moet eerst echt en volledig worden uitgevoerd zonder aan de wetten te knoeien zoals men dat op dit ogenblik aan de nationale wetgever vraagt. Ik denk onder meer aan artikel 16 van de gewone wet. Pas na verloop van tijd zal men inderdaad kunnen oordelen.

Het echt en volledig uitvoeren van de staatshervorming veronderstelt inzicht en goede wil van iedereen op elk niveau.

Wij vragen ons dikwijls af of in de schoot van de nationale regering dit inzicht en deze goede wil wel bestaan.

Een voorbeeld hiervan is de wijze waarop Minister Nothomb probeert de voorgedij over provincies en gemeenten naar zich toe te trekken door openbare verklaringen, door het sturen van brieven met allerlei oekazen. Wij vragen ons dan ook af of de heer Nothomb, op dit ogenblik Minister van binnenlandse zaken en **Vice-premier** wel dezelfde is als degene die in 1980 in de toenmalige regering toch ook een belangrijke positie bekleedde.

Een ander voorbeeld is de houding van Minister De Croo in verband met de problematiek van de verkeersdrempels. Naar aanleiding hiervan moeten wij ons toch vragen stellen over het feit of de heer De Croo, die

Van Elewycck

veel boeken verslindt en dit via de radio wereldkundig maakt, de wetten op de staatshervorming wel gelezen en begrepen heeft.

Minister G. Geens : De Minister van verkeer is verkeerd.

De heer J. Van Elewycck : Dat dachten wij ook. Daar zijn we het dan samen over eens, **zoals** u, mijnheer de Voorzitter, het met mij eens zal zijn dat aanvragen voor toelagen voor gemeentelijke werken vanuit de gemeente, via de normale kanalen, moeten gestuurd worden naar de Gemeenschapsminister die de voogdij heeft over de ondergeschikte besturen. Als u het ook daarover eens bent, wil u dan zo vriendelijk zijn dat ook aan de heer Minister Coens te vertellen die, als burgemeester van Damme, zonet nog een vraag om betoelaging naar de heer Nothomb heeft verzonden. Het spijt mij wel maar dit zijn nu eenmaal de feiten. In uw fractie zitten er kennelijk personen die het allemaal niet zo duidelijk zien.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, dit brengt mij dan terug tot het punt waar wij waren. Het is absoluut nodig eerst de volledige uitvoering van de bestaande wetten over de Staatshervorming te krijgen om pas naderhand een echt oordeel te vormen.

De problematiek van de regionalisering van de nationale sectoren – collega Verhaegen heeft er daarnet in zijn trouwens merkwaardige tussenkomst een belangrijk deel aan gewijd – willen wij nuchter en zakelijk benaderen. De Vlaamse Raad vroeg enkele maanden geleden de Vlaamse Executieve een studie ter **zake** uit te voeren.

Hoever is die studie gevorderd ? Wanneer kunnen **de** resultaten in **de** commissie en in de openbare vergadering van onze Raad geëvalueerd worden ? Dit kan vanzelfsprekend enkel wanneer wij deze studie in ons bezit hebben ; als we nu reeds stellingen zouden innemen moesten we ze niet vragen. Pas als we kennis hebben genomen van deze studie, ze besproken hebben en er samen een oordeel over hebben kunnen vormen, zal het duidelijk zijn welke richting men in ver-

band met deze toch politiek ernstig geladen problematiek zal kunnen uitgaan.

Het vierde deel van mijn betoog, dat ik poog zo beknopt mogelijk te houden, handelt over het evenwicht van de begroting.

Mijnheer de Minister, wij hopen dat het begrotingsevenwicht reëel is. Wij hebben daarover de grootste twijfel en stellen ons dan ook vragen.

Inderdaad, de te ristoumeren saldi zijn zo onontbeerlijk om dit evenwicht te realiseren. U stelt dat ze moeten en zullen overgedragen worden, maar wij vinden in de nationale begrotingen nergens een spoor waaruit blijkt dat dit inderdaad het geval zal zijn. Is die hoop reëel ? Waarop is ze gevestigd ? Hoe kan u op een bepaald ogenblik aantonen dat deze saldi inderdaad aan de Vlaamse Executieve, aan het Vlaams Gewest, aan de Vlaamse Gemeenschap zullen worden overgemaakt ?

Als wij die **4,5** miljard niet zouden ontvangen, stort uw theorie – een theorie waar we overigens kunnen inkomen – in mekaar. Op welke wijze zou u dan de uitgaven financieren als die saldi aan Vlaanderen zouden voorbijgaan, wat wij, laten we duidelijk zijn, niet hopen. We moeten hierover geen misverstanden laten bestaan.

Er is ook een punt over de belasting op de meerwaarden. Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, wij luisteren met buitengewone belangstelling zowel naar de interventies van sprekers uit de CVP-fractie, als uit de PW-fractie.

Wij willen hen hier horen vertellen wat zij te zeggen hebben over de afschaffing van de belasting op de meerwaarden, afschaffing die zij, evenals de leden van de Executieven in Kamer en Senaat, die behoren tot de CVP of de PW, aldaar hebben gestemd. Op het ogenblik dat zij **dat** hebben gestemd namen zij geen inkomsten weg van de nationale Regering – integendeel – zij beroofden de Vlaamse Executieve van talrijke miljarden. Men heeft echter niet geraakt aan het deel uitgaven dat aan deze inkomsten gekoppeld is, namelijk **de**

vergoeding voor de planschade.

De vraag kan dus worden gesteld : hoe gaat u dit jaar en de volgende jaren – en het zou wel eens kunnen gebeuren **dat** de planschade en alles wat daarmee verbonden is een actuele problematiek kan worden in de komende weken – de planschade Vergoeden zonder beroep te kunnen doen op de opbrengst van de belasting op de meerwaarden ? (**Afwijzend gebaar van de heer De Seranno**)

Collega De Seranno is, zoals gewoonlijk niet akkoord. Wij horen dat graag

De heer J. De Seranno : De heer Van Elewycck kan nu ook al mijn gedachten lezen, maar hij maakt toch een grote vergissing.

Van 1 januari 1987 tot en met 1980 werd de belasting op de meerwaarde uitsluitend in het Vlaamse landsgedeelte geheven omdat er in Wallonië nog maar weinig gewestplannen waren **goedgekeurd**.

Welnu, het is voor die periode een geluk **voor** Vlaanderen geweest dat **wij** deze belastingen niet langer in de nationale staatskas moeten storten.

Wat **de** termijn na 1980 betreft – dat weet **u** zeer goed – zijn er geen meerwaarden in de sector van de bouwgrond te realiseren, wel integendeel. U weet zo goed als ik dat de belasting op de meerwaarde in het **Vlaamse** landsgedeelte bovendien aanleiding gaf tot het immobiliseren van de bouwgrond.

De heer J. Van Elewycck : Mijnheer De Seranno, u zou er goed aan doen dat vanop deze tribune te komen vertellen. Ik verwijs echter naar de Algemene Toelichting van **de** Executieve bij de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1982, namelijk het document nummer 7, nummer 1, bladzijde 15. Ik citeer daaruit :

„**De** opbrengst van de belasting op de meerwaarden bedoeld in artikel 67,7° C van het Wetboek der inkomstenbelastingen werd toegewezen aan de **Vlaamse** Gemeenschap en het Waalse Gewest, op basis van de localisatie van die belasting. Deze middelen dienden te worden gereserveerd om de vergoedingen te betalen van de

Van Elewycyk

planschade zoals voorzien in artikel 37 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, gewijzigd bij wet van 22 december 1970."

Aan de ene kant ontsnappen op deze wijze inkomsten aan de Vlaamse Gemeenschap terwijl terzelfdertijd de uitgaven in verband met de planschade voor rekening blijven van de Vlaamse Gemeenschap.

Mijnheer De Seranno, wanneer u mij zegt dat ik een grove fout bega, wat nog altijd beter is dan een kleine zonde, dan open ik mijn regenscherm want dan is deze grove fout begaan door de Voorzitter van de Executieve en de Minister van Financiën in de Algemeen Toelichting bij de begroting waaruit ik in verband met deze materie heb geciteerd.

De heer J. De Seranno : Deze kwestie had vooral belang in het verleden.

De heer J. Van Elewycyk : Ik heb de vraag gesteld aan de ministers die belast zijn met de financiën op welke wijze zij deze planschade gaan betalen en met welke middelen, nu dank zij uw uitstekende medewerking, de meer-waarde belasting is afgeschaft.

De heer J. De Seranno : Uw collega's in de Senaat waren er eigenlijk ook niet tegen, mijnheer Van Elewycyk.

De heer J. Van Elewycyk : In de Kamer van Volksvertegenwoordigers waren wij er allemaal tegen. Ik wil graag nagaan op welke wijze er in de Senaat desaan gaande is gestemd. In elk geval, de belasting op de meerwaarde is intussen afgeschaft.

De heer V. Anciaux : Dat is bij volmachtenbesluit gebeurd. Dat was één van de punten in de volmachtenwetgeving.

De heer J. Van Elewycyk : Tijdens het debat over de volmachtenwetgeving hebben wij dit punt meermaals uitvoerig ter sprake gebracht en bij amendement hebben wij geprobeerd de belasting op de meerwaarde uit de volmachtenwet te halen. Het zijn de collega's van de CVP en de PW die geweigerd hebben ondermeer dit

amendement goed te keuren. Het blijkt dat zij voorstander waren van het afschaffen van deze belasting.

Minister G. Geens : Dit bewijst dat recente geschiedenis vlug vergeten is.

De heer J. Van Elewycyk : Helemaal niet, mijnheer de Minister. Wij staan er borg voor dat zij niet zal vergeten worden.

De heer V. Anciaux : Bij de bespreking van de volmachtenwetgeving hebben wij zowel in de commissie als in de openbare vergadering met zeer veel nadruk bevestigd wat de heer Van Elewycyk zegt.

De heer J. Van Elewycyk : Wanneer het over onroerende goederen gaat dan is natuurlijk de heer Van Belle in de buurt.

De heer I. Van Belle : Mag ik vernemen hoeveel planschade in het verleden werd uitbetaald ?

De heer J. Van Elewycyk : Daar kan ik niet op antwoorden, mijnheer Van Belle. Dat is een té eenvoudige vraag. Het kan niet dat er in het verleden veel planschade moest worden betaald. Nu zal ze moeten worden betaald. Vandaar het belang van de vraag die ik daarnet heb gesteld aan de beide ministers. Want, nu de meerwaarde-belasting is vervallen, moet men de planschade betalen. Misschien zal u, naargelang de stem die u hebt uitgebracht in het nationale parlement, de executieve een middel aan de hand willen doen en haar vertellen op welke wijze zij aan die wettelijke verplichtingen zal kunnen of moet voldoen.

De heer J. De Seranno : Ik verwacht dat de Volksunie en de socialisten in het nationale Parlement voorstellen zullen indienen om de belasting op de meerwaarde opnieuw in te voeren. Dat zou een logische houding zijn.

De heer V. Anciaux : Mijnheer de Seranno, het afschaffen van de belastingen op de meerwaarde moet hoe dan ook gecompenseerd worden door andere inkomsten. De centrale regering moet aan de Vlaamse Gemeenschap middelen bezorgen om de planschade te kunnen betalen. Daar hebt u geen enkel oog voor, noch in Kamer noch

in Senaat.

De heer J. Van Elewycyk : Mijnheer Anciaux, ik zal u een totaal ander antwoord geven.

De heer J. De Seranno : Er is een totaal verschil in de belangen en de sommen waarover het gaat.

De heer J. Van Elewycyk : Er is één ding dat sommigen in uw fractie, ik zeg wel sommigen, niet allen, mijnheer De Seranno, nog altijd niet hebben geleerd. Dat is het volgende : de tijd dat zij aan anderen konden vertellen hoe het moest gebeuren' is lang voorbij. Laat dat duidelijk zijn.

In ieder geval moet de financiering van de middelenbegroting gebeuren via de gewone wet op de staatsvorming. Die is vooral gebaseerd op de groei van het bruto nationaal produkt en op de groei van de rijksmiddelenbegroting in reële termen.

Gezien de recente evolutie rijst de vraag wat er gebeurt wanneer er geen groei meer zal zijn. Wij menen dat wij op deze verschillende vragen, wat het financiële betreft, een antwoord mogen verwachten.

Welke zijn onze verwachtingen voor 1982 ? Die zijn heel eenvoudig. Wij verwachten in de eerste plaats dat de constructieve dialoog binnen de Executieve zal worden voortgezet. Wij verwachten dat die constructieve dialoog zal worden verstevigd en dat de helaas nog te dikwijls toegepaste meerderheids-minderheidspositie volledig zal kunnen worden weggevoerd om helemaal in de geest te komen van de bijzondere wet op de staatsvorming. Wij wachten ook op de verdere uitvoering van de staatsvorming, want er moet nog veel worden gedaan zowel in het gewest als voor de gemeenschap.

Wij staan natuurlijk voor specifieke problemen. Eén daarvan heeft ongetwijfeld betrekking op de overheidsinformatica. In het kader van dit debat zullen wij het daarover niet uitvoerig hebben. Wij kondigen evenwel aan dat wij ter zake een belangrijk initiatief voorbereiden en het in de komende weken zullen voorleggen. Op dit ogenblik kost de informatica ontzettend veel geld, zonder dat er een reële

Van Elewycck

democratische controle kan worden uitgeoefend.

Er is ook het probleem van het overhevelen van de administratie en binnenkort het tot stand brengen van eigen administratieve diensten van het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

In verband met de lokale radio's dreigt te gebeuren wat sommigen onder ons hadden voorspeld. De rol die zekere personen daarin spelen kan niet altijd opmerkenswaardig, in de goede zin van het woord, worden genoemd. Dit moet in het licht worden gesteld.

Het hele mediabeleid wordt belangrijk, ook in Vlaanderen. Hierover zou in onze Commissie voor de cultuur een breed en open debat moeten worden gevoerd.

De persoonsgebonden materies en de bescherming van de filosofische overtuigingen zullen nog veel **denkwerk** vergen. Wij hopen dat de Executieve daarvoor initiatieven zal nemen.

Mijnheer de Voorzitter, de SP-fractie heeft getracht haar betogen bij de bespreking van de begroting te organiseren. Wij zullen de tribune niet „overspoelen” met sprekers. Wij willen evenwel aantonen dat wij voor elk departement in het gewest en de gemeenschap belangstelling hebben. Derhalve zullen wij per departement één spreker, soms twee sprekers maar niet meer, mandateren om onze stellingen te ontwikkelen en vragen te formuleren.

Wij hopen dat bij de behandeling van de volgende begroting er per departement een eigen begroting zal kunnen worden besproken en goedgekeurd. Dan is het wederzijds huwelijksbedrog, waarvan we dezer dagen de getuige zullen zijn, niet meer mogelijk. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer De Grève heeft het woord.

De heer L. De Grève (op de tribune) : Heren Voorzitters, heren Ministers, geachte collega's, ik zal uiteraard zeer bondig zijn, mijnheer de Voorzitter –

dat is u beloofd – omdat ik weet dat er 77 sprekers voor dit debat zijn ingeschreven. Aangezien u zinnens bent eventueel aan de sprekers te vragen hun spreektijd in te korten, kan ik niet anders dan mij daarbij aansluiten.

Maar ik zou er liever bij alle fracties willen op aandringen dat zij, niet alleen hun spreektijd zouden inkorten, maar ook – uit eigen discipline – een aantal sprekers laten schrappen, opdat er in gans dit debat een evenwicht zou tot stand komen.

De heer J. Van Elewycck : Volg ons voorbeeld !

De heer L. De Grève : Uit mijn fractie is er hoogstens één spreker per gemeenschapsminister ingeschreven ; voor twee materies twee.

De heer V. Anciaux : U hebt wellicht niet veel te zeggen !

De heer L. De Grève : Integendeel, wij hebben veel te zeggen !

Mevrouw G. Devos : Dat moet niet altijd met veel woorden gebeuren !

De heer L. De Grève : Inderdaad, om veel te zeggen, behoeft men niet altijd een woordenvloed.

Mijnheer de Voorzitter, bij de bespreking van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1982, zou ik namens mijn fractie, eerst en vooral de commissieverslaggevers en vervolgens de algemene verslaggever voor hun degelijk werk – dat zij toch in een vrij korte tijd hebben moeten verrichten – willen danken.

De vergadering die wij meemaken, is in die zin historisch, dat het de eerste maal is, sedert de staatshervorming, dat wij, in de Vlaamse Baad, een globale begroting te behandelen hebben. Die techniek van eenheidsbegroting was dit jaar ontgensprekelijk een gedwongen techniek, om tijdig klaar te komen én met de bespreking én met de stemming. Daarvoor kunnen wij, vooral in dit jaar 1982, alleszins begrip opbrengen. Wij weten dat de Executieve in zeer moeilijke en abnormale omstandigheden heeft moeten werken.

Nochtans zou ik er, voor de toekomst,

ook op mijn beurt, willen op **aandringen** dat overal de nodige inspanningen zouden worden geleverd om, per gemeenschapsminister, met een afzonderlijke begroting naar voren te komen, te meer daar voortaan de gemeenschapsministers over hun eigen administratie zullen kunnen beschikken en niet langer afhankelijk zullen zijn van de centrale administratie wat, tot nu toe, ongetwijfeld een hinderpaal is geweest. Alleen al de moeilijke operatie van de overplaatsing zelf – die zolang heeft aangeslept – wijst erop dat er weinig enthousiasme bestond om het ministerie van de gewestregering te bemannen. Meer dan administratieve moeilijkheden ontwaren wij in de vertraging een zekere tegenstand. Nochtans moet de nationale regering consequent blijven met haar verklaring, met name dat zij de verdere uitvoering van de hervorming der instellingen, zoals opgezet in de wet van '1980, zou bevorderen.

Welnu, dit mag geen louter geschreven verbintenis zijn ; ze moet ook in de feiten worden omgezet.

Bijgevolg moeten wij stellen dat alle voorgeschreven financiële middelen vanwege de nationale instanties en ook de werkmiddelen moeten worden overgeheveld. Daartoe behoort ongetwijfeld ook het belangrijke instrument dat de administratie kan zijn. Wij verheugen ons dan ook over de beslissing die vrijdag jongstleden werd getroffen in ministerraad.

Wij kunnen enkel wensen dat de Executieve niet te lang zal moeten bestaan uit Ministers die elk maar alleen over een enorme wil beschikken om hun taak naar behoren te vervullen, en die wil kenmerkt hen. Wij hopen dat zij ook tot de effectieve realisatie van een politiek beleid kunnen overgaan. Het streven van de Vlaamse Executieve een gezond en aan de omstandigheden aangepast financieel beleid te voeren heeft een consequentie waarvan wij ons terdege bewust moeten zijn, met name dat aangezien de begrotingskredieten beperkt zijn, de Gemeenschapsministers bijgevolg hun beleid dienen aan te passen aan de hun ter beschikking staande middelen.

De twee objectieven, die de Vlaamse

De Grève

Executieve zich heeft voorgehouden namelijk geen nieuwe belastingen en afzien van eigen leningen, genieten onze volle waardering. Inderdaad, in deze periode van economische crisis zou het onaanvaardbaar zijn nieuwe bij komende lasten voor het bedrijfsleven in te voeren. Het is onze wens dat dit ook in de toekomst zo zal blijven maar die wens kan maar in vervulling gaan als andere middelen een groter aandeel gaan vormen in de toekomst. Vandaag is dit veeleer een vrome wens.

Een ander objectief is het afstappen van de techniek van de prefinanciering. De vroeger gevoerde politiek van prefinanciering drukt nu duidelijk zeer zwaar op de gewestelijke begroting en dit is niet alleen dit jaar het geval maar zal ons ook nog in de komende jaren zwaar belasten. Voor 1982 belopen de correlatieve kredieten in de gewestelijke begroting zowat 2/3 van het totaal. Daarnet merkte de Gemeenschapsminister van financiën en begroting hierbij terecht op dat het steeds blijvend toenemen van de correlatieve kredieten de begroting haar karakter als beleidsinstrument doet verliezen. Als de correlatieve kredieten binnen de gewestelijke begroting op zulke wijze blijven stijgen, zal de begroting in de toekomst geen beleidsinstrument meer zijn maar slechts een inventaris van af te lossen schuld. De budgettaire orthodoxie, die de Vlaamse Executieve heeft nagestreefd enerzijds door het schrappen van de begrotingsruiters en anderzijds door bij het opmaken van de begroting uitsluitend rekening te houden met de werkelijke behoeften voor 1982, verheugt ons ten zeerste. Deze vaststelling mag ons niet blind maken voor de opmerkingen van de vertegenwoordiger van het Rekenhof, waarvan wij hopen dat de structuur zo spoedig mogelijk zal worden aangepast aan de staatsstructuren.

Het ontbreken in de Commissie van een aantal begrotingen voor instellingen van openbaar nut, die onder de voogdij van de Vlaamse Executieve staan, is een ernstige zaak. Er dient te worden gezegd dat er éénmalig zeker verzachtende omstandigheden in acht kunnen worden genomen. Wij vragen

de aandacht voor problemen waarmee de Nederlandse Commissie voor Cultuur in de Brusselse agglomeratie kampt. Voor deze instelling is in het ontwerp-begroting van de Vlaamse Gemeenschap een dotatie van 170,9 miljoen ingeschreven. Hiermede blijft de dotatie op hetzelfde niveau van 1980 en 1981, terwijl de NCC zelf het bedrag had geraamd op zo'n twaalf miljoen meer. Bovendien schijnen bij het NCC thesaurieproblemen te ontstaan als gevolg van het uitblijven van voorschotten voor 1982. De agglomeratieraad voor plaatselijk socie-cultureel werk is ongerust omdat deze mensen menen te weten dat de toelagen voor de bemanning van de Brusselse trefcentra niet zullen worden toegekend. Het gaat hier om de volgende bedragen :

2,5 miljoen voor 1981 en 4 miljoen voor 1982. Mijn vraag luidt dan ook of de mogelijkheid bestaat voldoening te schenken aan de Brusselse Vlamingen en of niet dringend voorschotten aan de NCC kunnen worden betaald om de thesaurieproblemen spoedig op te lossen.

In verband met de toekomst wens ik mij aan te sluiten bij de vraag van dat koepelorgaan, met name zo spoedig mogelijk een grondig en gedocumenteerd debat in de Vlaamse Raad te houden over de NCC en het globaal socio-cultureel beleid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel.

In het verslag wordt eveneens gewezen op het feit dat een aantal begrotingen sterk zijn gestegen, onder andere in de sector ondergeschikte besturen en gesubsidieerde werken. Het betreft hier een snel aangroeiende massa van correlatieve kredieten die de financiële lasten bestaande uit intresten en aflossingen moeten dekken en die voortvloeien uit vroegere geprefinancierde operaties. De Gemeenschapsminister van financiën en begroting verklaarde daarbij dat de Vlaamse Executieve er zich rekenschap van geeft dat het stopzetten van de prefinancieringstechniek op korte en op halflange termijn ongetwijfeld de budgettaire moeilijkheden nog zal verscherpen. Gelet op deze situatie kan het behouden op het niveau van 1981 van de bedragen bestemd voor de subsidies van werken van onder-

geschikte besturen voldoende worden genoemd. Nochtans is de schuldenlast van de gemeenten dermate groot en ernstig, dat de vraag kan worden gesteld of, naar de toekomst toe, de subsidies voor deze werken niet naar alle gemeenten kunnen worden omgeslagen op een identieke wijze, als bijvoorbeeld het systeem toegepast in verband met de verdeling van het Gemeentefonds. Dit zou een aanmoediging kunnen zijn voor de zuinig behoorde gemeenten. Het is duidelijk dat er een differentiatie is tussen de aangewende beheerstechnieken in de gemeenten en die ofwel leiden naar een chaotische ofwel naar een verantwoorde financiële toestand.

Het zou niet opgaan enkel of vooral subsidies toe te spelen aan gemeenten die in het verleden een beleid hebben gevoerd dat recht naar het failliet heeft geleid. Zuinige beheerders dienen hun inspanningen te zien beloond door aan bod te komen bij de verdeling van de toelagen.

Mijnheer de Voorzitter, daar nog andere sprekers de onderscheiden materies zullen behandelen, had ik u beloofd mijn betoog zo kort mogelijk te maken.

Geachte collega's, onze fractie meent genoeg te mogen nemen met het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1982. Alle praktische en wettelijke hinderpalen in acht genomen en ons welbewust zijnde dat de middelen die ons ter beschikking staan beperkt zijn, en terecht een minimum minimorum werd genoemd, zal mijn fractie haar vertrouwen geven aan de Vlaamse Executieve en de voorgestelde begrotingsontwerpen goedkeuren. **(Applaus bij de PW en de CVP)**

De Voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer R. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, de leden van de oppositie hebben het - weliswaar de enen meer dan de anderen - in het centraal parlement nu vrij gemakkelijk. De bewijzen van een jarenlang wanbeleid liggen zo, open en bloot, voor de hand dat bewijsvoering ter za-

Maes

ke haast overbodig is. Het voornaamste argument van regeringszijde ten opzichte van de oppositie is dan ook alleen : jullie zijn ook bij dit bewind betrokken geweest en dus medeverantwoordelijk.

Hier liggen de zaken anders. Men zou er om te beginnen, kunnen aan twijfelen of er hier wel sprake kan zijn van meerderheid en oppositie. We zitten immers allen samen in het regeringsbootje. Alleen is er wel enige twijfel of de koers in gelijke mate door iedereen mede bepaald wordt en of de bepaalde koers zonder enige afwijking zal gevaren worden. Voor zover er tenminste van varen sprake zal zijn, want er is van bij het vertrek al gebrek aan brandstof.

In klare taal wil dit zeggen dat CVP en PW-partners op centraal regeringsvlak, ook in de Vlaamse Executieve en aanverwanten de lakens zoveel als mogelijk naar zich toe hebben getrokken.

Maar dit terzijde gelaten kunnen we niet anders dan vaststellen dat de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve als het ware uitpuild van de goede voornemens. De enig kritiek die dan nog mogelijk bleef was : van deze voornemens zal, voor een flink stuk, niet veel in huis komen én bij gebrek aan financiële middelen én bij gebrek aan doorzettingswil.

Maar ook hier neemt men de eventuele oppositie de wind uit de zeilen. Op tal van plaatsen lezen wij in de ons ter beschikking gestelde begrotingsstukken dat de leden van de Vlaamse regering toegeven over onvoldoende kredieten te beschikken om een eigen beleid doelmatig te kunnen voeren.

Zo lezen wij bijvoorbeeld op bladzijde 3 van het degelijk en uitgebreid verslag van de heer Vermeiren : „De Vlaamse Executieve beseft nochtans ten volle de beperktheid van de middelen en het werkelijk minimum minimum dat van de centrale regering werd bekomen”.

En om meer dan één minister te citeren : op bladzijde 104 kunnen wij bijvoorbeeld lezen dat ook de Minister van Economische Zaken verklaarde :

„om een offensief industrieel beleid te voeren ontbreken echter de middelen”.

Wanneer wij de middelenbegroting bekijken, kunnen we niet anders dan vaststellen dat deze inderdaad pover zijn.

Eén van mijn vrienden sprak zelfs van een soort zakgeldbegroting en hij had gelijk.

Het overgrote deel van deze middelen bestaat uit de dotaties. Onze kritiek daartegenover is gekend. Zowel inzake de verhouding 55/45 procent bij de gemeenschapsdotaties als wat de berekeningsbasis voor de gewestdotaties betreft, wordt de Vlaamse gemeenschap onbetwistbaar voor enkele procenten bedrogen.

Ik sta niet opnieuw stil bij het feit dat men ons een vergiftigd geschenk achterliet, namelijk de vergoeding van de planschade terwijl de als tegenwaarde voorziene inkomsten geschrapt werden.

Ik sta evenmin opnieuw stil bij het feit dat een rectificatie voor later beloofd werd, omdat de al zo povere ristomo's door de centrale regering dan nog niet de passende vergelijkbare basis gehanteerd werd, dit wil zeggen tussen de initiële begrotingen van 1981 en 1982.

Wel wil ik nogmaals de aandacht vestigen op het feit – en ook de heer Verhaegen deed dit – dat zo wellicht de centrale regering inderdaad niet kan verweten worden de wetten van augustus 1980 enzovoort niet te hebben toegepast – afgezien van het feit dat hier en daar nog wat afgeknabbeld en in ons nadeel geïnterpreteerd werd – men haar inderdaad ten volle kwalijk kan nemen dat daar waar enige speelruimte was, waar mogelijkheden waren, de deur quasi hermetisch dicht gehouden werd.

Eén van de argumenten – trouwens niet van de minste – om de staatshervormingsdwetten van augustus 1980 in een gunstig daglicht te stellen, was toch dat de gemeenschappen en gewesten over een ruimere financiële armsgang zouden beschikken dank zij de **ristorno's**, eigen niet-fiscale middelen plus eventueel eigen fiscaliteit

en eigen leningen.

De ristomo's en de eigen niet-fiscale middelen zijn een lachertje geworden. Van al hetgeen over deze bredere financiële middelen in 1980 werd gezegd, blijft praktisch niets over. Wij kunnen toch niet anders dan de Vlaamse Executieve bijtreden waneer deze blijkbaar, in de huidige omstandigheden van algemene verarming, er niet wil aan denken een eigen fiscaliteit in te voeren.

Dat zou er nog maar aan ontbreken tenzij men de zelfbestuursgedachte helemaal in discrediet wil brengen !

En hoe zouden wij nu eigen leningen kunnen uitschrijven wanneer men alle moeite van de wereld heeft om de leningen van de centrale regering geplaatst te krijgen ?

Nu heeft men het tekort nog grotendeels kunnen opvangen door diverse overschotten uit het verleden, maar dit kan niet blijven duren, en alleen al met de voortdurende stijging van de correlatieve kredieten in het vooruitzicht, ziet de financiële toekomst er zeer somber uit.

Ik zei daarnet al dat de Vlaamse Executieve over dit alles even erg klaagt als een oppositie zou kunnen doen. Verleden jaar, toen ik hier bij de bespreking van de begroting 1981 tussenbeide kwam, stelde ik al vast dat inzake vele kredieten de ordonnances van ten achter bleven op de vastleggingen. Toen werd door de toenmalige leden van de Executieve aangevoerd dat dit kwam omdat men over geen eigen Vlaamse administratie beschikte en alle gegevens van de centrale overheid moesten komen. We staan nu een jaar verder en er is niets veranderd.

Tenzij een bericht in de krant – en het is goed dat de parlementsleden nog de kranten hebben om op de hoogte te blijven **van** wat in dit land gebeurt – dus een bericht in de krant waaruit we konden vernemen dat de overheveling van **de** ambtenaren eindelijk zou beginnen en tegen eind van dit jaar zou rond zijn.

Tussen haakjes : ik heb even de vermelde cijfers vergeleken en zo ze juist zijn, wordt de Vlaamse Gemeenschap

Maes

nog maar eens gerold want er worden ons 3.549 betrekkingen toegewezen, terwijl de Waalse instanties er 3.338 kregen en de Brusselse nog 194, dit wil zeggen een duidelijke wanverhouding indien men met het respectievelijk werkvolume rekening houdt.

Minister H. Schiltz : Dat zal zijn omdat de Walen wel eens in hun bossen rondlopen en daar al eens verloren lopen.

De heer R. Maes : Ook de handicap van de ontbrekende logistieke steun wordt nu door de Executieve nogmaals ingeroepen.

Blijft dan alleen nog de vraag of zij, of de leden van dit Vlaams Parlement genoeg doorzettingswil aan de dag leggen om zelfs, in de uiterst beperkte mate dat dit mogelijk is, aan deze toestand iets te veranderen.

Het is mij al dikwijls voorgekomen alsof er iets onwezenlijks is, iets ir-reëel aan veel van wat wij hier doen. Collega Desaeyere riep hier enkele dagen geleden het beeld op van doctor Jeckyll en Mister Hyde. U weet wel, de man die in de ene gestalte een vriendelijke, fijne mijnheer is en in de andere een schurk. Ik wil zover niet gaan, maar het komt mij toch telkens opnieuw voor alsof zeer vele leden van deze raad van standpunt wisselen naar gelang ze hier of in het centrale Parlement zitten.

Wanneer ik hier zo goed als eenparig de onvolmaaktheden – ik zeg het nog zeer vriendelijk – van de staats-hervorming hoor betreuren, vraag ik mij soms af wie deze staats-hervorming uiteindelijk heeft goedgekeurd.

En nu weet ik wel dat er inderdaad van diverse kanten al stemmen zijn opgegaan om vast te stellen dat de hele staats-hervorming zoals wij ze thans kennen op niet veel trekt.

Wij zullen de laatsten zijn om dit tegen te spreken, want wij hebben altijd voorspeld dat het verkeerd zou lopen omdat men niet ver genoeg ging, omdat men instrumenten in het leven riep zonder ze ten volle doelmatig te willen gebruiken, omdat zowel bevoegdheden als middelen te klein wa-

ren.

Maar zij die tenslotte de huidige staats-hervorming erdoor gekregen hebben en dit, dacht ik toch, volgens hun model en hun inzichten, verheffen nauwelijks de stem om hun geestes-kind te verdedigen. Men durft slechts haast fluisterend zeggen : laten wij om te beginnen de bestaande wet uitvoeren, de zaken afwerken, de geschapen mogelijkheden gebruiken. Men vraagt zich af wat of wie u tegenhoudt ? De eigen partijgenoten in de centrale regering of de andere pet die men in het centrale parlement opzet ?

Maar er gaan nog meer tegenstrijdige stemmen op. Terwijl enkele weken geleden vrij onverwacht de Eerste Minister namens de centrale regering verklaarde dat deze ernstig ging onderzoeken of inzake de federalisering geen verdere, dan toch vrij belangrijke stap kon gezet worden, namelijk door de regionalisatie van de nationaal gebleven economische sectoren, gaan terzelfder tijd, en dit onder meer uit dezelfde politieke families, ook stemmen op om de klok achteruit te zetten en de federalisering zo mogelijk weer af te bouwen.

Wij willen er hier uitdrukkelijk voor waarschuwen dat – indien het juist is dat het raderwerk van onze instellingen nu inderdaad slecht draait, alles inderdaad ondoeltreffend en zeer ingewikkeld is geworden – een poging om een stap achteruit te zetten tot volledige chaos zou leiden.

Wij willen er eveneens voor waarschuwen dat de nieuw-unitaire oprispingen die thans gehoord worden gezien de onomkeerbaarheid van de op gang gebrachte federalisering, er alleen maar zouden kunnen toe leiden dat deze gesaboteerd en tegengewerkt zou kunnen worden en derhalve de al niet bijster grote mogelijkheden ervan nog zouden verkleinen.

Laat mij nog maar eens beklemtonen dat al de moeilijkheden waarmede wij nu bij de bespreking van deze begroting geconfronteerd worden de stellingen vroeger door de Volksunie ingenomen bevestigden. Alleen een logische en doorgedreven stap vooruit kan hier nog helpen en leiden tot vereenvoudiging, klare en eigen verant-

woordelijk kheden – ook financiële –, derhalve vermindering van dubbel- of driedubbel gebruikt en optimaal rendement van de nieuwe instellingen, in de eerste plaats van deze regering en deze raad. (**Applaus bij de VU**)

De Voorzitter : De heer Van Belle heeft het woord.

De heer 1. Van Belle : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, aangezien voorgaande sprekers hebben gehandeld over de planschade, lijkt het mij nuttig te verwijzen naar een alinea uit de beleidsverklaring van de Executieve. Ik citeer : „Gezien de beperkte financiële middelen zal de betaling van planschade dienen vermeden om over te gaan tot herstel in natura, zoals voorzien in de wet. Hierbij dienen de algemene principes van stedenbouw, en ruimtelijke ‘ordering te worden geëerbiedigd.”

Ik geloof dat het van belang is in het antwoord van de Minister een toelichting daarover te krijgen.

De Voorzitter : De heer Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte vergadering, ik geloof dat wij het intermezzo over de planschade best afsluiten voor vanavond. Morgen is de betrokken Minister hier voor de verdediging van zijn beleid en zijn begroting. Het verdient wellicht voorkeur dat dit probleem dan ter sprake komt.

In de eerste plaats wil ik mijn waardering uitspreken voor het werk dat door de verslaggevers werd geleverd. Ik spreek wel duidelijk van „verslaggevers”, aangezien er een verslag is van de heer d'Alcantara over de middenbegroting, en een verslag van de heer Vermeiren over de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Daarnaast hebben nog enkele sub-rapporteurs meegewerkt. Dit werk is in moeilijke omstandigheden tot een goed einde gebracht en is een uitstekende basis voor de huidige bespreking.

De fractie-voorzitters die hun vertrouwen in de Executieve hebben uitgesproken, wil ik danken. Trouwens is er van verschillende zijden een positieve

Geens

weerklink geweest.

Thans wil ik ingaan op enkele vragen die werden gesteld. Het eerste punt dat ik wil behandelen is de relatieve betekenis van dit budget.

Wanneer wij de cijfers globaal bekijken, zien wij dat de Vlaamse Gemeenschap over, afgerond, 60 miljard beschikt, ten opzichte van een nationale begroting in lopende uitgaven van meer dan 1.300 miljard. In procenten uitgedrukt ligt dit cijfer vrij laag en valt het beneden de 5 procent. Vandaar dat sommigen hebben gesproken over „de 5 procent-autonomie van de Vlaamse gemeenschap”.

Hierop wil ik antwoorden dat het een geluk is dat onze middelen gelimiteerd zijn tot 5 procent. Want de 5 procent actuele middelen – of deze 60 miljard – zijn in feite het bedrag van de dotaties. De zo gesmade dotaties zijn beperkt tot 5 procent en zullen nooit hoger uitstijgen, aangezien zij bij wet zijn vastgelegd en alleen maar met de ontwikkeling van de index kunnen evolueren.

In reële termen betekent dit dat zij onbeweeglijk en definitief zijn vastgelegd. Bijgevolg moet de hele groei van onze begroting uit eigen middelen komen.

Wat de ontwikkeling van de dotaties, meer bepaald de ontwikkeling van de gewestelijke verdeelsleutel betreft, zou ik even uw aandacht willen vestigen op een fundamentele ontwikkeling die zich daar voordoet, met name de achteruitgang van het gewest Brussel in het geheel, de stijging van de sleutel ten voordele van het Vlaamse Gewest en de stabilisatie daarvan wat het Waalse Gewest betreft. Dit is grotendeels het gevolg van het feit dat de ontwikkeling van de personenbelasting van die aard is, dat er een belangrijke verschuiving plaatsvindt van het aandeel van Brussel naar dat van Vlaanderen toe. **(Onderbreking door de heer V. Anciaux)**

Ik meende dat alles duidelijk was, maar blijkbaar is er nog aanleiding tot misverstand. Ik zal het nog even uitlegen en u zal onmiddellijk zien waarover het gaat.

Wanneer u één term neemt van de sleutel, zijnde de personenbelasting, is het aandeel van Vlaanderen gestegen van 52,7 in 1976 – toen het regime startte – naar 56,2 procent in 1982. Dit is op zeven jaar tijd een stijging met 3,5 procent, zijnde een half procent per jaar.

Wat is nu daarvan de weerslag op de andere gewesten? Het aandeel van Wallonië in de personenbelasting is sta biel over deze periode, terwijl dit van Brussel is gedaald van 17,2 procent naar 13,7 procent.

Eén van de fundamentele kenmerken voor de ontwikkeling van het Brusselse Gewest, is dus de substantiële vermindering van het aandeel van het Brusselse Gewest in de personenbelasting en terzelfdertijd een uiting van de relatieve verarming van Brussel-Hoofdstad in vergelijking met de andere gewesten. Ik wilde dit even toelichten omdat, zelfs binnen het kader van de dotaties, de toestand voor ons van jaar tot jaar verbetert. De dotaties echter en het geheel van de uitgaven die ermee worden gefinancierd, situeren zich, wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, op 5 procent van de Bijksbegroting. Bijgevolg moet onze groei uit de ontwikkeling van de eigen financiële middelen komen.

Men heeft – onder andere de heer Schiltz heeft dat uitstekend gedaan – de aandacht gevestigd op de evolutie van de pre-financiering en wat dit aan gevolgen voor ons budget meebrengt. Deze zijn zeer verschillend van die van de nationale regering, aangezien wij met de pre-financiering tegen een plafond stoten en de nationale regering de pre-financiering kan laten doorlopen tot in de lengte van tijden. Het volstaat immers nieuwe leningen aan te gaan, of desgevallend aan geldschepping te doen om die te betalen. Wij daarentegen bevinden ons binnen de perken van een bepaalde dotatie die, wat de toekomst betreft, progressief en in versnelde mate – en dit is de essentie van hetgeen ik nu ga zeggen – uit eigen middelen moet komen.

Vanuit de verschillende fracties heeft men er de nadruk op gelegd, dat men de nieuwe instellingen op een correcte manier moet laten werken en integraal de wetten van augustus 1980

moet uitvoeren vooraleer aan nieuwe experimenten te beginnen.

Dat is ook altijd mijn stelling geweest en de heer Verhaegen heeft ongetwijfeld gelijk wanneer hij zegt dat op die manier veel meer mogelijk is dan men soms bevroedt. Er zijn daarin veel grotere mogelijkheden dan soms wordt voorgesteld, voor zover men komt tot wat ik de budgettaire opvulling van de staatsvorming zou kunnen noemen, het opvullen met budgettaire middelen van de bevoegdheden waarover wij beschikken. Met andere woorden het volstaat niet dat men de bevoegdheid heeft krachtens de wet indien men daarvoor niet de middelen heeft. Bijgevolg moeten deze wettelijke bevoegdheden budgettair worden opgevuld en deze opvulling gebeurt hoofdzakelijk langs de weg van de geristomeerde belastingen.

Het zou goed zijn dat de Vlaamse Baad nog even terugblijkt op de cijfers die ik heb verstrekt toen wij de resolutie-Dupré bespraken en waarin gegevens voorkomen over de belastingen die vatbaar zijn voor ristomerings. In eerste instantie gaat het over een groep van negen belastingen: kijk- en luistergeld, verkeersbelasting, wedenschappen, successierechten en dies meer. Dit bedroeg in totaal voor de twee gemeenschappen 53,2 miljard frank in 1980, waarvan na eliminatie van het Brussels Gewest – aangezien Brussel geen geristomeerde belastingen kan krijgen vermits de Brusselse begroting opgenomen is in de nationale begroting – 65 procent of 34,4 miljard moet terugkeren naar de Vlaamse Gemeenschap. Dit is praktisch het dubbel van wat naar de Waalse Gemeenschap, respectievelijk Gewest gaat. Dit is zeer belangrijk omdat het onmiddellijk aanduidt dat wij een budgettaire basis of een belastbare of inkomensbasis hebben die merkkelijk beter is dan blijkt uit een vergelijking met de verdeelsleutels van de dotatie, of wat dan ook.

Wanneer men dit principe integraal doet uitvoeren dan hebben wij nu reeds belangrijke financiële middelen in potentie die in de toekomst zeer snel moeten stijgen, wat voor gevolg zal hebben dat het relatief aandeel van de dotatie in het geheel natuurlijk

Geens

van jaar tot jaar slinkt en dit tegen een snel ritme indien men de wet integraal uitvoert.

De heer V. Anciauw : Dit houdt in dat de dotatie altijd groter blijft zelfs al wordt alles geristorneerd.

Minister G. Geens : Neen, mijnheer Anciaux.

De heer V. Anciaux : Hoeveel bedraagt de dotatie op dit ogenblik ?

Minister G. Geens : Momenteel een kleine zestig miljard frank.

De heer V. Anciaux : . . . en er zijn 34 miljard Vlaamse ristömo's ?

Minister G. Geens : . . . en dan spreek ik nog van een dotatie van lopende en kapitaalontvangsten. Als u de kapitaaluitgaven er uitneemt, is het bedrag kleiner.

De dotatie belooft voor de Gemeenschappen 47 miljard en voor de Gewesten is zij vastgesteld op 39 miljard. Dit zijn cijfers van 1980. Daarop wordt ieder jaar de inflatie toegepast. Anderzijds zijn er de negen belastingen, vatbaar voor ristömering – die bedragen 63 miljard, hic en nunc – en in **tweede** instantie de personenbelastingen, die worden overgeheveld. Eens de negen belastingen volledig zijn geristorneerd – en dat kan vrij vlug gaan en zo kom ik dan ook tot het derde punt van mijn betoog – begint men met de personenbelasting. Alleszins is het nu al zo dat het relatief belang van de dotatie in het geheel van de financiering van jaar tot jaar zal dalen. Op een ogenblik zal zij minder dan 50 procent bedragen en het relatief belang zal nog altijd verder afnemen. Ik herhaal dat de wet integraal moet worden uitgevoerd.

De heer V. Anciaux : Dan moet het sterk gaan veranderen. Kijkt u maar naar 1982.

Minister G. Geens : Het jaar 1982 is hiervoor echter niet relevant. Waarom ? Omdat men werkelijk het minimum minimorum heeft genomen, – daarover is iedereen akkoord – en ook omdat een aantal budgettaire opvullingen nog moeten gebeuren.

De eerste opvulling daarvan is de financiering van de administratie. Ik heb daarnet de heer Maes in dit verband gehoord. Mij aansluitend bij wat collega Schiltz heeft gezegd, herhaal ik dat wij moeten ophouden met bepaalde gegevens te vergelijken. De Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, het Waalse of het Brusselse Gewest, moeten onderling niet meer vergeleken worden. Met andere woorden het **aantal** ambtenaren in deze verschillende administraties gaat ons niet aan. De Waalse Gemeenschap kan zoveel ambtenaren aanwerven als zij maar wil. Essentieel is dat toepassing wordt gemaakt van het principe van de eigen fiscaliteit, wanneer ambtenaren overgaan. Als gevolg van de beslissingen van verleden week – en ik kan daarover **desgevallend** bijkomende gegevens verstrekken – zal de administratie vanaf 1 juli progressief overgaan. Het is de bedoeling dat op 1 januari 1983 de operatie rond is, althans wat de klassieke administratie betreft. De financiering daarvan zal gebeuren bij toepassing van het systeem van de ristömo%. Dat wil zeggen met eigen **fiscaliteit**. Vanaf dat ogenblik is elke kritiek op het aantal te verdelen betrekkingen, op het bezoldigingsregime van andere gemeenschappen of gewesten niet ter zake, zoals wij ook ons land, wat de ambtenaren betreft, niet vergelijken met Duitsland of Nederland. Deze financiële verantwoordelijkheid zal onze uitgaven automatisch aanzienlijk verhogen. Vanaf volgend jaar zal dit merkbaar zijn in de begroting. Hiermee stemt echter een belangrijke – verhoudingsgewijze dan – verhoging van onze eigen ontvangsten, komende uit eigen middelen, overeen.

Na deze uitleg, die, vermoed ik, voldoende duidelijk was, wil ik het hebben over het industrieel beleid, waarover ook sprake was in de resolutie van de heer Dupré. De instrumenten van dat beleid moeten ofwel volledig, ofwel gedeeltelijk – want wij zitten nog met de nationale sectoren – overgedragen worden naar de gewestelijke Executieven. Dat impliceert vanzelfsprekend de overdracht van financiële middelen via uiteraard het principe van de ristömo's, van de eigen fiscaliteit.

De heer V. Anciaux : Hebt u daarover al gesproken met de Ministers Hansenne en Maystadt ? Die zijn heel wat anders van plan.

Minister G. Geens : Men heeft ons gevraagd wat wij met de resolutie-Dupré gingen doen. Wij hebben daar uitvoering aan gegeven, in die **zin** dat wij een werkgroep binnen de Executieve hebben opgericht, samengesteld uit de vertegenwoordigers van de verschillende politieke fracties aanwezig in de Executieve. Deze werkgroep zal einde juli zijn verslag voorleggen.

De heer V. Anciaux : In de begroting van tewerkstelling en arbeid zegt de heer Hansenne helemaal het omgekeerde.

Minister G. Geens : Ik zal op uw vragen antwoorden, mijnheer **Anciaux**, maar u moet mij de tijd geven.

Dit verslag zal gereed zijn ; dit wil zeggen dat de werkgroep in drie maanden tijd zijn opdracht heeft uitgevoerd. Het zal trouwens een belangrijk werkstuk zijn en het is op basis daarvan dat wij de bespreking **met** de nationale regering zullen voortzetten. Inderdaad, dit punt is opgenomen in de inventaris van de problemen die in het overlegcomité nationale regering – Executieven zullen worden behandeld. Hetzelfde geldt trouwens wat het werkgelegenheidsbeleid betreft. Wij hebben in de beleidsverklaring een verbintenis aangegaan zeggende dat dit ongetwijfeld een gewestelijke materie is, namelijk de tewerkstelling langs het Bijzonder Tijdelijk Kader, enzomeer. In de beleidsverklaring staat uitdrukkelijk dat de financiële middelen hiervoor moeten komen van de nationale overheid ; dit impliceert vanzelfsprekend andermaal de toepassing van het principe van de geristömerde belasting.

De heer V. Anciaux : Ik wil laten opmerken dat ik mij verheug over datgene wat u zegt, mijnheer de Minister, maar uw partijgenoten in de Kamercommissie voor tewerkstelling en arbeid hebben mij op geen enkel ogenblik gesteund wanneer ik de heer Hansenne heb geïnterpelleerd over zijn scheefgetrokken inzichten in dit verband.

Anciaux

Minister G. Geens : Mijnheer Anciaux, het is hier een vergadering van de Vlaamse Baad.

De heer V. Anciaux : Ik zou willen dat u hetzelfde zegt vóór het nationale parlement.

Minister G. Geens : Ik heb uitsluitend op uw vragen geantwoord, mijnheer Anciaux.

Wat de tewerkstellingspolitiek betreft, verwijs ik naar een passus opgenomen in de beleidsverklaring van de Vlaamse Executieve en die ook zal worden doorgevoerd. Ik heb daarnet de techniek uiteengezet volgens de welke deze besprekingen worden gevoerd. Deze punten zijn opgenomen in de lijst van de thema's die tussen de nationale regering en de Executieven moeten worden besproken. Daarom is er een kalender opgesteld en deze zaken zullen vanzelfsprekend ook in de begroting 1983 moeten worden geregeld.

De heer Verhaegen heeft onder meer gesproken over de aanpassingen die in een aantal instellingen moeten gebeuren – en hij heeft er trouwens een aantal opgesomd. Ik heb reeds over enkele instellingen gesproken die bij wijze van fondsen werken. Het is duidelijk dat in dit verband desgevallend doeltreffende aanpassingen moeten gebeuren.

Het is bijvoorbeeld evident dat een instelling zoals de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel rekening moet houden met het feit dat 70 procent van de Belgische export door Vlaamse ondernemingen gebeurt. Bovendien, een groot aantal van deze Vlaamse ondernemingen zijn geen grote bedrijven maar KMO's. Bijgevolg moet men via een eigen Vlaamse aanpak tot een meer operationeel instrument komen. Het probleem van de samenwerking naar buiten uit kan gemakkelijk langs structuren worden opgelost waarbij men altijd moet voor ogen houden – en ik ben zeer gerust wanneer ik hiernaar refereer – dat wanneer men de onafhankelijke Vlaamse universiteiten heeft opgericht, men ook vreesde voor het intellectuele, wetenschappelijke peil.

Welnu, wij weten dat een aantal van onze Vlaamse universiteiten, bepaalde disciplines althans, een peil hebben bereikt van wereldniveau en zelfs aan de spits staan, niveau dat in vele landen tot voorbeeld wordt gesteld.

Normaal zullen de administratieve structuren op 1 januari 1983 operationeel worden. Op dat ogenblik zal het vanzelfsprekend ook mogelijk zijn tegemoet te komen aan een aantal wensen die hier werden geformuleerd, met name een tijdige opstelling van de begroting en een beter inzicht in de gegevens. Gezien men dan ook meer tijd heeft, kan men afzonderlijk per minister de eigen bevoegdheidsfeer van de minister ook langs de begrotingscijfers onderzoeken en daarover discussiëren.

Ik heb mij reeds uitgesproken, mijnheer Van Elewycyk, over de staatshervorming.

De heer J. Van Elewycyk : U heeft alleen niet bevestigd, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, dat de studie over de regionalisatie van de nationale sectoren ook aan de Baad zal worden voorgelegd.

Minister G. Geens : Wij voeren deze systematisch uit. Wij hadden beslist dat wij deze moesten maken en voorleggen. Dat is hierin allemaal opgenomen.

De heer J. Van Elewycyk : U heeft hier alle andere punten herhaald, behalve dit.

Minister G. Geens : Het is toch niet nodig dit helemaal te herlezen.

De heer J. Van Elewycyk : U had het helemaal herlezen, op één punt na.

Minister G. Geens : Dit was dan in ieder geval niet intentioneel om het uit te sluiten.

Wij hebben in het VESOC reeds enkele keren vergaderd en hebben reeds belangrijke beslissingen genomen. Dit overleg gaat zijn normale gang. Er zijn inderdaad moeilijkheden ontstaan, maar dit is het gevolg van het feit dat de vergaderingen op té korte termijn werden gepland. Aldus kunnen wij met de beschikbare mankracht niet in de nodige basisge-

vens voorzien om tot een goede bespreking te komen. Het is in het perspectief dat men op het stuk van de administratieve en financiële inbreng beter zal gewapend zijn voor het vervullen van onze eigen taken, dat ongetwijfeld de mogelijkheid bestaat om ook op dat vlak vooruitgang te maken.

De heer De Grève heeft eveneens aangedrongen op de grotere mogelijkheid die zou moeten bestaan om het beleid met de verschillende ministers te bespreken. Dit kan morgen gebeuren, zij het dan in een beperkte mate. Vanaf de begroting 1983 is dit vanzelfsprekend belangrijk, ook indien men – collega Schiltz heeft hierop ook de nadruk gelegd – tot een andere aanpak en een andere oriëntering wil komen. Wanneer men alles in één groot pakket bijeenbrengt, dan is deze oriëntering niet mogelijk. Bijgevolg moet men meer naar de verschillende ministers toe het beleid op de korrel kunnen nemen wat vanzelfsprekend ook eventueel impliceert dat de relatieve begrotingsbetekenis van een bepaalde bevoegdheid kan gewijzigd worden ten voordele van een andere, of omgekeerd. Er zijn geen vaste verhoudingen. De cijfers die minister Schiltz heeft geciteerd voor die verschillende gebieden zijn niet onveranderlijk. Wij hopen dat dit in de loop van de volgende jaren, naargelang het beleid dat wij willen voeren, ook zijn weerslag in deze cijfers zal vinden.

Ziedaar mijnheer de Voorzitter, geachte vergadering, een bondige replek op de verschillende uiteenzettingen die wij hebben gehoord. Persoonlijk ben ik blij dat deze bespreking werd aangevat op de wijze waarop dit deze namiddag is gebeurd. Wij hebben een goede bespreking gehad. Het is trouwens de toepassing van één van onze opvattingen die wij dan allemaal samen in een bepaald gezegde kunnen formuleren : wat wij zelf doen, doen wij beter. Dit was voor de bespreking van deze begroting dan ook het geval.

De heer R. Maes : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik had graag nog een vraag gesteld aan de Voorzitter van de Executieve. De heer Geens zou op eerste gezicht in een aantal zaken die hij zo-

Maes

juist komt te zeggen gelijk kunnen hebben, onder meer wat de evolutie van de dotaties betreft, als men de spelregels volgde.

wij hebben echter in de Senaat zojuist het ontwerp gekregen uitgaande van de centrale regering inzake de dotaties. Ik heb het slechts vluchtig gelezen en ik kan mij dus vergissen. Ik meen echter gelezen te hebben dat de dotaties voor Brussel naar boven worden afgerond. De cijfers, zoals deze volgens de oorspronkelijke regels moeten worden toegepast, worden dus niet gerespecteerd.

De heer G. Geens : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in het nationale parlement komen er geen dotaties meer voor, tenzij deze voor de Kamer, de Senaat, het Hof en dergelijke meer. Onze dotaties worden doorgestuurd naar onze begroting. Het enige wat daar nog voorkomt is de Brusselse dotatie waarover het Parlement zich moet uitspreken, niet wij, en waarvoor trouwens de sleutel van toepassing is en waarvoor ik de ontwikkeling heb gegeven.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik heb hier voor mij het document nummer 5, IV bis van de Belgische Senaat, dat pas is rondgedeeld. Op bladzijde 3 staat : „De diverse dotaties kunnen ook als volgt worden vastgesteld : 1. Gemeenschappen, A. Titel I Lopende Uitgaven... het aan de Vlaamse en Franse Gemeenschap toege kende globaal krediet, enzovoort. Bladzijde 5.2 : „de gewesten waarvan sprake zijn het Vlaamse en het Waalse gewest.” En u zegt dat de dotaties in het nationale Parlement niet meer voorkomen !

Ik meen dat u dit punt in het overlegcomité zou moeten behandelen.

Minister G. Geens : Mijnheer Van Elewyck, dit maakt niet meer het voorwerp uit van de bespreking. Het bedrag staat vast krachtens de wet, het wordt doorgestuurd naar de begroting.

De heer J. Van Elewyck : Vermits dit een wetsontwerp is kan ik mij niet

voorstellen dat u de Senatoren en de Kamerleden kan beletten daaraan een bespreking te wijden.

De Voorzitter : Dames en heren, aangezien niemand meer het woord vraagt, behandelen wij thans de specifieke materies.

Wij gaan over tot de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID

De Voorzitter : Wij behandelen eerst de materie waarvoor Minister Geens bevoegd is, met name economie en werkgelegenheid.

De heer Denys, verslaggever, verwijst naar zijn verslag.

De heer Vanderheyden heeft het woord om zijn interpellatie uiteen te zetten.

De heer V. Vanderheyden (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de NV VTR te Machelen, in Vlaams Brabant gelegen, is failliet sedert 12 mei jongstleden.

Deze firma bestond uit twee technische bedrijfseenheden, met name de afdeling draadtrekkerij enerzijds, en de afdeling schroeven anderzijds, waar respectievelijk 649 en 176 personeelsleden tewerkgesteld waren, samen goed voor 825 arbeidsplaatsen.

Deze twee technische bedrijfseenheden betekenden in feite echter een juridische eenheid : de NV Visseries et Tréfileries Réunies die op 30 juli 1903 werd opgericht. Gezien deze maatschappij kon bogen op bijna een ganse eeuw industriële traditie is het misschien nuttig even de historiek alsmede het juridisch statuut van deze firma te benaderen.

Na de start in 1903 werd in 1914 een eigen draadtrekkerij opgericht. Tijdens de eerste wereldoorlog werden de machines door de bezetters opgeëist en naar Duitsland verzonden. Achteraf, in 1919 gelukte men er in dit onontbeerlijk werktuig terug te krij-

gen. In 1920 werd een platenwalsafdeling aan de fabriek toegevoegd.

In 1929, altijd in telegramstijl, werd te Fourmies in Frankrijk een schroevenfabriek opgericht die zich zeer snel ontwikkelde en een vooraanstaande plaats op de Franse markt innam.

Intussen zette de afdeling walsen te Machelen haar uitbreiding verder door in haar fabricageprogramma de aanmaak van naadloos getrokken buizen, staven en profielen in koper en messing op te nemen. De ontwikkeling werd opnieuw geremd tijdens de Tweede Wereldoorlog, doch vanaf 1945 kende de onderneming een nieuwe vlucht door de modernisering van haar installaties en de opvoering van de kwaliteit van haar produkten.

In 1948 werd een participatie genomen in Inofer-Mechelen en in 1964 in Transmetal-Brussel. Deze ondernemingen werden samengesmolten in 1968 en VTR beschikte toen over 88 procent van de aandelen.

In 1962 werd de capaciteit van de schroevenafdeling opgevoerd door de aankoop van een bestaande fabriek te Fontaine-l'Évêque. Einde 1967 richtte VTR, samen met Inofer, het Franse Inoforges op en in 1970 nam men een participatie in de firma A. Demers-Metalhandel KG in Duitsland, die als verkoopskantoor dienst deed.

In 1976 nam VTR-handelszaak materieel en voorraden over van de enige Belgische concurrent in de schroevensector, de Brusselse Visserie Belge. Op 13 december 1977 werd de afdeling Fontaine-L'Évêque gesloten.

VTR, waarvan het kapitaal in de loop der jaren geleidelijk werd opgevoerd en dat op een bepaald ogenblik meer dan 1.800 mensen in dienst had, kende in 1974 een recordomzet.

Vanaf 1975 volgde dan een inzinking die eindigde met de faling in mei 1982. Nochtans werd in 1978 nog beroep gedaan op experts - zie onder andere het rapport van professor De Meulder - met het oog op een mogelijke koerswijziging. Ook werd de laatste jaren ernstig besnoeid op het personeel en hier dienen wij te laten opmerken dat bij de faling in mei 1982

Vanderheyden

nog amper ongeveer 900 mensen bij VTR tewerkgesteld waren.

Wanneer wij verder andere aspecten met betrekking tot deze onderneming onderzoeken, kunnen wij vaststellen dat het kapitaal maar 240 miljoen bedroeg, verdeeld over 18.400 aandelen, waarvan de meerderheid van oudsher in handen was van de familie Feron. Inzake bedrijfsstructuur kunnen wij stellen dat alhoewel de twee afdelingen qua produktie en commercieel beleid steeds verder uit elkaar groeiden, zij financieel en administratief steeds werden samengehouden wat een zekere inefficiëntie meebracht voor het voeren van een gezonde bedrijfspolitiek. **Wanneer** wij het management onder de loep nemen stellen wij vast dat dit nagenoeg onbestaande was.

Slechts een zeer produktie-technisch gerichte directie, die waarschijnlijk weinig inzicht had in modem management technieken. De leiding bestond bijna uitsluitend uit mensen die als familienaam de naam Feron droegen en iedereen weet dat de naam Feron symbool was van traditie inzake ingenieurs-familie.

Zo konden wij een rudimentaire industriële boekhouding vaststellen die niet toelaat enig gefundeerd inzicht te krijgen in de juiste rendabiliteit van de verschillende produkten. Er is ook een verwaarlozing van het commercieel beleid. Er is geen goed gestructureerde commerciële directie, geen marketing, geen commercieel plan. Er is een verwaarlozing van de afdeling onderzoek en ontwikkeling, ondanks de zeer hoge technische kwaliteit van de produktie en de mogelijkheden voor de produktontwikkeling. Het gevolg daarvan is dat er geen nieuwe produkten werden geproduceerd.

Verder een ouderwets personeelsbeleid, gekarakteriseerd door een ingewikkeld maar bovendien inefficiënt loonsysteem gesteund op premiestelsel. Dit maakte het ten andere onmogelijk de personeelskosten correct te berekenen. Verder – dit is zeer belangrijk – werd het personeel nooit

betrokken of geraadpleegd in verband met typisch bedrijfs-technische problemen. De voorlichting aan de ondernemingsraden was gewild heterogeen en te beperkt, zodat ze onvoldoende was om van de werkelijke toestand van de onderneming op de hoogte te blijven. Verder ook nog het ontbreken van wetenschappelijk gefundeerde previsionele en **optimalisatie** technieken. Alhoewel de nodige informatica-apparatuur aanwezig was werd er geen gebruik gemaakt van het opstellen van ernstige prognoses betreffende de evolutie van de markt voor de verschillende produkten.

Tot slot het nemen van slechte **investerings** beslissingen, welke voor een groot deel medeverantwoordelijk zijn voor de negatieve evolutie van de bedrijfsresultaten, bijvoorbeeld de installatie van de Schmitz-walsmachine die door onaangepastheid meer niet dan wel werkte. De benutting lag lager dan 30 procent, waardoor het **investerings** bedrag van 62 miljoen niet rendeerd en bovendien de rest van de produktie ook nog gehinderd werd.

Wanneer wij nu eenmaal meer specifiek de toestand van beide afdelingen nader onderzoeken dan stellen wij vast, dat, voor wat het produktiegamma en de afzetmogelijkheden van de pletterij-afdeling betreft, de omzet van bepaalde produkten verminderd was. Daartegenover stond echter de enorme toeneming van de defensieprodukten, bijvoorbeeld van 1220 ton in 1973 naar 4168 ton in 1977.

Beschouwen wij nu de omzetcijfers volgens het binnenland of de export, dan stellen wij vast dat de afzetmogelijkheden zich vooral voordeden op de Belgische markt, terwijl het niveau op belangrijke buitenlandse markten gestabiliseerd bleef. Meer zelfs, voor een aantal produkten, meer bepaald defensieprodukten, zou vrij vlot en verdere expansie mogelijk zijn naar nieuwe klanten en zou het afzetpeil met reeds bestaande belangrijke klanten, zoals Eurometaal en Israël, nog kunnen worden opgevoerd.

Uit de studie van professor De Meulder bleek verder dat precies de produkten waarvoor vooruitgang op afzetgebied werd gerealiseerd ook deze

produkten waren die de hoogste rendabiliteit opleverden.

Deze laatste vaststelling was eveneens een positief element in de conclusies van het Studiecentrum Team Consult. Dit studiebureau werd door de banken, die de kredietlijnen van de **firma** verzekerden, aangesteld ten einde de toekomstmogelijkheden van het bedrijf te onderzoeken. Ook hier werd het bewijs geleverd dat de „break-even” kon bereikt worden tegen eind 1983.

Hetzelfde kan echter niet worden gezegd van de afdeling schroeven. Inderdaad stelden wij vast dat in de loop van de laatste jaren het volume van de omzet voor elke soort schroeven gevoelig daalde. Uit het rapport-De Meulder bleek dat enerzijds de hout-schroeven een hoofdzakelijk negatieve rendabiliteit vertoonden, vandaar waarschijnlijk de sterk afgenomen produktie. Anderzijds schenen de metaalschroeven een behoorlijk rendement op te leveren. Niettemin uit de evolutie van de omzetcijfers bleek dat uitbreiding van de produktie onmogelijk was.

Bovendien dienen wij rekening te houden met het steeds toenemend aantal aangekochte schroeven die in het totaal van deze omzet verwerkt zitten.

Rekening houdende met deze feiten zou ik durven voorstellen, mijnheer de Minister, in deze aangelegenheid een openbaar initiatief te nemen, zoals dit onder andere het geval was bij Gregg Europe en ik ga me niet bezondigen met andere voorgaanden aan te halen.

Het één en het ander heeft te maken met de concurrentie op de buitenlandse markt gekoppeld aan de wereldconjunctuur die maken dat hiermede de laatste Belgische schroevenfabriek verdwijnt indien tegen deze stand van zaken geen alternatieven worden gesteld.

Tot slot ben ik de mening toegedaan dat de afdeling draadtrekkerij in economisch opzicht volkomen leefbaar is mits het treffen van volgende herstructureringsmaatregelen :

Vanderheyden

1. een modern management gebruik makend van previsionele en optimalisatietechnieken ;

2. een beter uitgebouwde onderzoeks- en ontwikkelingsafdeling ;

3. een beter gestructureerde commerciële directie die meer informatie verschaft omtrent de potentiële markt en goedliggende produkten, maar die ook een agressieve verkoopspolitiek voert ;

4. de aanpassing van het produktassortiment in functie van de rendabiliteit ;

j. het inrichten van de hiervoor noodzakelijke accurate industriële boekhouding en last but not least

6. het rationaliseren van sommige diensten om de overhead kosten te drukken.

Buiten deze bedrijfseconomische mogelijkheden is men echter nog geconfronteerd met de nadelige financiële structuur, die de mogelijkheden tot privé-overname beperken. Het is vanzelfsprekend dat elk initiatief dat genomen wordt, zou moeten gepaard gaan met het voorzien in een oplossing tot het herstel van de scheefgetrokken passiefstructuur.

Zonder dergelijke ingreep zou de wurgende greep van de financiële lasten bij voorbat elke bedrijfseconomisch gezonde oplossing zwaar hypotheke- ren.

Hieromtrent enkele cijfers :

Uit de economische en financiële informatie door de directie aan de ondernemingsraden verstrekt, kan men opmaken dat de afdeling schroeven jaarlijks een verlies boekte van ongeveer 37,5 miljoen en dit op een omzetcijfer van 250 miljoen.

De afdeling draadtrekkerij had einde 1981 een gecumuleerd verlies van 164 miljoen.

Wanneer we echter deze situatie in een globale kontekst gaan bekijken, kunnen we vaststellen dat de grote rubrieken in de passiefstructuur in per-

centen uitgedrukt voor 1981 volgende verhoudingen daarstellen :

Eigen middelen 14,5 procent, schulden op lange termijn 19 procent, schulden op korte termijn 66,5 procent.

Het spreekt vanzelf dat met een dergelijke financiële structuur daarbij rekening houdende met de van kracht zijnde rentevoeten, de privé-sector geen interesse opbrengt voor eventuele aankoop of overname.

Inderdaad hebben de banken, de Kredietbank, de Generale **Bankmaatschappij**, de BBL en **Credit Lyonnais**, die de kredietlijnen van deze maatschappij verzekerden, hiervan afgezien omdat globaal de schuldenlast in absolute cijfers was opgelopen tot 204 miljoen op lange termijn en 377 miljoen op korte termijn alsook 114,5 miljoen ten overstaan van de Belgische Staat, zoals RMZ, BTW en belastingen in het algemeen.

Ik zal ook niet verklaren dat er in bepaalde opzichten twee maten en twee gewichten worden gebruikt. In dit verband durf ik mij beroepen op richtlijnen die zijn goedgekeurd door het Vlaams Economisch Overlegcomité, meer bepaald voor het gewestelijk beleid inzake ondernemingen in moeilijkheden. Ik lees inderdaad in de desbetreffende nota dat het leidmotief luidt als volgt :

„Overheidssteun wordt afhankelijk gemaakt van een uitvoerbaar saneringsplan dat de economische leefbaarheid van het bedrijf aantoot”. Verder nog : „Overheidssteun moet steunen op een evenwichtig geheel van sociale en economische criteria. Het ontwerp-saneringsplan, dat in deze aangelegenheid moet uitgaan van de GIMV, dient alleszins aan te tonen dat het bedrijf mits de nodige herstructurering zich binnen een redelijke tijd volledig zelf kan bedruipen. Deze stelling houdt in dat het bedrijf binnen zeer korte termijn break-even kan werken.”

Dit is hier het geval. Terloops wil ik nog vermelden dat deze nota in feite een richting aangeeft. Zij heeft volgens mij niet het voorwerp uitgemaakt van uitvoeringsbesluiten.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, ik wil eindigen met het sociale aspect. Ik zal zeer kort en bondig zijn.

De arbeiders en bedienden, met hoge technische en administratieve bagage, de arbeiders en bedienden met 20, 30 en 40 jaar dienst in deze **onderneming**, de arbeiders en bedienden die meer dan 42 miljoen inleverden, de arbeiders en bedienden tewerkgesteld in de toeleveringsbedrijven, de arbeiders en bedienden bewust van hun goed recht op arbeid, die sedert het faillissement op 12 mei jongstleden de fabriek bezetten, zij allen rekenen op **u. (Algemeen applaus)**

De Voorzitter : De heer Cardoen heeft het woord.

De heer G. Cardoen : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, ik wil mij volledig aansluiten bij de interpellatie van collega Vanderheyden. Ik zal trachten zeer kort te zijn.

Uit een aantal contacten en informatie die ik heb gehad in verband met het faillissement van VTR te Machele, meen ik te mogen besluiten, dat de rendabiliteit van dit bedrijf vaststaat, minstens voor wat de draadtrekkerij betreft. Een totaal neutraal studiebureau met name Team Consult, heeft trouwens in zijn studie voldoende aangetoond dat naar de toekomst de afdeling draadtrekkerij voldoende leefbaar is. Ik wil hier trouwens de nadruk leggen op het feit dat tot en met 1980 de bedrijfsresultaten een positieve balans vertoonden van 75,5 miljoen en meteen ook zeggen dat vanuit Zwitserland interesse bestaat voor dit bedrijf. Dat ook is voor mij een bijzonder positief gegeven.

Mijnheer de Voorzitter, men heeft het in ons land en bijzonder in het Vlaamse land de laatste tijd meer dan ooit over nieuwe technologieën, nieuw industrieel beleid. Wel, mijnheer de Voorzitter, in de non-ferrosector is de VTR-productie kwalitatief hoogstaand en concurrentieel. Het is op dit moment het enig koperverwerkend bedrijf in ons land. Dat is ook van belang. Ik heb ook anderzijds de overtuiging **dat** het hier gaat om tijdelijke

Vanderheyden

moeilijkheden, een tijdelijk probleem, dat oplosbaar is, op voorwaarde :

Ten eerste dat hier absoluut dient gedacht aan ander en beter management .

Ten tweede, er zou een oplossing moeten worden gevonden voor de voorrechte schulden, met name BTW - belastingen en RMZ. Er dient bovendien, binnen de financiële structuur, een aanpassing tot stand gebracht.

Mijnheer de Voorzitter, ik zou er tevens willen op wijzen dat het gaat om tewerkstelling in een bedrijf, waar negenhonderd mensen worden tewerkgesteld, met daarnaast een aantal nevenbedrijven die bij de hoofdbedrijvigheid van VTR betrokken zijn en dit in een gewest of streek die de jongste jaren zwaar werd getroffen.

Ter zake heb ik een evaluatie laten maken waaruit blijkt dat, tijdens de jongste jaren, in Vilvoorde alleen tussen drie à vierduizend arbeidsplaatsen in de metaalsector verloren gingen.

Sta mij toe tegelijkertijd ook mijn bezorgdheid uit te drukken en te waarschuwen voor de bedrijven, die zich de jongste jaren rond Brussel hebben gevestigd - met of zonder overheidssteun - en waarvan thans de fusie met Waalse bedrijven tot stand werd gebracht. De sociale zetel van deze bedrijven is in Wallonië gevestigd en de overmacht van aandelen is in Waalse handen gehouden. Het is niet denkbeeldig dat, met een uitbreiding van activiteiten, bij automatisering of **dif-ferenciatie**, de bijkomende produktie in Wallonië wordt tot stand gebracht, aangezien de beslissingsmacht van deze bedrijven in Wallonië berust.

Mijns inziens is het vooral een moreel probleem, waarvoor ik zelf niet onmiddellijk een pasklare oplossing kan voorstellen. Ik meen dat wij er zouden moeten toe komen dat, bij het verlenen van overheidssteun vanuit het Vlaamse beleid, een eventuele garantie zou worden ingebouwd, waarbij de investering en de produktie **tegelij-**

kertijd ook in het Vlaamse land worden verzekerd.

Ik zou hier zeer bijzonder de nadruk willen leggen op het feit dat de bedrijven gelegen in Halle-Vilvoorde, behoren tot Vlaanderen en meer dan ooit de aandacht van de Vlaamse **beleids-**verantwoordelijken verdienen.

Tot daar een beschouwing aan de hand van feiten, die voor mij een grote bezorgdheid is.

Tot slot zou ik de Vlaamse Executieve, aan de hand van de elementen en de gegevens die ik u daar zopas heb opgesomd, met aandrang willen vragen een bijzondere inspanning ten opzichte van VTR te doen, precies zoals gebeurd is voor Granges Grave, Gregg-Europe en Nobels Peelman.

VTR Machelen en de honderden werknemers wier gezinsinkomen bedreigd wordt, verdienen een nieuwe kans te krijgen. **(Applaus bij de CVP)**

De Voorzitter : De heer Vervaeke heeft het woord.

De heer D. Vervaeke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik hoef niet meer te herhalen wat collega Vanderheyden zopas op een voortreffelijke manier heeft uiteengezet in verband met VTR Machelen. Ik sluit me trouwens aan bij de inhoud van zijn betoog.

Ik zou het echter op prijs stellen als de Minister, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, antwoord zou willen geven op volgende vragen.

1. De GIMV heeft onmiddellijk na de falende opdracht gekregen privé-investeerders op te sporen met wie een nieuw initiatief uit VTR kon worden opgebouwd.

Welke privé-investeerders hebben alsnog geantwoord op de oproep van de GIMV ? Graag verneem ik ook hoeveel en welke binnenlandse en buitenlandse privé-investeerders belangstelling voor VTR tonen.

2. In zijn „doorlichting en structuurplan van VTR.” te Machelen van mei 1978 stelt professor De Meulder dat de omzet van de pletterij sinds 1974 geslonken is, maar dat dit verschijnsel

een algemeen conjunctureel probleem is, dus geen probleem van de pletterij zelf. Het break-evenpoint ligt hier derhalve lager. Dit punt kon trouwens, volgens het studiebureau Team-Consult, op het einde van 1983 bereikt worden.

Kan de Vlaamse Executieve hier niet onmiddellijk overgaan tot overbruggingskredieten, uiteraard na een redelijk saneringsplan omdat de economische leefbaarheid van de afdeling pletterij door hogervermoemde studies wordt aangetoond. De VESOC, nota van 30 april 1982 stelt trouwens duidelijk :

„Overheidssteun wordt afhankelijk gemaakt van een uitvoerbaar saneringsplan dat de economische leefbaarheid van het bedrijf aantoonst.”

3. In uw aanvullend antwoord op mijn vraag nummer 47 van 18 mei 1982 stelt u in punt 1 :

„Normaliter zullen de ex-beheerders van VTR bij dit initiatief niet betrokken zijn, zodat er ook geen gronden aanwezig zullen zijn om met hen te onderhandelen.”

Ik verneem nochtans uit goede bron dat Ferron opnieuw steun heeft gevraagd bij nieuwe onderhandelingen met een Zwitsers bedrijf. Is deze berichtgeving juist en welke rol wil VESOC hierin spelen ? **(Applaus bij de VU)**

De Voorzitter : De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, op 12 mei van dit jaar werd de NV VTR door de rechtbank van koophandel in faling verklaard. Mijn kabinet werd drie weken voordien van de ernstige moeilijkheden op de hoogte gebracht. Het is een veel voorkomend feit dat de moeilijkheden worden gesignaleerd wanneer het veel te laat is. Dat is ook hier gebeurd. Het is een algemene vaststelling. Ik hoop dat daarin ook verbetering kan worden gebracht.

Op het ogenblik dat mijn kabinet van

Geens

de feiten op de hoogte werd gebracht, hadden de banken reeds aangekondigd dat zij de kredieten zouden opschorten, wat op 23 april dan ook is gebeurd.

Mijn kabinet in de eerste plaats en de Rechtbank van Koophandel nadien hebben dan ook gepoogd de banken te overtuigen hun houding te herzien, maar de kredietwaardigheid van het bedrijf leek zo afgetakeld, dat deze pogingen tot geen enkel resultaat hebben geleid, zodanig dat de Rechtbank de falings heeft uitgesproken.

Welke was nu de toestand van het bedrijf? Er werd hier verwezen naar de vorige jaren. Ik beperkt mij tot de jongste gegevens. De jongste jaren waren de resultaten niet gunstig en verleden jaar, het boekjaar 1981, sloot het bedrijf zijn boekhouding af met een totaal verlies van 117 miljoen en een negatieve cash-flow van 77 miljoen. Deze 117 miljoen situeerde zich voor de grote helft in de pletterijafdeling, met name voor 69 miljoen en voor 48 miljoen in de schroevenafdeling.

De cumulatie van de negatieve resultaten tijdens de jongste jaren heeft vanzelfsprekend de financiële structuur aangepast. Op 31 december 1981 was aldus het eigen vermogen tot 164 miljoen gereduceerd ten opzichte van één miljard schuld, 218 miljoen op lange termijn, 760 miljoen op korte termijn.

Het is de schroevenafdeling die de slechtste resultaten heeft geboekt. Zij maakte vorig jaar 48 miljoen verlies - cijfer dat ik reeds heb geciteerd - voor een omzet van 240 miljoen, met andere woorden bedraagt het tekort 20 procent van het omzetcijfer.

De pletterij heeft eveneens een tekort geboekt van 69 miljoen, maar dit staat dan tegenover een omzetcijfer van 2 miljard 29 miljoen, wat dus verhoudingsgewijze een veel beter resultaat betekent. Het is trouwens op deze afdeling dat ook de hoop grotendeels is gevestigd.

Het is juist dat kort vóór de faling, de firma zelf opdracht had gegeven aan een studiebureau - de naam is hier

gevallen - om het bedrijf door te lichten. Een viertal jaren geleden werd ook een onderzoek doorgevoerd, maar de fundamentele elementen die daarin voorkomen werden door Team Consult eigenlijk bevestigd. De studie van Team-Consult waarnaar wordt verwezen, werd nooit beëindigd. Alleen het eerste deel ervan werd ingeleverd en voorgelegd. Dat is geen gekwantificeerd rapport, zodat men daaruit ook eigenlijk geen zekere conclusies kan trekken. Het gaat eerder om een lijst van voorwaarden en suggesties die worden vooropgesteld om het bedrijf in staat te stellen de leefbaarheidsdrempel te overschrijden. Daarin zijn echter geen gekwantificeerde gegevens voorhanden zodanig dat ook vragen kunnen worden gesteld over de realiteitszin van de studie zelf. Bovendien ontbreekt het tweede gedeelte ervan. Wel weten wij - en dat is ook gebleken uit de boekhouding - dat de investeringen de jongste jaren aan de lage kant waren, met andere woorden dat de investeringen niet van die aard zijn geweest dat de technische aanpassing van het bedrijf werd verzekerd.

Wat er nu ook van weze, onmiddellijk na de faling hebben wij de GIMV opdracht gegeven alle mogelijke kandidaatovernemers op te sporen in de hoop hieruit een nieuw initiatief te laten ontstaan. De GIMV heeft systematisch contact gezocht met de traditionele leveranciers en met de belangrijkste cliënten van VTR. Die lange lijst is in mijn bezit, maar daarover kan ik niets mededelen omwille van het feit dat hierdoor bepaalde besprekingen nog meer zouden worden bemoeilijkt.

Er is ook contact genomen met grote buitenlandse concurrerende bedrijven waaronder ondernemingen die mogelijk belangen konden hebben in een vestiging in de gemeenschappelijke markt.

Tevens is hier verwezen naar een bepaald buitenlands bedrijf waarvan de naam mij bekend is, maar tot nog toe heb ik daarvan geen formele voorstellen ontvangen. Al deze contacten zijn tot op vandaag ontgoochelend verlopen. Geen enkel contact heeft aanleiding gegeven tot enige negociatie,

noch voor de pletterijafdeling, noch voor de schroevenafdeling. Wat de pletterij betreft - en dit is de onderneming die de laagste verliezen heeft geboekt althans in verhouding tot haar omzetcijfer - hebben wij een groot aantal antwoorden ontvangen. De belangrijkste reden waarom men zelf een participatie niet in overweging neemt, is de Europese overproductie, de overcapaciteit in deze sector. Vandaar dat de mogelijke geïnteresseerden dit als eerste element van niet-interesse opgeven. Ik herhaal dat het tot een echte negociatie tot hiertoe niet is gekomen.

Voor de schroevenafdeling, die dus zware verliezen boekt althans in verhouding tot het omzetcijfer, is er evenmin interesse. We hebben daarvoor wel een bod gekregen bij de cura-sectoren, maar dit heeft meer betrekking op de voorraden in het bedrijf aanwezig en op enkele specifieke machines zonder dat daaraan een noemenswaardige tewerkstelling is verbonden.

Na deze reacties en na kennis te hebben genomen, enerzijds, van het eerste deel van de studie van Team Consult en anderzijds, op grond van eigen vaststellingen is de GIMV zeer gereserveerd omtrent de leefbaarheid van beide afdelingen. Daarover hebben wij ook een verslag gekregen. Een veertiental dagen geleden hebben wij aan de GIMV gevraagd niettemin haar inspanningen voort te zetten met inbegrip van een onderzoek naar de leefbaarheid van een overheidsinitiatief in deze sector. Deze opdracht is dus ook gegeven. Over het resultaat van dit onderzoek kan ik mij nog niet uitspreken. Zodra ter zake enig nieuws is, zal dit vanzelfsprekend worden onderzocht. Als dit aanleiding kan geven tot negociaties of tot het opnieuw starten van het bedrijf zullen wij deze gelegenheid niet onbenut laten. Elke kans tot het opnieuw in werking stellen van het bedrijf zullen wij waarnemen. Ik verwijs evenwel naar de normen vastgesteld binnen de beleidsnota die wij in de Vlaamse Executieve hebben goedgekeurd na het overleg met het VESOC. Daarin is gesteld dat het bedrijf leefbaar moet zijn. De eerste doelstelling is te komen tot een leefbaar bedrijf

Geens

met een produkt dat een marktaandeel heeft en dat in concurrentiële voorwaarden tot stand kan komen. Dit veronderstelt de medewerking van allen.

Er werd hier ook gewag gemaakt van de medewerking van de werknemers. In andere bedrijven hebben wij dat trouwens ook gekend en heeft het tot resultaten geleid. Denken wij maar aan Nobels-Peelman en aan **Claeys-Aluminium** waar, op grond daarvan, een oplossing uit de bus is gekomen. In deze gevallen hadden wij betreffende de leefbaarheid van het bedrijf evenwel grotere garanties dan wij op dit ogenblik hebben voor het bedrijf waarvan sprake.

Zelf heb ik de grootste bezorgdheid om de ontwikkeling van de faillissementen in Vlaanderen. Dit is trouwens geen specifiek verschijnsel voor onze regio. Het doet zich in de hele Westeuropese wereld voor. Bijgevolg moeten wij een beleid voeren dat zoveel mogelijk faillissementen uitsluit.

Anderzijds moeten wij er ook van uitgaan dat reddingsoperaties en herstructureringen slechts mogelijk zijn wanneer effectief de kans op een nieuw rendabel bedrijf aanwezig is. Tot mijn spijt zijn deze elementen niet aanwezig voor het bedrijf waarvan sprake. Dat wil niet zeggen dat de GIMV het onderzoek niet actief voortzet. Wij hebben trouwens aangebonden de inspanningen te intensifiëren ofschoon ik eigenlijk moeilijk zie wat bijkomend nog kan worden gedaan. Zodra daarover elementen beschikbaar zijn, zullen die aan de Raad worden medegedeeld.

De Voorzitter : De heer Anciaux heeft het woord.

De heer V. Anciaux (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik moet erkennen dat deze gelegenheid mij persoonlijk bijzonder aangaat, niet omdat ik enige fysieke, laat staan financiële relatie met het bedrijf heb, maar wel om psychologische redenen, omdat ik dit bedrijf sedert vele jaren ken.

Ik heb de evolutie van **VTR-Machelen**, de jongste 25 jaar kunnen volgen

en heb gezien hoe het belang van deze firma in de loop der jaren is vermindert. Zoals de heer Vanderheyden, wil ik deze zaak plaatsen in de algemene context van de streek, waar de jongste tijd heel wat bedrijven overkop zijn gegaan en dus veel arbeidsplaatsen verloren gingen.

Sociaal is het belangrijk, vooral als wij weten dat 900 werknemers in één bedrijf geen kleinigheid is. Het zijn bovendien geschoolde werknemers die vele jaren dienst hebben, en met een bijzondere liefde voor het vak hun werk verrichten. Maar goed, wij weten dat de sociale motieven niet altijd overeenstemmen met de economische, zeker niet in deze crisisperiode.

Wanneer ik moet horen dat er in Europa een overcapaciteit aan deze produkten zou zijn, - ik heb het meer speciaal over de pletterijprodukten - kan dit ongetwijfeld juist zijn. Ik wil echter doen opmerken dat tot en met de dag van de faling, van de sluiting van het bedrijf, VTR bijzonder waardevolle produkten op de markt kon brengen en verkopen.

Het opzet was zeer groot wat de pletterijprodukten betreft. Er was een verlies. Maar waar zijn de oorzaken te vinden? Niet in het minder waardevol zijn van de produkten, ondanks er veel van dergelijke soorten worden geproduceerd in Europa. Een zeer belangrijke multinational, waarvan ik de naam niet zal noemen, nam in grote mate de nodige non-ferro-mengelingen van zink en koper af van VTR, en was een blijvende zeer belangrijke klant die de firma nog niet verloren was, maar nu waarschijnlijk wel dreigt te verliezen.

De leefbaarheid van deze firma werd ook reeds bewezen door het eerste deel van het Team-Consult-onderzoek. Ik vraag mij af waarom niet kon gewacht worden op het tweede deel dat het financiële plan, de financiële herstructurering diende te bevatten. Dit gedeelte was te verwachten in de maand juni. Doch vooraleer dit gedeelte van het rapport verscheen, is men overgegaan tot de afsluiting van de kredietlijnen en tot de faling.

Daarover stel ik mij vragen, mijnheer de Minister, vooral als wij weten dat

de non-ferrosector in dit land bijna uitsluitend in handen is van één grote holding, behalve VTR. Ik stel me vragen over de houding vanuit de financiële sector in deze aangelegenheid.

Diezelfde vragen rijzen bij mij op wanneer ik moet vernemen dat men in de privésector blijkbaar niet de minste interesse zou hebben voor dit bedrijf, terwijl niet alleen ik - want wie ben ik om daarover te kunnen oordelen - maar ook de onderzoekers van Team Consult in hun eerste rapport geoordeeld hebben dat dit bedrijf bijzonder leefbaar is.

Uiteraard was hier een ander management nodig, want indien er toch verliezen werden gemaakt in de sector pletterijen, was dit door het falen van de directie. Ik neem aan dat dit een bij komende moeilijkheid is, want er is niet alleen geld in te brengen vanuit de privésector, aangevuld met overheidsgelden, er is ook een nieuwe directie nodig. U staat hier voor een probleem, vooral wanneer wij vaststellen, nadat sedert een paar jaar een groot aantal kleine en middelgrote ondernemingen in Vlaanderen over de

Volksvertegenwoordiger V. Vanderheyden (SP), interpellant over het faillissement van de NV VTR, gevestigd te Machelen

Anciaux

kop zijn gegaan, dat wij volop aan de grote ondernemingen begonnen zijn. wij kunnen in het geval van VTR Machelen nog niet spreken over een zéér grote onderneming, maar toch is het reeds een grote onderneming, met industriële activiteiten van niet onbelangrijke waarde. De firma Nobels-Peelman was een dergelijk geval. Er zijn er nog andere die het moeilijk hebben.

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Regering, u staat hier voor moeilijke problemen. Om als Vlaamse overheid daaraan te verhelpen, beschikt u over 3 miljard, afgezien van de weglans de gewestelijke investeringsmaatschappij. Deze 3 miljard zijn natuurlijk een peulschil ten overstaan van de moeilijkheden waar wij voorstaan.

aan de hand van dit geval zeg ik, dat het absoluut noodzakelijk is dat wij in Vlaanderen – en VTR ligt wel aan de rand van Vlaanderen, maar het ligt er in ieder geval in – met name in Halle-Vilvoorde – de bevoegdheden verruimen van onze Vlaamse Raad en van onze Vlaamse Gemeenschap in haar geheel en dat wij ook de middelen verruimen.

Ik kan moeilijk aanvaarden dat men beweert dat we eerst alleen maar de huidige staatshervorming dienen te regelen en te organiseren en dan wel zullen zien hoever we staan. Het is dringend noodzakelijk dat wij verder gaan opdat wij eigen initiatieven zouden kunnen nemen.

Ik ben het eens met de interpellant wanneer hij initiatieven heeft gevraagd. Anderzijds ben ik het ook

eens met de beslissingen die op dit vlak, samen met de vakbonden, werden getroffen, met name slechts overheidsinvesteringen te doen en slechts tot overheidsinbreng te besluiten voor zover er, ingeval er leefbaarheid is, ook privékapitaal wordt ingebracht.

U zou dus investeringen kunnen doen in bedrijven die leefbaar zijn, maar u heeft quasi de financiële mogelijkheid niet.

Ik vraag met aandrang, mijnheer de Minister, hoewel de druk misschien minder groot is voor VTR, dat u vanuit de Vlaamse Regering zelf de nodige aandacht hieraan zou besteden en vanuit de gewestelijke investeringsmaatschappij de nodige aandacht zou opeisen. **(Applaus bij de W)**

De Voorzitter : De heer Vanderheyden heeft het woord.

De heer V. Vanderheyden : Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog even wijzen op enkele aspecten die natuurlijk verdacht gaan lijken. VTR diende de grondstoffen bij voorbaat te betalen, dus vóór de levering. Dit zijn voor mij enkele tekenen aan de wand. Zoals de Minister het zelf heeft gezegd leven wij nu éénmaal in een liberale wereld waar de concurrentie van vele factoren afhangt en wanneer wij over holdings en multinationals spreken is het zeker en vast in die richting dat wij moeten kijken. Het resultaat is de overcapaciteit, alhoewel ik daar mijn mening over heb en ik meen te weten waar de lamp brandt. De Vlaamse deelregering kan daarvoor moeilijk verantwoordelijk worden gesteld – dat beseffen we zo – laat staan de nationale regering maar ik denk dat de wind werkelijk uit die hoek komt.

De Voorzitter : De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, heeft het woord.

Minister G. Geens : Mijnheer de Voorzitter, over de begroting in het algemeen heb ik reeds een antwoord verstrekt, ondermeer op vragen gesteld door de heer Anciaux, maar de interpellant verwijst hier naar zaken die ik niet heb gezegd. Wat ik nog wil toevoegen is dat wij deze zaak met de grootste zorg zullen volgen. Ik heb dat reeds op de tribune gezegd doch wil het nog even benadrukken.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur opnieuw bijeen. Aan de orde zullen zijn : de mondelinge vraag van de heer Desutter en de voortzetting van de algemene bespreking van de middelen- en de uitgavenbegroting voor 1982.

Is de Raad het daarmee eens ? **(Instemming)**

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 19.45 uur.
